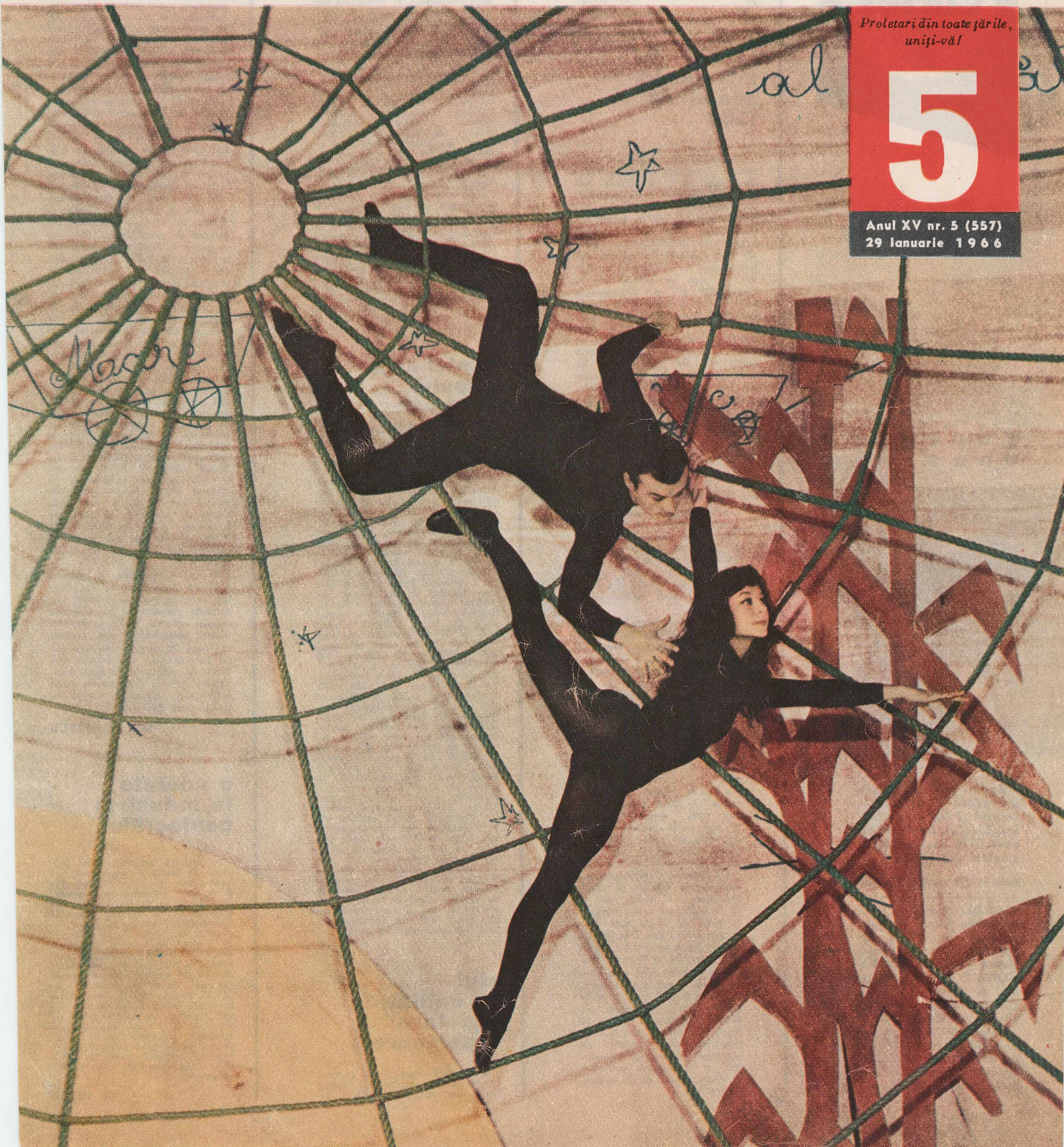

flacăra

Proletari din toate țările,
uniți-vă!

al
5

Anul XV nr. 5 (557)
29 Ianuarie 1966

curier

coperta
noastră

Balerinii Marica Negrea și Tudose Martiniuc în baletul „Pălanjenul” din spectacolul „Revista dragostei” la Teatrul satiric muzical „C. Tănase”.

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scintei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. **ABONAMENTE** la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **TARIF DE ABONAMENTE:** 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. **TIPARUL** executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.

Intrecerea socialistă 1966

Colectivele de muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprinderile industriale, exploatarea miniere, întreprinderile de construcții, transporturi, din unitățile agriculturii socialiste de pe întreg cuprinsul țării și-au luat însuflețite angajamente în întrecerea socialistă ale cărei obiective principale sînt îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan pe primul an al cincinalului cît și împlinirea celei de-a 45-a aniversări a creării Partidului Comunist Român (8 mai) cu realizări importante în producție. Traducerea în cifre a acestor angajamente înseamnă multe zeci de milioane de lei acumulați și multe mii de tone de produse, de bunuri materiale, realizate din depășirile planului la: producție globală, producție marfă, prin economisiri de fonduri și materiale, prin reducerea prețului de cost, prin creșterea productivității muncii, prin reducerea procentului tolerat de rebuturi etc. Iată și cîteva exemple ilustrative:

■ Siderurgistii reșițeni s-au angajat, printre altele, să obțină peste prevederile planului 8 000 000 lei la producție globală și 9 000 000 lei la producție marfă vîndută și încasată (circa un sfert din aceste sume vor fi obținute pînă la 8 mai).

■ Printre angajamentele colectivului Fabricii de mașin-unelte și agregate București este și acela de a scurta cu 80 de zile termenul de proiectare pentru 7 poziții de mașini-agregate și strunguri carusel cu traversă fixă.

■ Muncitorii, tehnicienii și inginerii de la uzinele Industriei sîrmei din Cîmpia Turzii vor reduce procentul tolerat de rebut cu 1,5 la sută.

■ G.A.S. Leorda, reg. Suceava va livra peste plan: 350 tone porumb boabe, 65 tone soia boabe, 200 hl de lapte de vacă, 1 000 de purcei înțărcați și 160 tone carne de porc.

■ Colectivul Complexului industrial de faianță și sticlă Sighișoara va spori, de la 72 la sută cît este prevăzut în plan, la 75 la sută producția de calitate I la faianță menaj; de asemenea va realiza 32 de modele și decoruri noi.

■ În cîinstea celei de-a 45-a aniversări a partidului colectivul de la S.M.T. Castelu Medgidia — reg. Dobrogea, s-a angajat ca pînă la 8 mai să depășească planul cu 5 la sută, executînd toate lucrările de pregătire a terenului, însămînțarea și întreținerea culturilor în timpul optim și de calitate superioară.

sărbătoarea unirii pe plaiurile patriei

Orașele și satele patriei noastre, întregul nostru popor au sărbătorit într-o atmosferă de mare însuflețire cea de-a 107-a aniversare a Unirii Principatelor. În adunări publice, conferințe și simpozioane ținute în săli de spectacole, cluburi, case de cultură, cămine culturale, pline pînă la refuz, evenimentul de la 24 ianuarie 1859 a fost evocat cu întreaga și adîncă sa semnificație istorică. Bogate programe culturale, prezentate de cele mai bune colective artistice profesioniste și de amatori, și-au adus contribuția la strălucirea sărbătorii. Așa, de pildă, la spectacolul festiv de la București, la care au luat parte conducători de partid și de stat, și-au dat concursul artiști ai poporului, artiști emeriți și actori ai Teatrului Național „I. L. Caragiale” și ai altor teatre, ansamblurile artistice ale Armatei, C.C.S., Statului Popular al Capitalei etc. La Suceava: Ansamblul de cîntece și dansuri „Ciprian Porumbescu”, Teatrul de stat „Mihail Eminescu” din Botoșani, formațiile artistice ale școlilor sucevene. La Oradea: actorii ai Teatrului de stat și artiști amatori. La Brașov: Teatrul muzical „Gh. Dima” și Filarmonica de stat din localitate. Numeroase manifestări închinatăe Unirii au avut loc în întreprinderi și în instituții, în școli și în universități. Serbările s-au încheiat pretutindeni cu entuziaste manifestări spontane, ca la Craiova de pildă, unde mii de oameni ai muncii, elevi, studenți, încolonați și cu torțe aprinse, s-au îndreptat spre centrul orașului, reeditînd, în fața Teatrului Național, hora ce a inspirat celebrul tablou al lui Theodor Aman.

centenarul liceului „unirea” din focșani

În orașul Focșani prin mijlocul căruia trecea odinioară frontiera silnică dintre două țări surori, ființează un vechi lăcaș de învățătură. Este vorba de liceul „Unirea” a cărui naștere este strîns legată de evenimentul sărbătorit la 24 ianuarie. Într-adevăr, se împlinesc 100 de ani de existență a școlii, aceasta fiind o creație a guvernului lui Alexandru Ioan Cuza. Sărbătorirea Unirii a prilejuit profesorilor și elevilor liceului și, în general, oamenilor muncii din oraș o semnificativă trecere în revistă a istoriei școlii. De la un profesor în anul 1866 la 54 de profesori în anul 1966; de la 66 elevi cît înregistra matricola din 1866 la 1 812 elevi cît sînt înscriși azi la cursurile de zi, serale și fără frecvență; de la un local mai mult decît modest la o școală înzestrată cu tot ceea ce cere pedagogia modernă: săli luminoase de clasă, laboratoare bine utilate pentru disciplinele aplicative, săli și terenuri de sport etc. Aniversarea a prilejuit de asemenea evocarea unora dintre foștii elevi ai școlii deveniți mai apoi personalități de seamă ale vieții noastre culturale-științifice, ca de pildă: savantul Anghel Saligny, creatorul portului Constanța și al podului de la Cernavoda, iar din promoțiile mai tinere, acad. Oscar Sager, criticul de artă Ion Frunzetti, actorul Emanoil Petruț ș.a.

Insuflețita sărbătorire de la Focșani a însemnat un puternic îndemn pentru actuala generație de elevi și eleve de a cîinsti prin activitatea lor viitoare școala cu un trecut atît de frumos, care le-a îndrumat pașii în viață.

E. D.

stuf cu calități papetare superioare

Cum arată organele cu ajutorul cărora multe plante își extrag hrana din apă? La această în-

trebare, care a stîrnit multe și ample discuții în lumea biologilor și botaniștilor, sînt astăzi în măsură să răspundă cu precizie cercetătorii Institutului de proiectări celuloză, fibre, stuf și ai Stațiunii experimentale stufole de la Maliuc, care studiază în comun fiziologia și necesitățile biologice ale stufului. Vizibile numai la microscopul electronic, organele respective se înfățișează ca niște perișori crescuți pe suprafața tulpinei. Cercetătorii au constatat că prin aceste organe de resorbție, sărurile minerale pătrund în plantă sub formă de ioni. Descoperirile recente făcute de către oamenii de știință din țara noastră nu au numai menirea de a elucida o problemă pur teoretică, ci au căpătat o deosebită importanță practică în domeniul cultivării raționale a celei mai noi plante industriale din țara noastră — stuful. Se dobîndește, între altele, posibilitatea determinării cu mare exactitate a nivelului pînă la care trebuie inundate culturile în perioada aprilie-august, ce coincide cu epoca optimă de vegetație.

Stabilirea unui regim hidroameliorativ pe baza cunoașterii mecanismului de resorbție deschide vaste perspective pentru obținerea unor culturi de stuf cu calități papetare superioare. În această ordine de idei, dr. L. Rudescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, este de părere că examinarea în mai de aproape a acțiunii organelor de resorbție ale plantelor va putea fi folosită de cercetători în scopul realizării unor modificări calitative și cantitative în structura fibrelor și fibrelor celulozice, ca și în celulele stufului. În primul rînd, a arătat dr. L. Rudescu, vor trebui cunoscute mai bine schimburile în raportul dintre azot, calciu, oxigen etc., petrecute în timpul transformărilor chimice ale apelor și solului. De asemenea este necesară determinarea tuturor microelementelor din apă cu care se hrănește stuful, precum și a modificărilor suferite de plantă în evoluția sa. Studiile făcute în această direcție sînt promițătoare. Cercetătorii utilizează mijloace foarte moderne de investigație științifică. Printre acestea se află izotopii radioactivi, cu ajutorul cărora se urmăresc circulația apei în plantă, cantitatea, viteza de absorbție și locul de acumulare a elementelor hrănitoare resorbite din apă, sintetizarea de noi substanțe în plantă etc.

Ca prime rezultate ale acestei activități pot fi citate experiențele care au scos în evidență importanța aplicării de îngrășăminte chimice pentru sporirea productivității culturilor de stuf, precum și acelea în urma cărora s-au putut preciza cele mai eficiente ierbicidice și substanțe chimice defoliatoare (pentru îndepărtarea frunzelor de pe tulpină, în scopul obținerii unei tije curate).

Gh. BRĂTESCU

o noutate în industria confecțiilor

În vederea obținerii unor produse de calitate superioară, pe baza unor procedee tehnologice și a unor metodologii avansate, la Craiova se va construi în anii cincinalului o fabrică modernă de confecții, amplasată pe o suprafață de 32 000 mp. Clădirea cu 6 etaje, va avea o arhitectură adecvată liniilor tehnologice prevăzute și va fi dotată cu utilaje de înaltă productivitate: mașini de croit, de cusut, prese de călcat și altele. Aici se vor realiza confecții într-o gamă variată atît sub raportul sortimentelor de sezon și al vârstei beneficiarilor (costume, paltoane, rochii, bluze pentru adulți și copii) cît și sub raportul materiei prime de fabricație (lînă, bumbac, fibre și fire sintetice).

P. PETCU

anticipări editoriale (VIII)

Rubrica noastră prezintă în acest număr planurile altei edituri bucureștene binecunoscute: Editura științifică. Din interviul pe care ni l-a acordat tov. director GH. CONSTANTINESCU cititorii noștri vor putea afla ce lucrări de știință mai importante vor putea citi în acest an.

— Editura dv. cuprinde o arie vastă de probleme, de aceea ar fi foarte dificil să inserăm toate titlurile care vor apărea. Vă rugăm să ne faceți cunoscute, pentru început, operele autorilor din antichitate pe care le veți edita în acest an.

— Autorii antici cunosc o tot mai largă audiență în rândurile cititorilor. Și în acest an de sub teacurile editurii noastre vor apărea câteva din cele mai ilustre opere istorice ale antichității. Plutarh: *Vieți paralele* vol. III, care va cuprinde biografiile lui Cezar, Alexandru cel Mare, Sylla, Crassus, Marius; Polybios: *Istoria*, o descriere a evenimentelor din perioada 220-146 î.e.n. din principalele țări din bazinul mediteranean; *Tucidide: Istoria războiului peloponezic*; Arrian: *Expediția lui Alexandru Macedon în Asia*, o expunere captivantă a itinerarului parcurs de cuceritorul macedonean în Peninsula Balcanică și în Orientul Apropiat și Mijlociu; Aristotel: *Fizica* etc.

— Călătoriile, mai mult sau mai puțin romanzate, sau descrierea unor țări au o mare căutare printre cititori. Ce cărți vor apărea în colecția „Pe harta lumii”? — ...două țări latino-americane Chile de C. Bucur, și Uruguay de I. D. Bucur. Alte apariții în aceeași colecție: Turcia (colectiv de autori), Senegal de M. Radian etc. Dintre lucrările de călătorii cităm: *Expediția bumerang* de B. Danielsson, în care autorul relatează călătoria sa cu automobilul în continentul australian; *Cu nava „Viteaz” în Oceanul Indian*, de Eugen Pora, în care profesorul clujean descrie atractiv oamenii, flora și fauna etc. locurile prin care a trecut; *Cu caiacele pe Nil* de André Davy etc.

— Dar în colecția „Enciclopedia de buzunar”?

— Pentru început vor apărea: *Probabilitate și geometrie* de M. Stoia și R. Teodorescu, *Gravitația* de G. Gamow; *Simetria* de H. Weyl; *Nepotolitul atom* de A. Romer; *Mamifere din mări și oceane* de C. S. Antonescu; *Coloranții* de C. Albu și altele.

— Se pare că Editura științifică are o meritorie preocupare pentru publicarea unor lucrări de sinteză...

— Intr-adevăr... Ele sînt concretizate în câteva apariții, printre care cităm: *Dialectica metodelor în cercetare științifică* (2 vol.); *Gîndirea social-politică din Transilvania în secolul al XVIII-lea* de Lucian Blaga; *Eficiența economică a investițiilor* (culegere de studii); *Sistemul organelor statului în Republica Socialistă România* de M. Lepădătescu.

— Ce alte lucrări importante vom mai putea citi?

— Vă facem cunoscute doar câteva titluri dintre multe altele: *Istoria mecanicii* de acad. Șt. Bălan și ing. I. Ivănov; *Istoria matematicii în România* de Gh. St. Andonie; binecunoscuta operă a lui V. Firvan *Dacia* (ediția a IV-a); *Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre* de prof. D. Berciu. Menționăm de asemenea lucrările din ciclul *Popoare, cultură, civilizații: Viața cotidiană în Dacia romană* de M. Macrea, reconstituită de ajutor pe baza documentelor și a izvoarelor; *Etruscii* lucrare a specialistului etruscolog cu renume mondial R. Bloch și *Hitiții* de M. Riemschneider, în care se prezintă istoria populațiilor de limbă indo-europeană care au pătruns în Asia încă în mileniul al doilea înainte de erea noastră etc.

Horățiu STĂTESCU

experiența noastră

În legea de bază a cooperativelor agricole — proiectul de Statut — se subliniază că „Brigada este forma de bază în organizarea muncii și se constituie fiind seama atît de cerințele producției, cît și de necesitatea folosirii depline și raționale a forțelor de muncă, a mijloacelor de producție, precum și de experiența dobîndită de cooperativa agricolă”.

Brigada pe care o conduc eu are o experiență destul de bună în organizarea muncii, iar producțiile frumoase pe care le-am obținut în ultimii ani sînt legate în principal de modul în care a fost organizată munca. Lucrînd pe aceeași suprafață de teren, fiind înzestrată cu atelajele necesare, avînd în permanență forța de muncă necesară, brigada a II-a de cîmp este fruntașă de cîțiva ani. În brigadă munca a fost organizată așa cum se arată în proiectul de Statut. „Pentru a se asigura continuitatea muncii, pentru o mai bună fertilizare și lucrare a pămîntului, suprafețele de teren ca și celelalte mijloace de producție necesare desfășurării în bune condiții a procesului de producție, se repartizează brigăzii pe o perioadă de mai mulți ani”.

Dar chiar cînd există aceleași condiții de muncă se mai întîmplă ca rezultatele în producție să fie diferite. În brigada mea sînt patru echipe. Primele trei echipe au dobîndit rezultate frumoase. Echipa a patra însă a obținut la porumb cu 200 kg mai puțin la hectar. E firesc, deci, în acest caz, ca nu brigada să fie penalizată, ci echipa respectivă. În felul acesta crește rolul șefului de echipă care trebuie să organizeze munca pînă în cele mai mici amănunte, să țină o evidență clară, zilnică, a întregii activități. Lucrul acesta a fost discutat de cîrînd în adunarea generală și toți cooperatorii au fost de acord cu propunerea pe care am făcut-o în această privință.

Sîntem convinși că în acest prim an al cincinalului, organizînd munca și mai bine, cooperativa noastră va obține rezultate și mai bune în toate sectoarele de activitate.

Alexandru Gh. STANCIU
brigadier la cooperativa
agricolă de producție din
Găești, regiunea Argeș

locomotiva electrică de 6 580 cp

Pregătirile pentru producția locomotivei electrice care încă în acest an va începe să circule pe magistralele de oțel ale țării, au ajuns într-o fază avansată. Ea se va executa la uzinele „Electroputere” în colaborare cu mai multe uzine din țară, printre care Uzina constructoare de mașini din Reșița, „23 August” din București și altele și va avea o putere de 6 580 cp putînd atinge o viteză de 120 km/oră la trenuri de marfă și 160 km/oră la trenurile de pasageri. Ea va putea fi condusă din ambele extremități avînd cea mai mare parte a comenzilor automatizate.

Al. C.

„corelatronul” — matematician automat

Laboratorul de raze cosmice de la Institutul de fizică atomică rezolvă în prezent problemele de calcul ridicare de studii particulare elementare cu ajutorul unui calculator special conceput și realizat în atelierul de aparate electronice al institutului. Denumirea pe care a căpătat-o noua mașină este „Corelatron”. Ea este în stare să preia automat datele furnizate de aparatele de măsură care controlează detecția particulelor elementare și să efectueze rapid toate calculele necesare.

Al. R.

Zile de iarnă la Pîrtul rece

teatrul bîrlădean a împlinit 10 ani

De cîrînd s-au împlinit 10 ani de la înființarea Teatrului de stat „Victor Ion Popa” din Bîrlad. În această perioadă, colectivul teatrului a pus în scenă 81 de piese, susținînd pe scena proprie și în turnee cîteva mii de spectacole. La 15 ianuarie, ziua aniversării celor 10 ani de activitate, a avut loc teatrul bîrlădean o festivitate cu prilejul căreia a fost prezentată în premieră pe țară piesa „Răspîntia cea mare” de Victor Ion Popa.

V.P.

pe razelm și sinoe

Presupunerea că lagunele de la Marea Neagră au format, cu milenii în urmă, un golf pe care aluviunile l-au închis treptat lăsînd liber numai un canal îngust este astăzi admisă de specialiști fără rezerve.

Lacurile Razelm și Sinoe se află în momentul de față în pragul unor transformări care le vor schimba înfățișarea în mod substanțial. Dacă, însă, pentru a modifica configurația golfului inițial marea a avut nevoie de secole, în zilele noastre sînt de ajuns numai cîteva ani ca să se execute corective cu mult mai importante. În cadrul unui plan de amenajare a lagunelor litorale de la Marea Neagră — a cărui transpunere în viață a și început să fie pregătită — se vor executa o serie de rectificări ale unora din neregularitățile țărmurilor acestor lacuri. Cordonul de litoral dintre mare și lacul Razelm va fi întărit, ceea ce va permite evitarea degradării lui sub acțiunea valurilor mării, iar pe canalul ce leagă acest lac cu Delta se va construi un dig de separație. Astfel, lacurile Razelm și Sinoe, cu o suprafață de peste 70 000 ha, vor căpăta caracteristici foarte potrivite pentru utilizarea ca lacuri de agrement. Pe de altă parte, ele vor fi transformate și în vederea creșterii fondului piscicol. La Perșor se va amenaja o pepiniară de peste 3 000 ha, destinată producerii artificiale a peștilor și se vor crea condiții moderne de pescuit într-o serie de unități prevăzute să ia ființă aici în cîrînd.

Amenajarea lagunelor de la Marea Neagră este o nouă acțiune de infrumușetare a litoralului românesc.

R. NICOLAESCU

pentru cei mai mici pacienți

— Ce realizări noi sînt în domeniul luptei pentru apărarea sănătății copiilor?

La întrebarea noastră răspunde tov. dr. ION URSULEANU, director general adjunct în Ministerul Sănătății și Prevederilor Sociale:

— Datorită grijii permanente manifestate de partid și de statul socialist pentru apărarea sănătății celor mai mici cetățeni ai țării, în ultimii ani noi am continuat să obținem cei mai buni indicatori demografici sanitari în domeniul ocrotirii mamei și copilului înregistrați pînă acum în țara noastră. Astfel, în anul 1965 mortalitatea a scăzut la 1,5% — unul dintre cei mai scăzuți indici înregistrați pe plan mondial — iar mortalitatea maternă la 0,8 la mie (față de 4,6 la mie în anul 1938). Bineînțeles că tot atît de important este și succesul medicinei românești în ce privește scăderea mortalității infantile: față de 17,9% în anul 1938 ea a fost de 4,4% în 1965, adică de patru ori mai mică.

— Ce a concurat la obținerea acestor rezultate?

— Întreaga noastră organizare sanitară și munca plină de rîvnă a cadrelor medico-sanitare din secțiile, spitalele, circumscripțiile și policlinicele de specialitate, iată factorii dintre cei mai de seamă în realizarea politicii preconizate de partid în acest domeniu. Un accent deosebit se pune — alături de atenția acordată tratamentului diferitelor afecțiuni — pe prevenirea accidentelor și îmbolnăvirilor ca și pe creșterea rețelei unităților specializate în ocrotirea mamei și copilului. Astăzi dispunem de peste 46 000 paturi de asistență medicală pentru mame și copii, dintre care 22 371 paturi în unități pentru nașteri și tratamentul afecțiunilor ginecologice și 23 633 paturi în unitățile de pediatrie.

— Ce alte măsuri sînt preconizate în viitorul apropiat în legătură cu problema aceasta?

— Va continua să crească numărul paturilor din spitale, staționare, dispensare de pediatrie etc. Printre altele, se va începe construcția a două noi spitale de pediatrie cu cîte 400 de paturi — unul la Iași și al doilea la Oradea. S-au luat de asemenea măsuri pentru îmbunătățirea asistenței de urgență în spitalele de pediatrie, pentru ridicarea la un nivel mai înalt a asistenței destinate copiilor reumatici, hepatici, acelor bolnavi de astru pulmonar etc., ca și tratamentul balnear al copiilor cu deficiențe motorii.

A. ANGHELESCU

televiziune

Victoria Darvai

DUMINICĂ 30 IANUARIE. „Varietățile” din această săptămână nu se mai numesc varietăți pur și simplu, ci „Avanpremieră la varietăți”. Fie și așa, numai calitatea să nu lipsească. Cîteva nume din distribuție ne dau oarecare speranțe: Coca Enescu, Anda Călugăreanu, Luminița Dobrescu, N. Stroe, Nicolae Băluță, D. Furdui, formația „Sincron” etc. (20.00) ■ Arhivă cinematografică: de la Greta Garbo la Marilyn Monroe (21.00) ■ Ne vizitează o solistă de muzică ușoară din Cehoslovacia: J. Cerovska (21.45).

LUNI 31 IANUARIE. Telectronica economică pune în dezbatere o temă arzătoare de actualitate: calitatea produselor (20.00) ■ Folclor. Cîntece bătrînești și jocuri populare românești cu: Victoria Darvai, Ștefania Stere-Polovenco, Dan Moisescu, Petre Săbădeanu (20.30) ■ Emisiunea de știință ne oferă din nou un subiect atractiv: biometeorologia, cu alte cuvinte, ceva despre legătura dintre starea vremii și sănătatea omului. Participă doctorul în științe medicale Al. Lungu și meteorologul Nicolae Topor (21.00) ■ Un film (sub calificativul de „oarecare”): „Nevasta nr. 13”. Cui i-o fi trebuit? (21.45).

MIERCURI 2 FEBRUARIE. Să-l ascultăm, într-un recital, pe baritonul Ladislav Konya (20.40) ■ Eveniment sportiv: Campionatul european de patinaj artistic, retransmis de la Bratislava. Multumiri anticipate Televiziunii (21.00).

JOI 3 FEBRUARIE. Clubul tineretii a devenit, pe bună dreptate, o emisiune mult așteptată (19.30) ■ Teatrul popular din Lugoj ne prezintă piesa „Monserat” de E. Roblés (20.45).

VINERI 4 FEBRUARIE. Un buchet de buni interpreți ai primelor noastre scene lirice (Vera Rudeanu, Elisabeta Cartîș, Vali Niculescu, Constantin Gabor, Ion Stoian, Valentin Loghin, Vasile Micu ș.a.) ne prilejuiesc o întâlnire cu eroii ai operelor mozartiene (21.15) ■ Teleglobul ne însoțește într-o călătorie (brurr!) în Antarctica. Nu era bine s-o lase pentru la vară? (21.45) ■ Din nou legătura cu Bratislava pentru Campionatul european de patinaj artistic (22.15).

SIMBĂȚĂ 5 FEBRUARIE. O emisiune pe care nu obosem s-o recomandăm: „Telesciclopedia” (20.00) ■ Cam uitată după debut, emisiunea Microantologie TV este reluată cu ecranizarea schițelor lui Emil Gîrlăanu „Un aprefiator al frumosului” și „Palavragiul” (21.00) ■ „Sfîntul” nostru cel de (aproape) toate simbetele (21.30) ■ A treia emisiune de la Campionatul european de patinaj artistic de la Bratislava (22.20).

cartea

■ Se împlinesc astăzi 29 ianuarie o sută de ani de la nașterea marelui scriitor francez Romain Rolland, autorul romanelor *Înimă vrăjită*, *Colas Breugnon* și *Jean Christophe* (cea mai cunoscută dintre operele sale). A fost, de asemenea, un mare biograful (Beethoven, Michelangelo și Tolstoi), un fin comentator al muzicii și al artei în general, dramaturg și istoric al muzicii, dar mai ales o arzătoare conștiință a acestui secol, un luptător pentru înțelegere între popoare, pace și dreptate socială, un umanist în înțelesul larg al cuvîntului. Toate acestea i-au adus o mare popularitate în toată lumea, scrierile sale cele mai reprezentative fiind traduse în multe limbi ale pămîntului, între care și într-una noastră. Anul trecut s-a tipărit în colecția *Oameni de seamă* și o biografie a scriitorului.

■ Notabilă reluarea unui volum mai vechi de *Proză umoristică engleză*, alcătuit de Vera Călin și Silviu Iosifescu, în colecția Biblioteca pentru toți a Editurii pentru literatură (prefată de Vera Călin).

■ În colecția Biblioteca pentru toți semnalăm apariția unei cărți de seamă a acestui veac — *Condiția umană* — de scriitorul francez André Malraux. Traducerea și prefata sînt semnate de Ion Mihăileanu.

■ Go Mo-jo, scriitorul contemporan chinez, ne este prezentat — sub titlul generic *Ospățul lui Confucius* — cu versuri, povestiri și teatru, traduse din limba rusă de Anda Boldur, Alice Gabriulescu, Nina Gaftiș și Vlaicu Birna și prefate de Al. Oprea (Editura pentru literatură universală).

■ Tot din continentul asiatic ne vine (prin intermediul limbii engleze) și *Gora* scriitorului și gânditorului indian Rabindranath Tagore (în românește de Henriette Yvonne Stahl) cu o bună prefată de Petru Comarnescu (colecția Clasicii literaturii universale, Editura pentru literatură universală).

■ Două remarcabile cărți românești în limba franceză, apărute în Biblioteca Historica Romanica, colecția a Editurii Academiei Republicii Socialiste România: *La romanité du roumain*, a acad. prof. Al. Graur, și *La contribution de la Roumanie à la victoire sur le fascisme* de Ion Popescu-Puțuri și alții.

■ Remarcăm cu plăcere apariția volumului lui Matei Călinescu *Aspecte literare*, volum ce conține un profil de critic remarcabil, bine informat, cu un gust literar ales, cu aptitudini de analist promițătoare (mai puțin cele de sintetizator), cu un scris mai totdeauna adaptat obiectului cercetat.

■ Mircea Tomuș e prezent cu o bună și necesară monografie închinată figurii apioape legendară a cărturarului ardelean iluminist *Gheorghe Șincai* (Editura pentru literatură), reliefîndu-se ca un istoric literar preceptiv și bine orientat, cu un condei agreabil.

■ În colecția *Pagini din istoria patriei* a Editurii științifice a apărut recent solida monografie a vieții și activității lui *Avram Iancu* de S. Dragomir. Prefată de prof. Vasile Maciu, cartea constituie o reală contribuție la cuprinderea semnificației activității depuse de revoluționarul ardelean, ca și la mai buna înțe-

legere a realității istorice a timpului. Mai multe asemenea cărți destinate marilor figuri ale istoriei noastre, ar fi binevenite.

cinema

Emil Botto

■ Un nou film românesc: *Șah la rege*, realizat de Haralambie Borș, după un scenariu de Alexandru Andrițoiu și Nicolae Ștefănescu. Titlul vorbește singur despre o incursiune aventuroasă în care — adăugăm noi — sîntem prinși cu undite cunoscute ale genului. Ce-i drept, sînt niște undite — de cele mai multe ori — de calitate. Interesul este sporit de faptul că ecranul ne înfățișează în cazuri luate din arhive, ci împliniri contemporane asupra cărora, după cum prea bine știm, cineaștii nu s-au oprit pînă acum atît cît ar fi trebuit. În distribuție: Emil Botto, Ion Besoiu, Dinu Cezar, Lazăr Vrabie, Silvia Năstase, Elena-Maria Vitas.

■ *Pinguinul* — film semnificativ pentru preocupările din ultima vreme ale unor cineaști polonezi, pasionați de viață, căutările și aspirațiile tineretului din zilele noastre (regizor J. St. Stawinski). Ne reîntîlnim aici cu vedeta numărul 1 a ecranului polonez: Zbigniew Czubski (Dragoste neîmplinită).

■ *Coliba unchiului Tom* (scenariul: Fred Denger, regia: Geza Radványi). Vestita carte a scriitoarei Harriet Beecher Stowe este adusă pe ecran, literă cu literă, cu tot valul ei de duioșic (ce place copiilor, mai puțin oamenilor mari), lirism și naivitate care năpădește totul, inclusiv încercarea de a se face auzit și un glas anemic, revoltat de soarta negrilor. Actorii ne sînt cunoscuți: John Kitzmiller (Fiul căpitanului Blood), O. W. Fischer (Tață! meu actor), El Hakim, Mylene Demongeot (Vrăjitoarele din Salem), Eleonora Rossi-Drago (Incurcătura blestemată).

■ Marele film al acestei săptămîni rămîne *Procesul de la Nürnberg*, monumentală creație a regizorului american Stanley Kramer, dezbateră lucidă și profund emoționantă pe marginea unor din întrebările ce frămîntă conștiința lumii contemporane.

■ *Skopje '63* — un documentar de lung metraj, așteptat de mult. Creația regizorului iugoslav Veljko Bulajić are meritul de a fi o mărturie zguduitoare despre forța morală a unor oameni loviți de un cumplit dezastru natural, despre intensitatea solidarității umane.

Mylene Demongeot

teatru

■ Premieră pe țară la Timișoara. O piesă de Bertolt Brecht, ne jucată încă în țara noastră, *Omul cel bun din Sicilian* — primul spectacol brechtian pe scena teatrului bănățean. Interesantă realizare, sobră, de ținută (deși nu toți actorii au răspuns solicitării celui celebru „efect de distanțare” teoretizat de Brecht) în regia lui Iannis Veakis și scenografia Elenei Veakis. Remarcabili: Dora Chertes (într-un rol dublu), Miron Suvagău, Daniel Petrescu, Elena Ivan, Ștefan Iordănescu.

■ *Idolul și Ion Anapoda* de G. M. Zamfirescu la Teatrul „Barbu Delavrancea”. „Comedia amară” a lui Gemi (poate nu cea mai substanțială din opera complexului om de teatru) a fost înscenată de Ion Simionescu și Cornel Gîrbea într-un spectacol cursiv, cu scene sensibile sau duioș-comice, dar inegale ca valoare și dramatism, solicitînd un plus de ritm și o caracterizare mai apăsătoare a eroilor. Victoria Dinu (Froșa) a avut farmec și haz autentic (o neașă Eliza Doolittle) marcînd etapele creșterii eroinei. Maria Burbea, umor copios, și Adina Atanasiu, o grătie proaspătă, în rolurile respective. Cornel Gîrbea, exprimînd unele date ale personajului, nu i-a conferit toată poezia și suavitățile acestuia. Mai puțin satisfăcător Costin Priscoveanu, într-un rol important. Inegală scenografia debutantului N. Nobilescu.

Adina Atanasiu

■ Dramatizarea lui Al. Mirodan *N-a fost în zadar*, după romanul cu același nume de Al. Șiperco, la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”. Deși dramatizarea nu e foarte inspirată, ea schematizînd eposul dramatic al cărții, tinerii interpreți — studenți — au dat viață cu entuziasm și lirism autentic unui episod din lupta ilegală a uteciștilor. Ii notăm pe: Radu Cristea, Vasile Pupeza, Ilona Georgescu, Radu Cornea, Vasile Săndulescu, Mihai Balas, Jeannine Stavarache, Eliza Töpfer, Maria Andreea Raicu. Regia: Elena Negreanu, scenografia: Mircea Ribinski (un autentic talent care și manifestă cu succes personalitatea pe această mică scenă).

■ *Jocul de-a vacanța* de Mihail Sebastian, în limba germană la secția germană a Teatrului de stat din Sibiu. Regia: Cristian Maurer (totodată și interpret al lui Ștefan); în distribuție: Horst Stasser, Karin Decker, Agathe Kloos, Ernst Groh; decorul: Maria Bodor.

■ *Să rîdem împreună*. Amuzant spectacol estradistic. Interpreți: păpușile din Bacău. Regia, inventivă și cu simț al umorului, aparține lui Petre Walter, iar scenografia, foarte inspirată — Ioanici Constantinescu.

disc

■ *Iliina Cerbacev și Luigi Ionnescu*, pe discul EDC-641. Cîntă: „N-am știut să te păstrez”, „Cîntec simplu”, „Dragoste” și „De ce”. Cîntece ale festivalului de astă-vară de la Mamaia.

■ La fel discul EDC-640 interpretat în întregime de Constantin Drăghici. Aceleași cîntece de la Mamaia, apărute de asemenea

astă-vară. Luați-l și pe acesta. Sînt patru piese de succes.

■ Alte patru cîntece de la Mamaia (de astă dată nepremiate). O să le ascultați pe discul EDC-644. Interpretează tot Constantin Drăghici, dar și *Margareta Pîslaru*. Avem înregistrat și „Ce știi tu”. E adevărat că nu știm nimic, mai ales nu știm de ce aceleași cîntece apar pe alte discuri în ediția a II-a, nerevăzută și neadăugată!

■ În sfîrșit un disc fără Mamaia. Melodii de *Temistocle Popa*. Un bun compozitor, trei orchestre (Horia Ropcea, Electrecord și Orchestra de estradă a TV), trei interpreți (Margareta Pîslaru, Cristian Popescu, Puica Igiroșanu). Totul pe un singur disc (EDC-636) cu patru melodii: „Margareta”, „Totu-n jurul meu danscăză”, „De nimeni nu m-acum” și „Gabriela” (știți dv. care... „Gaby-Gabrieela”!).

plastică

■ Sala din bd. Republicii: *Octavian Vișan*, prima expoziție de pictură. Peisaj interpretat decorativ, într-o factură amintind scoarța populară, creația zugrăvilor mănăstirești și pictura naivă pe sticlă. Evident, acest caracter decorativ vizează semnificația de permanentă a trăsăturilor sensibilității naționale, iar repertoriul de motive și de scheme vizează sensul de reprezentare a unui univers spiritual strămoșesc. Vișan e dintre tinerii artiști care năzuiesc să refacă folclorul, din obșria lui naivă. Se află însă — precum arată lucrări ca „Marea toamnă” ori „Drum” — în fața riscului de a transforma sentimentul în manieră, pictura în artizanat și naivitatea în poză. „Țara de sus”, „Țara de jos”, echilibrate, nobile, „Primăvara” cu explozia roz a cașilor pe cîmp negru, „Fluturile” care exprimă extazul în fața miracolului materiei distilate într-o aripă ni se par dintre lucrările care prefigurează un lirism auster, intelectualizat, comun generației sale și, în același timp, un temperament pictural original, chiar dacă se manifestă astăzi sub semnul artistic al lui Țuculescu.

■ Sala din Calea Victoriei: *Elena Vaylina* dă, în peisaj și portret, o voluntară replică de sentimentalism pictural, lirismului cerebral al lui Vișan.

■ Sala Dalles: *Bienala artiștilor amatori*. Mai mult decît în alte dați, se percepe aici trăsătură spontană și ingenuuă a clasicei arte de „amatori”. Observăm că cele mai emoționante lucrări (cum sînt ciclurile de basme ilustrate pe sticlă, cîteva peisaje în ulei, figurinele din lemn după personajele lui Creangă) au un caracter narativ, descriptiv sau sentimental, exprimînd nevoia artistului de a formula, de a comunica gînduri. Aici „naivitatea” pe care cu atîta dor o căutăm în arta neprofesionistă — decurge — nu din stîngăcie și ignoranță, ci din simplitatea acestui imbold, atît de uman. Desigur însă că printre „amatori”, ca și printre „specialiști”, există creatori înzestrați cu har și alții numai cu nostalgia artei.

muzică

■ Orchestra de studio a Radio-televiziunii prezintă în concert o capodoperă a literaturii clasice de operă: *Dido și Aeneas* de compozitorul englez *Henry Purcell*. Opera maestrului preclasic englez (pentru prima oară în viața muzicală din țara noastră) va fi dirijată de Constantin Bobescu. În rolurile principale: Magda Ianculescu și Cornel Stăvru. Tot pentru prima oară veți asculta și vedea burlesca „Vulpea” de Igor Stravinsky cu Valentin Teodorian, Octav Enigărescu, Viorel Ban. Dansăază: Magdalena Popa, Sergiu Ștefanski, Amato Chechulescu, Petre Ciortea. Regia: Tilde Urseanu (3. II).

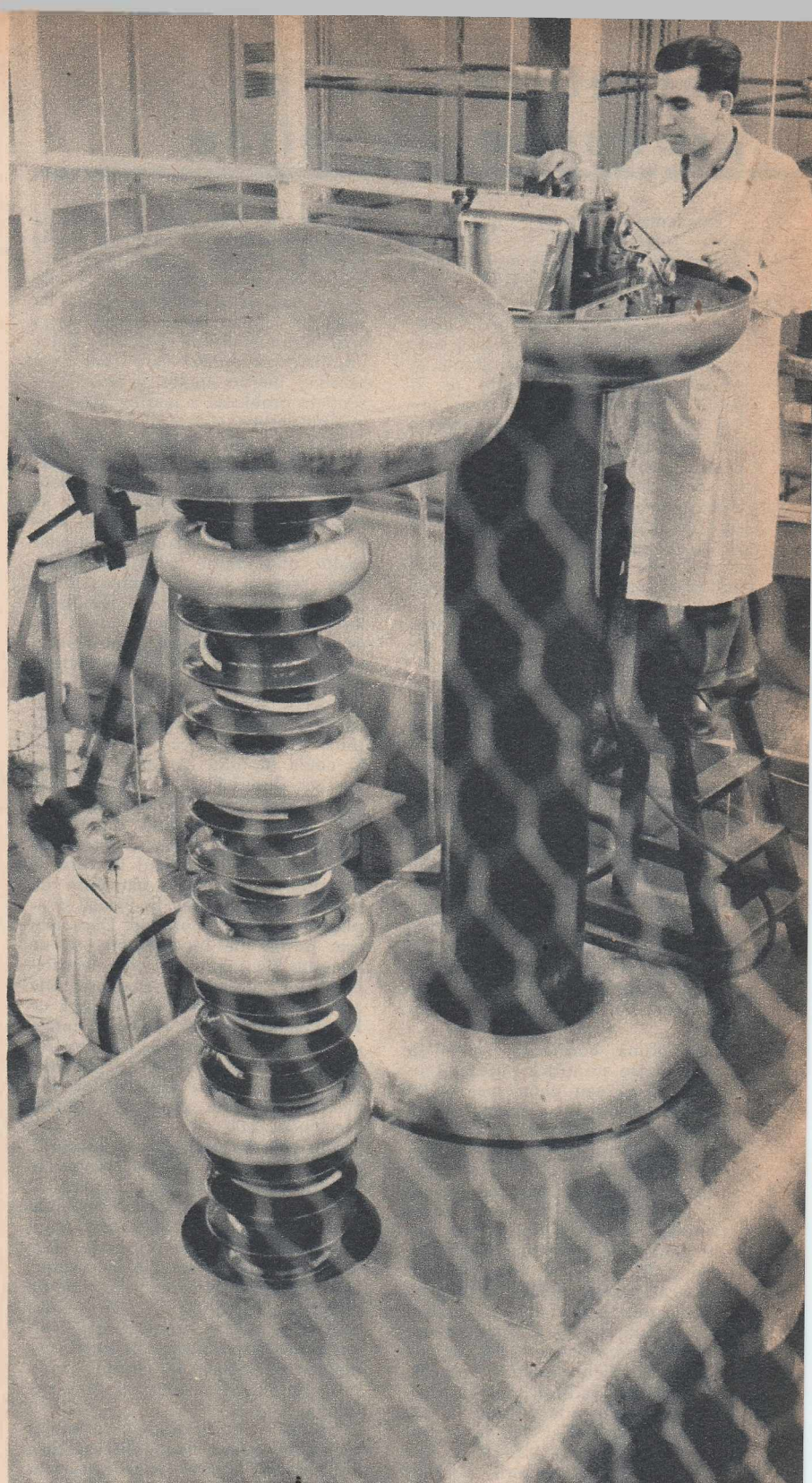
■ O reascultăm, după o lungă tăcere, pe pianista Mariella Rădulescu într-un concert *Beethoven*: sonatele „Waldstein”, „Les Adieux” și Sonata în la bemol major op. 81 A (4. II sala Mică a Palatului).

cercetarea de azi- producția de mâine

Actul descifrării tainelor lumii, al înțelegerii, al descoperirii, profund omenesc și esențial pentru ceea ce reprezintă omul, este fără îndoială cel mai complex fenomen din univers. Băfind la poarta necunoscutului, omul a pășit de mult primul prag, a lăsat în urmă nenumărate altele, dar infinit mai multe i-au rămas în față. Cercetătorul care deschide drum, sfredelind în filonul tainelor încă nedezlegate a fost întotdeauna un îndrăzneț. Sub loviturile uneltelor sale — observația, experiența, silogismul — s-au trasat drumuri, pe care tot el le-a refăcut, analitic, alegând cu migală grăunțele de adevăr cu care omenirea și-a pus în mișcare uriașul organism al muncii concrete, al practicii.

Știință și practică, știință și producție. Din relația acestor două elemente, indestructibil legate, s-a născut și se naște în fiecare moment, sub ochii noștri, cunoașterea. Ca un fir roșu, care pornește din timpuri imemorabile și leagă sute de mii de puncte luminoase — întretăieri meteorice ale minții omenesti cu adevărul — cunoașterea anticipează, forind în viitor, deschizându-ne galerii spre el, învășindu-ne să-l făurim. E unul din sensurile majore pe care Congresul al IX-lea al partidului și recenta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu prezentată la cea de-a IV-a sesiune a Marii Adunări Naționale îl dau activității de cercetare a oamenilor de știință români. A intensifica eforturile de descoperire a ceea ce e important să se știe, în toate domeniile practicii sociale, a pune rezultatele obținute prin aceste eforturi în slujba producției de bunuri materiale, a tehnicii, a economiei și culturii — iată o îndatorire de onoare pentru pionierii cunoașterii. Nesecatul izvor de talente, de forțe creatoare al poporului, din care s-au ridicat în trecut înaintași iluștri, făuritori de puternice tradiții în științe și în cultură, își dau acum întreaga măsură. Sintem în pragul unei noi, superioare etape de dezvoltare a științei românești. Programul elaborat de partid vizează obiective înalte, pe care, prin muncă susținută, oamenii de știință din țara noastră le vor înfăptui.

În abatajele deschise la hotarul cu necunoscutul arde, incandescentă, lumina previziunii realiste și sigure. Iar viitorul e aproape, din ce în ce mai aproape.

Modernizarea aparatului de lucru permite cercetătorilor de la Institutul de fizică atomică să abordeze probleme complexe privind structura intimă a materiei. În fotografie: acceleratorul direct pentru electroni, unul din modernele aparate puse la dispoziția cercetătorilor Institutului.

**La ancheta
noastră
răspund:**

**Prof. univ. FLORIN CIORESCU, membru corespondent al
Academiei Republicii Socialiste România, director adjunct
la Institutul de fizică atomică;**

**Prof. univ. ECATERINA NENIȚESCU, de la Institutul poli-
tehnic „Gh. Gheorghiu-Dej” București;**

**Prof. univ. CORNELIU PENESCU, de la Institutul politeh-
nic „Gh. Gheorghiu-Dej” București;**

**Conf. dr. ing. IOSIF TRIPȘA, directorul Institutului de
cercetări metalurgice.**

(Continuare în pag. 6)

cercetarea de azi- producția de mâine

Problema raporturilor între cercetarea fundamentală și cercetarea aplicativă — ne-a declarat PROF. FLORIN CIORESCU — este discutată de câțiva ani, în multe țări, cu un interes deosebit. Cititorul mai puțin avertizat asupra modului în care progresează știința și tehnica în vremea noastră ar fi poate tentat să creadă că o asemenea discuție ar avea un caracter mai degrabă academic. În adevăr, oricine știe că, de-a lungul ultimelor două veacuri, progresul tehnologic a fost determinat în bună măsură de marile descoperiri făcute în fizică și chimie și că, la rândul ei, dezvoltarea tehnicii a oferit științei mijloace mereu noi și tot mai perfecționate pentru scrutarea unor fenomene naturale din ce în ce mai depărtate de limitele percepției directe a omului. Dacă această legătură biunivocă datează de atîta timp, dacă ei i se datorează atîtea cuceriri ale civilizației moderne, mai poate avea vreo importanță practică — și încă una majoră — discuția la care ne-am referit?

Răspunsul, afirmativ, la această întrebare pe care îl dau totdeauna cei ce se ocupă de problemele de organizare a cercetării ca și foarte mulți — dar nu toți — oamenii de știință se bazează pe câteva constatări care pun aproape în opoziție starea de fapt de azi cu cea de ieri (să zicem cu trei decade în urmă) în mai toate domeniile ce-și aduc contribuția lor la evoluția tehnologiei.

Lată prima constatare: altădată o descoperire științifică putea aștepta una, două sau chiar mai multe generații înainte de a fi aplicată în practică. Între punerea în evidență a fenomenului fizic pe care se bazează fotografia în alb-negru (1872) și trecerea acesteia în faza exploatarea industrială (1839) s-au scurs 112 ani; de 56 de ani a fost nevoie pentru ca principiul telefoniei, inventat în 1820, să înceapă a fi fructificat practic (1876), în timp ce comunicațiile prin radio au apărut la 35 de ani după descoperirea undelor electromagnetice (1902 față de 1867). În zilele noastre, lucrurile s-au schimbat radical. Aceste întâzieri s-au redus: la 15 ani în cazul radarului (1925-1940), la 12 ani pentru televiziune (1922-1934), la... trei ani pentru reactorii nucleari (1939-1942) și cam la tot atîția pentru transistoare (1948-1952).

O altă constatare: contactele între cercetător și inginer tind să devină din ce în ce mai profunde, mai complete, mai pline de consecințe. Faptul că tehnica nouă izvoarăște astăzi din știința cea mai nouă obligă pe ingineri să caute idei înnoitoare pentru tehnologia lor nu numai în paginile ultimelor numere ale revistelor științifice, ci și în mințile cercetătorilor cu care pot avea legături directe; îi obligă să influențeze raționamentele acestora canalizînd creația lor către probleme de interes imediat, ce pot avea o mare importanță tehnică și economică. De fapt pe o asemenea cale s-a ajuns la invenția transistoarelor și a reactorilor nucleari și tot pe ea s-a ajuns la șirul de perfecționări remarcabile obținute în aceleași domenii de-a lungul ultimelor două decade. Mai mult decît atît, pe temelii unor jaloane teoretice precise s-au stabilit, în ultimii ani, programe vaste de cercetări ale căror rezultate, cu finalitate practică, nu sînt așteptate înainte de zece sau două-

zeci de ani. Mă refer, în speță, la reactorii nucleari cu neutroni rapizi capabili să ofere o „ardere” a uraniului nu de 1% ca astăzi, ci de multe zeci de ori mai mare, sau la reactorii termonucleari cu apă grea (mai abundentă, pe pămînt, decît uraniul), preocupări care ținesc să rezolve, pentru multe generații, esențiala problemă a marilor surse de energie ieftină.

Însă nici calea veche — cea mai veche, dacă vreți — nu a fost părăsită și aceasta este o a treia constatare. Eforturi considerabile se concentrează, în zilele noastre, asupra domeniului fizicii energiilor înalte, unul dintre cele mai costisitoare sectoare ale cercetării științifice, cu toate că pe baza rezultatelor obținute pînă acum, deși de mare valoare teoretică pentru înțelegerea celor mai intime fenomene intranucleare, nu s-a putut ajunge la nici o aplicație practică caracteristică. Asemenea consecințe continuă să nu fie încă nici enunțate, în ciuda faptului că cercetările respective durează de multe zeci de ani. Există însă convingerea, izvoară dintr-o îndelungată experiență, că imediat ce ajungem să înțelegem suficient de bine modul în care se determină reciproc o categorie de procese naturale, ies la iveală și aplicațiile de ordin practic. Dacă mai este nevoie de un exemplu, să ne amintim de pildă că „era electricității” cu întreaga ei avalanșă de aplicații a izbucnit imediat după ce Maxwell a reușit să cuprindă într-o sinteză unitară toate legile electromagnetismului stabilite de predecesorii săi. În fizica particulelor elementare nu am ajuns încă într-o asemenea fază.

Din cele de mai sus se desprinde cu ușurință una dintre chestiunile controversate în discuția actuală asupra raporturilor între cercetarea fundamentală și cea aplicativă. Oare trebuie susținută, cu prioritate, dezvoltarea științei pe căile ei proprii, așteptîndu-se obținerea indirectă de rezultate fructificabile sau — din contră — să se urmărească sistematic anumite obiective tehnice, economice și sociale în cadrul unui program precis de dezvoltare a științei?

Exclusiv în favoarea primului punct de vedere mai militează încă unii savanți foarte cunoscuți prin contribuțiile lor importante la progresul științei, aduse în perioada în care cercetătorul lucra adesea de unul singur. Ei cred că numai așa poate fi valorificată inițiativa creatoare în știință. Cei care se deolară fără echivoc pentru teza contrarie sînt mai ales cei ce răspund de conducerea cercetărilor aplicative, cărora — susțin ei — ar trebui să le fie subordonată nemijlocit întreaga activitate științifică.

Din discuțiile purtate adesea cu o deosebită pasiune a ieșit la iveală că ambele căi trebuie cultivate simultan pentru că fiecare are avantajele ei, demonstrate prin nenumăratele exemple culese nu din trecut ci foarte recente. Este tocmai ceea ce pune în evidență cu deosebită claritate expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., cu privire la îmbunătățirea organizării și îndrumării activității de cercetare științifică. „Îndrumarea coordonată a științei permite...desfășurarea nestînjenită a inițiativelor creatoare a institutelor științifice, a tuturor oamenilor de

știință”. Și mai departe: „Dezvoltarea științei la nivelul cerințelor contemporane presupune manifestarea liberă a individualității creatorilor în sfera cercetării, îndrăzneală și spirit inovator, înlăturarea oricărei rigidități, îngustimi de vederi și lipsă de obiectivitate științifică, desfășurarea unui larg schimb de opinii științifice, confruntarea deschisă a punctelor de vedere”.

În țara noastră s-a creat de-a lungul ultimelor două decade un climat deosebit de favorabil pentru îmbinarea armonioasă a celor două categorii de cercetări. Există acum destule institute în care cei ce se ocupă în principal de dezvoltarea unor tehnici noi pe seama ultimelor cuceriri științifice găsesc sprijinul teoretic necesar la colegii lor care lucrează cu precădere în problemele fundamentale abia conturate. La rândul lor aceștia valorifică din plin cunoștințele practice ale celor dinții la concepția echipamentului de investigație ce le este necesar.

Nu este mai puțin adevărat însă că nu am ajuns în stadiul în care cele două categorii de cercetători să-și desfășoare munca astfel încît eficiența activității lor să atingă nivelul maxim, corespunzător condițiilor ce le stau la dispoziție. De aici și necesitatea unei coordonări raționale a cercetării științifice, pe care o va asigura Consiliul Național al Cercetării Științifice, noul organ de stat înființat de curînd în acest scop.

orice pas înainte are sau va avea în viitor o aplicare eficientă

PROF. CORNELIU PENESCU — O primă idee: în momentul actual, cînd știința pătrunde din ce în ce mai mult în producție, prin tehnică, nu se mai poate vorbi diferențiat de cele două laturi ale fenomenului cercetării despre care ne propunem să discutăm.

REDAȚIA — Dar perspectiva aplicării rezultatelor scontate poate să apară de la început mai apropiată sau mai îndepărtată.

PROF. C. PENESCU — Orice cercetare, orice rezultat, dacă reprezintă un pas înainte, un spor de cunoaștere va avea, cu siguranță, o aplicare eficientă. Cercetările privind elementele de automatizare, bunăoară, abordate de colectivul pe care îl conduc, impun ca acestea să-și bazeze funcționarea pe principii fizice care, fie că n-au fost puse în evidență pînă acum, fie că n-au fost utilizate ca atare. Realizarea practică a unor asemenea elemente presupune cercetări teoretice aprofundate și cu un puternic conținut științific fundamental. Însă aceeași cercetare are în același timp și un caracter aplicativ deoarece ea trebuie să fie finalizată într-un produs cu aplicație practică. Din punct de vedere al perspectivei aplicării — mai apropiate sau mai îndepărtate — lucrurile se prezintă în felul următor: să admitem un anumit obiectiv de cercetare din domeniul automatizării — domeniul sistemelor autoadaptive, de exemplu, care reprezintă cele mai noi instalații automate, capabile să asigure funcționarea unor mașini în condiții tehnice și economice optime. În măsura în care dispozitivele create sînt complicate și nu se pot realiza cu ușurință, ele nu pot fi aplicate imediat. Dimpotrivă, creînd dispozitive simple, robuste și ușor de realizat, aplicarea poate avea loc

într-un viitor foarte apropiat. Dacă avem în vedere domenii de cercetare cum ar fi traducerea automată dintr-o limbă în alta sau recunoașterea automată a unor forme grafice, atunci va trebui să ținem seamă și de faptul că acestea, deși foarte importante, nu se înscriu pe primul loc în ordinea cerințelor imediate ale producției, deci, din acest motiv, realizarea lor rămîne o problemă de viitor mai îndepărtat. Din tematica noastră fac parte și astfel de dispozitive, dar preocuparea principală, în acest caz, este adaptarea lor la funcții cît mai utile. Un aparat pe care ne-am propus să-l realizăm, capabil să recunoască automat unele forme grafice, va fi folosit la interpretarea automată a electrocardiogramelor, prin urmare va avea, sperăm, o aplicare valoroasă în medicină.

REDAȚIA — Problemele teoretice generale pe care vi le propuneți în cercetare sînt ridicate, desigur, de anumite cerințe ale practicii productive din diferite domenii.

PROF. C. PENESCU — Evident, acesta este mecanismul, în general. Excepțiile nu sînt decît aparente. În automatizare, abordarea complexă, pe bază de cercetări fundamentale, este o cerință imperioasă a tehnicii. Noi lucrăm în prezent la rezolvarea unor probleme ca: automatizarea pornirii,

Intr-unul din laboratoarele Centrului de cercetări metalurgice al Academiei Republicii Socialiste România.

a opririi accidentale și a menținerii regimului de mers constant în condiții variabile de drum la locomotiva diesel-electrică sau automatizarea complexă a sistemelor energetice printr-o metodă nouă care asigură regimul optim de funcționare.

REDAȚIA — În ce privește baza materială a cercetării, cum credeți că trebuie înțeleasă problema îmbunătățirii ei continue în viitor, în raport cu cerințele din ce în ce mai complexe?

PROF. C. PENESCU — Condițiile în care lucrăm sînt bune. Dar, întrucît nivelul cerințelor e în continuă creștere, baza materială a cercetării trebuie să fie în continuă îmbunătățită. Fondurile puse la dispoziție trebuie judicios utilizate, pentru a le asigura maximum de eficiență. În perspectiva pe care o întrezărim astăzi, în lumina Directivelor Congresului al IX-lea al partidului și a expunerii tovarășului Nicolae Ceaușescu, dezvoltarea științei românești se arată a avea în viitorul imediat—grație și îndrumării primite din partea Consiliului Național al Cercetării Științifice—o dezvoltare fără precedent.

știința descoperă noi materii prime

PROF. ECATERINA NE-NIȚESCU — Mai toate temele de cercetare ale colectivului în cadrul căruia lucrez sînt axate pe chimia hidrocarburilor. În ultimele decenii s-a creat în lumea

întreagă o vastă industrie petrochimică, care are drept scop folosirea anumitor componente ale petrolului pentru fabricarea de produse necesare altor industrii. Din petrol se fabrică mase plastice, fibre sintetice, dizolvanți și intermediari necesari antidăunătorilor pentru agricultură, fabricării medicamentelor etc.

Evident această dezvoltare relativ recentă a industriei petrochimice este rezultatul întinselor cercetări de laborator făcute în această direcție.

Dar problema valorificării produselor naturale comportă o serie de studii fundamentale, unele cu caracter foarte abstract.

REDAȚIA — Care au fost principalele probleme abordate pînă acum?

PROF. ECATERINA NE-NIȚESCU — Au fost studiate aspecte fundamentale din chimia hidrocarburilor ca reacțiile de oxidare, izomerizare, mecanismele de reacție necesare utilizării petrolului ca materie primă industrială.

În secolul trecut industria organică avea ca surse de materii prime cu precădere produsele vegetale și cărbunii, iar petrolul servea numai drept combustibil. Desigur mulți chimiști se gîndiseră și la utilizarea petrolului ca materie primă pentru obținerea produselor mai valoroase, dar chimia nu era încă destul de dezvoltată pentru ca acest lucru să fie posibil. Chimia organică a hidrocarburilor se afla încă într-un stadiu incipient și a trebuit aproape un secol să se ajungă la nivelul de azi.

În țara noastră, industria chimică organică bazată pe petrochimie a ajuns la un nivel avansat, iar în cincinal ea va fi încă și mai mult dezvoltată. În această direcție lucrează și centrul de cercetări de chimie organică.

Deși studiile colectivului nostru sînt de natură mai mult teoretică, am avut marea bucurie să constatăm că unele dintre ele au fost finalizate în procedee industriale. Astfel, în colectivul nostru s-a pus la punct un procedeu de fabricare a unui sortiment nou de masă plastică: polietilena A.S., care diferă de celelalte specii cunoscute printr-o rezistență mecanică și față de agenții chimici mult superioară. O stație pilot este în funcțiune. În momentul de față colectivul nostru se ocupă cu punerea la punct a unui procedeu industrial nou pentru a prepara propilen-oxid, propilen-glicol, glicerina și o serie de produși înrudiți, folosiți pe scară mare în industrie.

REDAȚIA — Pentru viitorul mai îndepărtat, cercetările pe care le efectuați vizează obiective tot atît de precise?

PROF. ECATERINA NE-NIȚESCU — Cercetarea fundamentală țintește spre viitor. Dacă chimia petrolului furnizează o serie de materii prime indispensabile industriei, nu trebuie să uităm că petrolul se găsește în natură în rezerve totuși epuizabile. Prin urmare viitorul trebuie să soluționeze problema găsirii altor surse de materii prime și la această problemă trebuie să gîndim încă de pe acum.

o îmbinare perfectă

CONF. I. TRIPȘA — După părerea mea, în metalurgie, o încercare de separare între cercetarea fundamentală și cea aplicativă e cu mult mai dificilă decît în alte domenii. Aici îmbinarea este perfectă prin însăși natura tematicii. Fie că e vorba de perfecționarea oțelurilor și aliajelor — care implică cer să se efectueze cercetări de adîncime, fondate pe o largă bază teoretică și experimentală, fie în cazul unor tematicii speciale — cum e de pildă fenomenul dizlocației în cristale — afirmația de mai sus e întru totul valabilă.

REDAȚIA — În metalurgie, roadele cercetării au, de regulă, o aplicare imediată?

CONF. I. TRIPȘA — În orice caz, aceasta e una din preocupările majore ale cercetătorilor noștri. Un rezultat nou, o dată obținut, se materializează în scurt timp în producție. E cazul în multe domenii ale metalurgiei, cum ar fi de pildă cel al intensificatorilor. Ne preocupăm folosirea oxigenului, a metanului, a vidului, a izotopilor. Cercetările legate de utilizarea acestora urmăresc desigur cunoașterea în profunzime a fenomenelor, dar au și scopul de a pune la dispoziția producției metode de lucru de o mai mare eficiență tehnică și economică.

În aceeași situație se află problema obținerii de cocs din cărbune energetic, problemă căreia i s-a dat la noi o rezolvare aplicabilă cu bune rezultate.

REDAȚIA — Așadar termenele de aplicare, în acest caz, se încadrează între limite mai restrînse decît în alte domenii?

CONF. I. TRIPȘA — După părerea mea, da. Mi se pare că

trebuie să măținem seamă de un factor și anume de gradul de complexitate, în general, al problemei îmbinării cercetării fundamentale cu cea aplicativă. În tehnică apar adesea noutăți cu aplicativitate în știință. Știința se industrializează, făcînd tot mai des apel la tehnica pentru a-și putea verifica, experimental, propriile rezultate de cercetare. În cadrul institutului nostru funcționează stații pilot care reproduc, în mic, orice proces din industria siderurgică. Cea folosită la producerea cocului are o capacitate comparabilă cu producția de cocs a întregii României în 1932-1933.

REDAȚIA — Efortul descoperirii noului vi se pare a fi cu atît mai mare cu cît devine mai strînsă colaborarea dintre cercetători și uzine?

CONF. I. TRIPȘA — Se vorbește de științe de graniță, intermediare între alte științe. Acestea s-au constituit relativ recent din nevoia imperioasă de a corela rezultatele obținute în diverse domenii. Dar cele mai multe progrese se realizează nu în aceste sectoare ale cunoașterii, ci în raportul direct cu obiectul cercetării, acolo unde cercetătorul acționează la limita cu necunoscutul. Matematica, e un domeniu tot atît de vechi ca știința însăși. Dar noutăți în matematică au apărut totdeauna și vor continua să apară. Metalurgia, la fel. Cele mai mari progrese s-au realizat aici în ultimii 15-20 de ani. În această perioadă s-au înregistrat descoperiri importante ca cele privitoare la deformarea plastică a metalelor, la convertizarea cu oxigen, la folosirea cocului și altele. Desigur, în continuare, problemele devin mai complexe, mai grele.

REDAȚIA — Cum se desfășoară, în cadrul institutului de cercetări metalurgice, colaborarea cu uzinele?

CONF. I. TRIPȘA — Abordăm un număr mare de probleme pe baza unor contracte directe cu diverse uzine. În 1964 am rezolvat 58 contracte, în 1965 — 92 contracte. Creșterea e evidentă. În acest fel noi ne orientăm eforturile precis, la obiect, avînd posibilități largi de aplicare a tuturor rezultatelor obținute. Avem relații cu secțiile de cercetare din uzine, la Hunedoara, la Reșița, la Oțelu Roșu, la Cîmpia Turzii, Carbochim-Cluj etc. Aici există laboratoare unde se desfășoară cercetări susținute pe diverse probleme ridicate de producție. Noi producem pentru aceste laboratoare etaloane (pe care pînă mai ieri le importam), le punem la punct aparatura de lucru, organizăm cursuri de instrucție, stabilim metodologii etc.

Relația știință-producție trebuie să devină din ce în ce mai strînsă. Iar rezultatele vor fi din ce în ce mai bune căci, așa cum se arată în expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu: „Introducerea pe scară tot mai largă a cuceririlor științei în toate domeniile activității sociale va asigura obținerea unor succese și mai mari în opera de desăvîrșire a construcției socialiste, va întări și mai mult independența și suveranitatea țării noastre, va grăbi înaintarea Republicii Socialiste România pe drumul progresului material și spiritual, al bunăstării și fericirii întregului nostru popor”.

Anchetă realizată de Nicolae RĂDULESCU

de bună voie și nesilit

Ideea acestei anchete ne-a fost sugerată de numeroasele scrisori, sugestii și propuneri sosite la redacție din partea cititorilor. Ne-au întrebat mai ales tinerii: Care este vârsta cea mai potrivită pentru căsătorie? E bine să te căsătorești de timpuriu sau tocmai dimpotrivă?... E potrivit sau nu ca soții să profeseze aceeași meserie? Considerați că bărbatul trebuie să fie superior soției din punct de vedere intelectual? Cum se poate face ca luna de miere să dureze o viață întreagă?...

Asemenea întrebări, însoțite de opinii sau confesiuni, ne-au fost adresate în repetate rânduri. Unele sint vechi, neschimbate, azi ca și acum două mii de ani. Altele au apărut ca un reflex al vieții noastre contemporane, al noilor relații socialiste.

Ancheta de față, solicitând larga colaborare a cititorilor noștri, vă propune, în paginile revistei, o discuție publică, consacrată problemelor dragostei și vieții conjugale.

PETRU TRIFON — CLUJ :
Vă rog a-mi răspunde la următoarea întrebare: intră ce limite este corect să se încadreze diferența de vîrstă (de ani) a unei perechi care vrea să se căsătorească? Desigur că nu acesta este cel mai important lucru într-o căsnicie, totuși consider că are importanță. Vă rog, deci, să publicați ceva în legătură cu acest lucru, precum și tot ce considerați că ar contribui la reușita și consolidarea unei căsnicii.

MARCELA CRISTUREANU — ORADEA : Aș dori să publicați un material în care să demonstrați marea importanță pe care o au cochetăria și grija permanentă a femeii de a rămîne frumoasă, deoarece consider că una din cauzele care provoacă nenumărate divorțuri, este lipsa de interes a multor femei în această privință. Un asemenea material ar atrage atenția și bărbatilor (soților) de a respecta acest efort al soților lor, de a nu-l privi cu ironie și mai ales de a nu crea discuții penibile și jenante, cum se întâmplă, o știm cu toții, în numeroase căsnicii.

NATALIA T. — BIRLAD : Am un băiat care va împlineți în curînd 15 ani. Perioada pubertății și adolescența sînt etape dificile cînd tulburările fiziologice și în general noua optică asupra vieții au o mare importanță în formarea și dezvoltarea ulterioară a tînarului. Cărți care să vorbească despre aceste lucruri, adresîndu-se direct tinerilor, nu există sau poate că nu le cunosc eu. Consider că părinții au datoria de a discuta cu copiii lor toate problemele care sînt necesare de știut la această vîrstă. Este o treabă dificilă, delicată. Tocmai de aceea cer sfatul dv. Cum e corect să procedeze o mamă în această privință?

PAULA M. — CRAIOVA : Lucram, ca și azi, într-o mare uzină, cînd l-am cunoscut pe viitorul meu soț, strungar de precizie în aceeași întreprindere, un băiat bun, serios, manierat. Absolviște, ca și mine, școala profesională dar cu cîțiva ani mai înainte. Ne-am căsătorit. Eram foarte mindră de soțul meu și de căsnicie, iar prietenii și cunoscuții ne priveau amical. Pot să afirm că am avut un cămin fericit. Și poate ar fi rămas și astăzi la fel dacă...

Totul a pornit de la studii. Acum cîțiva ani în mine a încolțit dorința de a-mi continua studiile la liceul seral. L-am convins și pe soțul meu să facă același lucru. Și iată-ne, într-o toamnă, din nou elevi amîndoi.

În anul următor soțul meu a abandonat școala. Spunea: „Eu cîștig bine și fără prea multă școală. Parcă totul sint banii?...” Eu nu m-am lăsat, am continuat singură. Acum sînt în clasa a XI-a și mă bate gîndul să încerc să intru și la facultate.

Am crezut o vreme că ambiția mea în privința învățturii îl va stimula și pe el. N-a fost așa. Ceva, în ciuda aparențelor, se petrecea în familia noastră. Pentru cei din afară rămîneau, probabil, aceeași familie fericită, în fapt însă ne instrăinam încetul cu încetul. În căsnicia noastră se dereglase ceva. La început soțul așia față de studiul meu oarecare indiferență și observam timide încercări de a mă descuraja. Acum însă, îmi dau bine seama, ansul meu îl jenează. Se simte stingher. Uneori e ridicol, altelei agresiv, întîrzie mai mult în afară, deși rămîne în lîni mari un om cumsecade. Pentru mine situația e însă mult mai gravă. Îmi iubesc tot mai puțin soțul. Cred că dragostea vine și prin respectul față de partener. L-aș fi dorit egalul meu. Dar el a încetat de mult să mai fie. Și de ce să nu mărturisesc? L-aș fi dorit chiar mai mult: superiorul meu. Sint cum din respectul meu de altădată n-a mai rămas nimic sau aproape nimic.

Uneori cînd învîș și îl știu lîngă mine total străin de lumea cărților mele și fără putînd de a-mi da o mîină de ajutor, îl simt inutil. Iar jena lui nemîndurisită îmi inspiră adesea mîlă.

Cred că pentru căsnicia noastră a început sfîrșitul. Mă bate gîndul să divorțez. Dar e bine oare ce fac? Mai există și altă soluție?

B. M. — TR. SEVERIN : Am divorțat din pricina so-cilor mei la numai un an de la căsătorie. Am apreciat la soțul meu încă înainte de a ne căsători felul atent în care se purta în familie, ajutorul pe care îl dădea familiei lui. Pentru mine aceste amănunți cîntăreau enorm și constituiau o garanție de mare valoare pentru viitor. Admi-ram, pe de altă parte, dragos-tea mare a acestor părinți pentru fiul lor. Ceea ce apreciam la început în familia soțului meu s-a întors împotriva mea și a căsniciei mele.

Ne-am căsătorit și am locuit împreună cu familia soțului meu. Soțul meu, ca și pînă atunci, dădea întregul salariu părinților, deși mi-am dat curînd seama că nu era vorba de un ajutor. Socii mei aveau serviciu amîndoi și de fapt

nici nu aveau nevoie de vreun ajutor. Era vorba de cu totul altceva — și despre acest „altceva” doresc să vă scriu.

Mama soțului meu își adoră fiul fără măsură. Ea îl consideră și acum copilul de altădată pe care trebuie să-l îndrume, să-l controleze, să-i dirijeze totul. Mi-am dat seama din primele luni că soțul meu nu fusese învățat să se fină singur pe propriile picioare.

Hotărîsem de pildă să cumpărăm niște mobilă. Împreună cu soțul ne fixasem la un anumit model, care ne plăcea nouă pentru că era lîneresc, modern. A preluat soacra inițiativa și ne-a cumpărat, cu banii noștri, bineînțeles, un model care era pe placul ei. „O mobilă serioasă”, a zis ea. Nu i-a plăcut nici soțului meu, dar n-a zis nimic. „Nu-mi supăr părinții”. Într-o zi mama lui mi-a spus: „Niciu dă banii în casă iar tu, deși mîînci împreună cu noi, fi-i pîstrezi și fi-i risipești pe fleacuri”. Atunci mi-am dat seama că nu mai e nimic bun de sperat. Au început certurile.

Vreau să vă întreb: e normal oare o asemenea dragoste pentru copilul care a devenit soț și are acum 27 de ani? S-ar fi întîmplat acest lucru dacă am fi locuit separat? Asta bineînțeles dacă soțul meu ar fi fost de acord.

R. S. — HUNEDOARA : Am 23 de ani și sint căsătorit de doi ani. Și eu, și soția mea lucrăm la combinat. Pornesc de la cunoscuta zicală „dragoste cu sila nu se poate face”, pentru a vă povesti următoarele lucruri, deoarece mă gîsesc într-un mare impas sufleteș și nu știu exact cum ar fi mai bine să procedez. M-am căsătorit din dragoste, dar acum, după doi ani, mi-am dat seama că nu mai sînt la soția mea aproape de loc. N-am să-i reproșez lucruri deosebite, deoarece este gospodîină și în general are grijă de cămin și de mine, dar nu numai lucrul acesta face fericită viața soților. Situația sufletească m-a obligat de a căuta mulțumire în afara căminului. Lumea mă acuză de imoralitate. Ce se înțelege prin imoralitate? Faptul că un om încearcă să-și refacă viața? Sau consideră dinșii că un bărbat tînar trebuie să rămîină nefericit o viață întreagă, deoarece nu se înțelege cu soția lui? Eu am înaintat actele pentru divorț, dar pînă atunci vă rog respectuos să-mi răspundeți dacă soluția pe care am ales-o este cea adevărată?

Dacă vrei să fii iubit, iubește.

SENECA

Iubește puțin cel care poate spune prin cuvinte cît iubește.

DANTE

Numai împreună femeia și bărbatul formează omul complet și întreg, un sex îl completează pe celălalt.

IMMANUEL KANT

Dacă o femeie are un soț bun, i se vede pe față.

GOETHE

Dragostea este adeseori un fruct al căsătoriei.

MOLIÈRE

Dragostea nu cunoaște vîrstă.

STENDHAL

Căsătoria poate (deci) suferi acea perfecționare treptată, căreia par a-i fi supuse toate lucrurile omenești.

NAPOLEON

Cele mai multe din femeile noastre cred că au făcut totul dacă țes ciorapi și supraveghează supa.

HEINRICH HEINE

Căsătoria trebuie să lupte fără încetare cu acel monstru care distruge totul: obișnuința.

H. BALZAC

Supremăția bărbatului în căsătorie este o simplă coincidență a supremației lui economice și dispare de la sine o dată cu aceasta.

FR. ENGELS

Căsătoria este populară deoarece ea îmbină maximum de atractivitate cu maximum de necesitate.

G. B. SHAW

Nu confunda iubirea cu delirul posesiunii care aduce cele mai crunte suferințe. Contrar părerii comune, dragostea nu te face să suferi. Ceea ce te face să suferi e instinctul proprietății care e contrariul dragostei.

SAINT EXUPERY

O iubire provocată de cauze conștiente, de calitate pentru care dicționarul are cuvinte, de însușiri externe; o iubire acordată ca un premiu pentru calități estetice, morale și intelectuale, o iubire pe care o poți justifica — nu e iubire.

GARABET IBRĂILEANU

Nu te juca cu dragostea dacă nu vrei să-ți mîndărești sufletul.

JOHN OSBORNE

de nimeni...

CARE ESTE VÎRSTA CEA MAI POTRIVITĂ PENTRU CĂSĂTORIE? ■ CE IMPORTANTĂ POZITIVĂ SAU NEGATIVĂ PREZINTĂ

PENTRU SOȚI EGALITATEA SAU INEGALITATEA PREGĂTIRII LOR INTELECTUALE? ■ ASEMĂNĂRILE SAU DEOSEBIRILE DE ORDIN PROFESIONAL INFLUENȚEAZĂ SAU NU ECHILIBRUL CONJUGAL? ■ CE CONTRIBUIE LA DURABILITATEA UNEI CĂSNICII? (PRIN CE OBLIGAȚII COMUNE SAU PERSONALE PARTICIPĂ SOȚII LA CONSOLIDAREA CĂSĂTORIEI?)

Anchetă realizată de Liviu TIMBUS și Traian PROSAN

LA MASA ROTUNDĂ ORGANIZATĂ DE REVISTA NOASTRĂ AU PARTICIPAT:

ION BĂIEȘU, scriitor

RADU DUMITRIU, medic, șef de secție la centrul dermatovenerologic al M.S.P.S.

ANCA POPILIAN-CEGO LEA, jurist

MIRCEA REBREANU, judecător, secretar al comisiei juridice a Marii Adunări Naționale

URSULA ȘCHIOPU, conferențiar universitar la Facultatea de filozofie

GEORGETA DAN-SPINOIU, cercetător principal la Institutul de psihologie

REDAȚIA: Numeroasele scrisori sosite la redacție constituie, cel puțin pentru început, punctul de plecare al prezentei discuții. Evident, este dificil de realizat un tablou etico-sentimental, compus din fragmente atât de sensibil nuanțate, din sute de misive expediate din toate colțurile țării și aparținând unor oameni cu meserii și preocupări atât de diverse, mai ales că marea majoritate a semnatărilor, cerind sprijinul redacției, ne-au dezvăluit doar aspectele negative ale vieții lor sentimentale sau ale traiului lor conjugal. N-a fost greu să observăm, în schimb, că unele întrebări revin într-o formă sau alta într-un apreciabil număr de scrisori. Ele formează, de altfel, și tematica discuției noastre.

oricât ar părea de paradoxal, iubirea se cultivă

URSULA ȘCHIOPU: Căsătoria timpurie a devenit în zilele noastre un fenomen des întâlnit. E bine oare?... E mai puțin bine?... Maturizarea biologică are loc în jurul vârstei de 14 ani, cea sexuală pe la 18. Lucrul cel mai important este însă maturizarea psihologică, afectivă, morală; de ea depinde atitudinea tânărului nostru față de marile probleme ale vieții, dintre care dragostea și căsătoria sînt poate cele mai delicate. Viața afectivă

din anii adolescenței și din primii ani ai tinereții este ușor influențată de numeroși factori din afară. Unii sînt direcți, alții mai subtili. Știm cu toții că în experiența copilului un loc important îl ocupă lectura, filmele, arta în general. Pentru el lucrurile încep să capete o semnificație, iar uneori e nevoie de explicații. Aici ne aflăm în stadiul unui fenomen natural, care ulterior este influențat de o mulțime de lucruri. În anumite împrejurări chiar condițiile de viață, specifice vârstei, dezvoltă un erotism precoce. În acest sens, consider că ne-am cam grăbit cu mixtarea școlilor.

MIRCEA REBREANU: În ceea ce mă privește, eu sînt împotriva liceelor mixte și găsesc că ar fi foarte nimerit să se revină la liceele de băieți și liceele de fete.

URSULA ȘCHIOPU: Nu mixtarea în sine contribuie la stimularea erotismului precoce. De ce să frîmăm un proces în curs de formare? Soluția nu este demixtarea, ci pregătirea cadrelor pedagogice specializate. Greșeala constă în aceea că am trecut la alcătuirea claselor mixte fără a avea pedagogi specializați. Să nu uităm că în etapele pe care le-a parcurs revoluția

socialistă din țara noastră, progresul nu a fost egal în toate domeniile. Am avut nevoie de un număr uriaș de cadre necesare dezvoltării rapide a economiei. A lipsit, deci, posibilitatea de a pregăti nuanțat cadre pentru fiecare domeniu în parte. Dar să ne întoarcem la tînărul nostru care, maturizat biologic, sexual, nu are o educație afectivă, morală, consolidată. La acest sfîrșit de adolescență, cînd unii tineri se căsătoresc, ei acționează după specificul vîrstelor timpurii, care, după cum știm, se caracterizează prin reacții la prima tentație. Tinerii sînt foarte mult timp împreună, în școală, în facultate, în toate locurile de muncă, își petrec timpul liber împreună; deci căile de apropiere sînt foarte mari. Această situație poate avea urmări pozitive sau negative; totul depinde de educație. Iubirea, oricît ar părea de paradoxal, se cultivă și ea. Tînărul trebuie pregătit în spiritul respectului față de el însuși și față de omul de lîngă el, față de societate, în conformitate cu etica noastră socialistă.

RADU DUMITRIU: S-a discutat, așadar, despre necesitatea unei educații nuanțate, despre sarcina școlii în această privință. Rolul

educației făcute în familie este și el considerabil. Pornind de la scrisoarea semnată Natalia T. (scrisoarea este reproducă în caseta noastră introductivă — n.r.), aș vrea să subliniez rolul părinților și atitudinea acestora în ceea ce privește educația sexuală a adolescentului. E cazul să spunem aici că tatăl trebuie să fie prietenul băiatului, iar mama prietena fetei. Consider foarte dificil pentru o mamă să discute cu fiul ei asemenea lucruri delicate, care pot isca situații jenante. Iată de ce o sfătuim pe tovarășa Natalia T., să apeleze la un intermediar de sex masculin: o rudă, un prieten bun.

REDAȚIA: Lucrările dv. „De vorbă cu părinții” și „Scrisoare către un tînăr” sînt de altfel niște îndreptare prețioase. Profităm de acest prilej să le recomandăm și părinților, și tinerilor.

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Aș dori, prin intermediul unui exemplu concret, să aduc în discuție situația inversă, cînd grija excesivă, irațională, făcută doar sub imperiul sentimentului matern și patern, poate aduce grave prejudicii în viața tînărului, știrbindu-i inițiativa și spiritul de independență, zăgăzindu-i dezvoltarea per-

(Continuare în pag. 10)

sonalității. În timpul facultății am avut doi colegi, un băiat și o fată, care se iubeau foarte mult. Amîndoi doreau să-și întemeieze o familie. Planurile și visurile lor au fost însă zădărnice de mama fetei care a considerat că ar fi mult mai potrivit ca fiica ei să se mărite cu un bărbat mai în vîrstă, cu mai multă experiență. Influențată, sau mai exact spus terorizată de mama sa, studenta ajunge să se despartă de colegul ei și să accepte căsătoria propusă de părinți. Ea devine soția unui medic de 40 de ani sau cum spun uneori părinții: „un bărbat serios, cu meserie și poziție consolidată”, în stare să asigure unei fete de 23 de ani o viață comodă. Adevărul e că în locul situației strălucite, dorite și întreprinse de mama colegei mele, între cei doi proaspeți căsătoriți au apărut neînțelegerile și dezamăgirile. De ce unii părinți nu înțeleg că personalitatea tinerilor trebuie dezvoltată și nu înăbușită, de ce nu înțeleg că și copiii lor au dreptul la viață proprie și simț de independență?

URSULA ȘCHIOPU: Să nu confundăm însă simțul de independență cu libertatea prost înțeleasă. La tineri este dezvoltată uneori o suficiență, o mare încredere în propria persoană, în propriile posibilități. Nici nu poți să te cunoști prea bine la 20 de ani. Cunoașterea are posibilitatea de verificare în viață, viața veritabilă promisiunile tineretului. Lucrul acesta justifică carențele multor căsătorii făcute în primii ani ai tineretului.

REDACTIA: La această vîrstă, deci, căsătoriile sînt sau nu viabile?

URSULA ȘCHIOPU: Da, cînd aceste carențe nu sînt pregnante. Dramele, tulburările încep cînd unul din soți are însuși umane matur dezvoltate, iar celălalt nu, sau cînd lipsa de experiență, cînd necunoașterea vieții, imaturizarea sub diverse aspecte sînt proprii ambilor soți.

viața în doi reclamă adaptare

RADU DUMITRIU: Problema vîrstei optime pentru căsătorie nu poate fi privită în mod formal și orice enunțare cifrică riscă să fie arbitrară. Această vîrstă optimă, cum s-a mai arătat, variază de la individ la individ. Ce anume indică gradul de maturizare al tînărului aflat în pragul căsătoriei? În primul rînd consider absolut necesar existența unei baze materiale care să asigure tinerilor căsătoriei o independență economică. În al doilea rînd, soții trebuie să înțeleagă că, într-un anumit fel, căsnicia reclamă îndatoriri egale. Cei doi tineri trebuie să dea dovadă de cît mai puțin egoism, deoarece fiecare ții revin nu numai drepturi ci și obligații. **Viața în doi pretinde adaptare, adaptarea înseamnă renunțări, fiecare trebuie să privească prin prisma celuilalt.** Trebuie să se ajungă la o concluzie comună, bazată pe respectul reciproc. Din păcate, toate acestea nu sînt nici cunoscut, nici respectate în foarte multe familii și multe căsătorii se fac în pripă, la cald, neglijîndu-se cele mai elementare condiții care ar asigura soliditatea noului cămin.

GEORGETA DAN-SPÎNOIU. Sînt de acord că nu putem limita cronologic vîrsta potrivită pentru contractarea căsătoriei. Limite reale există însă. Unii dintre interlocutori s-au referit în special la maturizarea biologică și afectivă.

Desigur, maturizarea biologică este o condiție importantă, dar nu trebuie să uităm faptul că ei i se datoresc multe hotărîri pripite. În tinerete, sentimentele de dragoste sînt exagerate, ca niște flăcări cu izbucniri și stingeri repetate. Pînă cînd nu se ajunge la un echilibru afectiv nu e bine să se contracteze o căsnicie. **Cred că n-ar fi rău, tocmai pentru a pregăti dezvoltarea tinerilor noștri în vederea căsătoriei, înființarea și în țara noastră a unor servicii speciale de consultație.** În cadrul acestor servicii, realizate prin colaborarea unui sociolog, cu un medic și un psiholog, tinerii noștri ar putea primi răspunsuri competente la numeroase probleme specifice vîrstei: orientarea profesională, educația sexuală etc.

MIRCEA REBREANU: Într-adevăr, vîrsta nu trebuie considerată un criteriu care ne îndreptățește să apreciem în mod favorabil sau nefavorabil încheierea unei căsătorii. Căsătoria poate fi făcută la orice vîrstă nubilă dar reclamă, în esență, maturitate socială, adică suficientă experiență inițială în contactul cu oamenii și cu sexul opus, unită cu un simț al datoriei și al răspunderii, corespunzător cu relațiile noi statornicite în societatea noastră, cu principiile moralei socialiste. În sfîrșit trebuie să avem în vedere posibilitatea soților prezumtivi de a-și încheia un cămin avînd asigurată baza materială. O precizare: căsătoriile tinere prezintă un avantaj în plus: soții au la dispoziție suficient timp pentru a-și crește copiii.

URSULA ȘCHIOPU: Baza materială dă siguranța în viață, investește sentimentul de independență cu forță. Lipsurile, privațiunile de tot felul pot căpăta ulterior proporții nedorite, repercutîndu-se în mod negativ în viața conjugală. Tinerii se înglobează în datorii, își epuizează pe rînd rudele și prietenii, care se cam satură de ei și încep să-i evite.

MIRCEA REBREANU: Aș vrea să precizez că prin bază materială înțeleg aci, nu valori capitalizate (zestre), ci venituri realizate prin muncă temeinică.

URSULA ȘCHIOPU: Există însă și tineri serioși care cîntăresc și întrevăd eventualele privațiuni și greutăți materiale, le consideră doar o etapă dificilă și trecătoare, care nu poate submina o dragoste adevărată. Ca pedagog, mă gîndesc în primul rînd la acele căsătorii care au loc în perioada pregătirii profesionale și în special la acelea încheiate între studenți.

REDACTIA: Dar orice tînăr hotărît să se căsătorească se consideră suficient de matur și de înzestrat cu experiența vieții, capabil de a înfrunta eventualele greutăți previzibile sau accidentale.

URSULA ȘCHIOPU: Într-adevăr este greu să oferi sfaturi din afară, deoarece riști să te izbești de vederile subiective ale celor în cauză. De altfel nici nu avem dreptul să punem la îndoială seriozitatea și trăinicia sentimentelor prezumtivilor soți. **Putem în schimb recomanda tinerilor noștri să-și verifice în profunzime sentimentele, să constate singuri dacă îi leagă cu adevărat o dragoste puternică și nu o pasiune de moment care arde puternic, dar se consumă rapid.**

vîrsta la care te căsătorești nu e hotărîtoare pentru destinul căsniciei

ION BĂIEȘU: Eu aș începe prin a mă lăuda puțin cu experiența

mea în materie de discuții pe teme de morală. Mai mulți ani m-am ocupat la „Școala tineretului” cu aceste probleme, am stat de vorbă cu foarte mulți tineri, am citit foarte multe scrisori trimise de aceștia ziarului, am scris destulă gazetărie și chiar literatură despre căsătorie. Concluzia mea, la sfîrșitul sau mijlocul acestei cariere de „moralist”, este oarecum sceptică. În sensul că este foarte dificil să stabilești niște adevăruri sau niște norme fixe de conduită în materie de dragoste, prietenie, căsătorie. Poți avea păreri, dar acestea pot fi — de la caz la caz — bune sau greșite. De pildă, o anumită maximă populară recomandă căsătoria „de tînăr”. Dar practica a dovedit că acest principiu se arată a nu fi suficient de solid. Cu aceasta intru de fapt în prima chestiune pe care aveam de gînd să o ridic aici. Care este cea mai potrivită vîrstă pentru căsătorie? În ce privește dragostea, e și mai greu de spus, mai bine zis de stabilit la ce vîrstă rațiunea începe să se suprapună instinctelor. Trebuie așteptat majoratul, vîrsta cînd ai ajuns să judeci cu propriul tău cap lumea înconjurătoare, cînd sentimentele încep să capete primele rezonanțe profunde? Nu pare obligatoriu. Romeo și Julieta erau adolescenți: ea avea 14, iar el 16 ani. De ce dragostea lor a rămas nemuritoare, nu mai e nevoie să spunem. În același timp zbenuguia laconștenta a unor puști care se sărută în plină stradă, sfidînd tot ce e în jur, nu ne duce pe nici unul dintre noi cu gîndul la adevărata dragoste, nu ne înfioară cu emoție. După părerea mea, o dată cu evoluarea unor concepții morale, cu emanciparea societății din acest punct de vedere, data limită de jos a căsătoriei a crescut. **E nevoie în primul rînd ca tînărul să se fi descoperit mai întîi pe el însuși, să-și aleagă o profesiune, să capete o oarecare echilibru în personalitatea sa, pentru ca abia după aceea să poată decide spre ce om s-ar putea îndrepta gusturile lui în vederea unei căsătorii.** Limite de alt gen sînt greu de stabilit. Este greu de spus, de pildă, dacă e bine să te căsătorești cît ești student sau după terminarea facultății. Cert este, totuși, un lucru: vîrsta la care te căsătorești nu este hotărîtoare pentru destinul căsniciei.

GEORGETA DAN-SPÎNOIU: Mi se pare că și diferența de vîrstă este foarte importantă în căsnicie. Nu întîmplător o asemenea problemă își pune și cititorul din Cluj: Petru Trifon. Diferențele mici sînt indicate pentru că există o corespondență a stadiului de dezvoltare fizică și psihică a partenerilor. Sentimentele apropiate, interese comune, elanul tineretului care-i însuflețește pe amîndoi le dau chipe neuitate de fericire. **Diferențele mari dintre vîrstele biologice sînt nefaste, ele fac din căsnicie terenul de luptă între două generații. Divorțul este în asemenea situații prescris.**

MIRCEA REBREANU: În sălile tribunalelor, soții pentru a obține divorțul, invocă adesea cunoscuta „nepotrivire de caracter”, care ascunde de foarte multe ori motive imponderabile și greu sesizabile de către cei din afară.

URSULA ȘCHIOPU: Intocmai. Aș dori să vă povestesc un caz care, mi se pare mie, prezintă unele asemănări cu cele relatate în scrisoarea corespondentei Paula M. Acum cîțiva ani, înaintea unui examen, a venit la mine, plîngînd, o studentă: „Tovarășă profesoară, nu mă prezint la examen”. Am întrebato-

de ce. Atunci am aflat următoarele lucruri triste: „E vorba de povestea mea de dragoste. M-am căsătorit, înainte de a intra la facultate, cu un băiat pe care l-am cunoscut la o școală serală. După terminarea școlii am dat amîndoi examen la facultate. Eu am reușit, el nu”. Acum a început drama pentru cei doi: soțul nemaifiind într-un sistem de aspirații comune, s-a schimbat într-un mod neașteptat. Criza de prestigiu, de vanitate, și un sentiment de inferioritate crescîndă față de soție l-au determinat pe acest om să-și maltrateze soția, să-i arunce notițele în foc înainte de examen. El n-a putut găsi rezerve suficiente să se depășească. Dacă ar fi reușit și el la examen, poate că viața lor n-ar fi luat această întorsătură. Deși... parcă m-aș îndoi. Cred că aici tînărul în cauză și-a trădat adevărata configurație morală sau mai simplu spus, cred că nu o iubea îndeajuns.

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Lipsa de educație se completează cu lipsa de pregătire intelectuală. Cînd te căsătorești trebuie să te gîndești la două lucruri: dacă pe plan afectiv ai în soț un corespondent și dacă corespondența este și de ordin intelectual.

REDACTIA: Abordăm în felul acesta cea de-a doua întrebare, care revine insistent în numeroase scrisori sosite la redacție: ce importanță, pozitivă sau negativă, prezintă în căsnicie profesiunea sau pregătirea intelectuală a celor doi soți?

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Consider că în măsura în care unul dintre cei doi soți nu știe să pretuiască just meseria celuilalt, căsătoria se destramă.

ION BĂIEȘU: După cîte observ eu, căsătoriile între oameni cu aceeași profesiuni nu sînt dintre cele mai durabile. Sau, cel puțin, acest criteriu nu condiționează durabilitatea.

URSULA ȘCHIOPU: Totuși e de observat frecvența mare a căsătoriilor între oameni de aceeași profesie. Fenomenul răspunde cerințelor sociale concrete. Doi oameni care locuiesc nu numai împreună, ci profesază și aceeași meserie stabilesc mult mai multe puncte de legătură și se influențează fericit prin modelări afective.

REDACTIA: Deci căsătoriile între oameni de aceeași meserie sînt de bun augur.

URSULA ȘCHIOPU: Personal, recomand asemenea căsătorii. Cînd soții nu se pot consulta reciproc în probleme multilaterale, cînd, așa cum a spus tovarășa Popilian, nu se pretuiesc sau nu își înțeleg unul altuia preocupările și aspirațiile, carențele, sumîndu-se, pot provoca grave tulburări. Dacă, totuși, oamenii sînt de profesii diferite, este de dorit să aibă cam același nivel intelectual. În acest caz soții merg înainte, se ajută, se stimulează reciproc.

MIRCEA REBREANU: Și da, și nu... Deosebirea de ordin profesional, cred eu, nu sînt esențiale. E necesar ca soții să aibă un nivel intelectual apropiat sau cel puțin cu tendință de convergență. Nu am în vedere neapărat depozitul de cunoștințe tehnico-profesionale, ci preocupările în general, gusturile, distracțiile, modul de petrecere a timpului etc. Altminteri se produce acea criză de prestigiu de care s-a vorbit și care poate lua forme grave și periculoase pentru existența căsniciei.

REDACTIA: Există, cu toate acestea, multe femei care se dizolvă treptat în personalitatea bărbatului și consideră firească superioritatea lui

intelectuală și profesională. Găsesc, deci, echilibrul conjugal tocmai în acest dezechilibru. Cum vedeți acest lucru?

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Asemenea femeii sînt de condamnat sau de compătimit. Sînt de acord să renunț la coafor, la filme, la un teatru, la o vizită, la o plimbare, la toate nimicurile plăcute, dar nu la meserie și la străduința de a mă afirma prin valorificarea însușirilor mele pozitive! **Personalitatea femeii se formează nu numai acasă, ci și în exercitarea profesiei. Munca de acasă a femeii nu este o normă fixă. Grija soției pentru bărbat, pentru treburile din gospodărie, acestea sînt de dragostea și bunul-simț al femeii.**

URSULA ȘCHIOPU: Admir întransigența tinerei noastre interlocutoare. Nu e rău cînd cineva gîndește așa. Să nu uităm, însă, că pot exista căsnicii fericite și atunci cînd soția nu e în producție și se ocupă doar de gospodărie și de educația copiilor. A-ți consacra toate eforturile pentru educarea copiilor rămîne o preocupare extrem de frumoasă, de nobilă, o profesie ca toate profesiile și încă una dintre cele mai dificile. Ea constituie în ultima instanță o contribuție valoroasă în domeniul vieții sociale. Desigur că nu sînt nici eu de acord cu genul „femeii păpușă”. Asemenea neveste își consumă tot timpul numai pentru a încînta privirile soțului și a-i îndulci traiul cu tot felul de nimicuri fine. Evident, pe plan social, contribuția unor asemenea femei este practic nulă.

nu numai înainte de căsătorie

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Cochetăria soției, dozată cu griji, face parte, după părerea mea, din arsenalul feminin milenar și necesar care nu poate fi disprețuit. Mă gîndesc la soțiile care, muncind acasă sau la serviciu, reușesc să găsească timpul necesar pentru a rămîne îngrijite și feminine. Vezi însă adeseori femei care, sub pretextul că nu au timp, că sînt foarte ocupate, neglijează total aceste cerințe, considerîndu-le proprii doar perioadei premaritale.

URSULA ȘCHIOPU: O gravă eroare.

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Coaforul, cosmeticiana, jurnalele de modă sînt ajutoare de preț ale soției (chiar dacă bărbații le privesc uneori cu ironie) în permanenta ei grijă de a rămîne femeie...

RADU DUMITRIU: ...Și cîteva cuvinte despre comportarea bărbatului. De foarte multe ori micile atenții, vocabularul ales, tandrețea și tot ceea ce a dat farmec lui de miere se volatilizează la unii soți chiar din primii ani ai vieții conjugale. În altă ordine de idei, bărbații uită că femeia care muncește, manual sau intelectual, mai are o normă acasă, în vreme ce soțul își permite o a doua normă la meci sau în diferite locuri cu nume de podgorii. Uită deci că și în continuare trebuie să-și menajeze consoarta, să o încînjure cu atenție și să preia o bună parte din norma de acasă.

familia cere organizare comună și îndatoriri egale

GEORGETA DAN-SPINOIU: Durabilitatea unei căsnicii? Problema complexă, greu de analizat.

Există aici factori multipli de influență, unii suficient de clari și cu oarecare frecvență, alții mai subtili și greu de depistat. Aș dori să mă refer la o anchetă efectuată cu 140 de muncitoare din industria ușoară. În primul rînd am constatat un fapt remarcant și de alți interlocutori. Unele femei uită prea mult de sine, o dată căsătorite transferă preocupările pentru estetica feminină pe un plan ultim sau renunță total la ele. Multe mi-au mărturisit că soții preferă femeii cochetă, iar ele nu au timp de așa ceva. O mare greșeală. Orice femeie, de altfel ca și oricare bărbat, este datoră să aibă o ținută îngrijită, estetică. Să nu uităm, însă, că femeile, pe lângă activitatea profesională depun și o activitate casnică, în consecință sînt mai oboseite și dispun de mai puțin timp liber. Prin aceeași cercetare am constatat că 61,42% dintre femei muncesc acasă între 4 și 7 ore după ce ies din producție, 50% menționează că sînt nevoia de timp de odihnă. În genere soții le ajută destul de puțin. Numai 29,09% sînt ajutate permanent de soț, 30,90% sînt ajutate uneori atunci cînd aceștia vor, iar 40% nu primesc nici un fel de ajutor. Nu e bine. Soluția: familia cere organizare comună și îndatoriri egale. Numai așa femeile vor fi soții plăcute, vesele, cochetă.

REDACTIA: Ultimele dumneavoastră intervenții au condus dezbateră către cea de-a treia problemă a tematicii noastre pe care ne permitim să o reamintim: ce anume contribuie la durabilitatea unei căsnicii sau, metaforic vorbind, cum se poate face ca luna de miere să dureze o viață întreagă?

dragostea nu este numai eroticism

MIRCEA REBREANU: Sînt de reținut multe lucruri interesante din intervențiile tovarășilor Anca Popilian-Cegolea, Georgeta Dan-Spinoiu și Radu Dumitriu în legătură cu cea de-a treia problemă care interesează numeroși cititori. Dinșii au vorbit de acele amănunte peste care mulți soți sînt tentați să treacă cu ușurință, dar care au o mare pondere în căsnicie, menținîndu-i permanent prosperețea. Dar cerințele vieții cotidiene estompează sau nuanțează iubirea. Sentimentele capătă aspecte noi. La început iubirea este ca o protuberanță solară. Chiar dacă se ascunde apoi în pămînt, ne încălzește de acolo, este ca o magmă care ne menține în viață. În decursul anilor, dragostea devine mai complexă, mai bogată, nu este numai eroticism. Dacă în căsnicie ți-ai găsit satisfacția sexuală, e foarte bine, dar nu este totul. Mă refer indirect și la scrisoarea tov. R. S. din Hunedoara, despre care n-ar fi rău să ne vorbească și tov. dr. Dumitriu.

RADU DUMITRIU: Dacă luăm scrisoarea ad-litteram, concluzia se degajează cu ușurință. Este un caz tipic de egoism împins la extremă. Căsătoria cere oamenilor să înceteze de a mai fi copii, cere maturitate. Nu poate izbuti o căsnicie în care unul renunță mereu, iar altul nu. Cred că în cazul la care ne referim e vorba de o căsătorie făcută pe nepregătite, sub impulsul unor sentimente de moment, între doi oameni fără experiență suficientă. Dacă la baza căsătoriei a stat numai

erotismul, atunci de îndată ce această perioadă a fost depășită, soții s-au găsit în fața unui imens gol. Soțul, considerîndu-și partenera „nepotrivită”, a căutat un refugiu laș prin intermediul aventurilor extraconjugale. În sfîrșit, vina soțului poate fi și alta: în primele luni de căsătorie, el nu a știut să se armonizeze cu partenera sa și în acest caz totul trebuie luat de la început, cu răbdare, tact și bunăvoință. Un lucru e sigur: e vorba de o căsătorie între doi oameni tineri insuficient maturizați. La întemeierea unei familii, unul dintre soți trebuie să posede o experiență mai bogată și să-l călăuzească pe celălalt.

ANCA POPILIAN-CEGOLEA: Cine?

RADU DUMITRIU: Cred că bărbatul... La baza căsătoriei stau dragostea, respectul reciproc și idealurile comune. Codul familiei, consfințind egalitatea celor doi soți, apără membrii familiei de orice abuz. Problema egalității femeii prezintă însă un aspect particular care trebuie menționat. Cele două sexe sînt egale în drepturi, dar nu sînt identice din punct de vedere biologic. Femeia are calități și slăbiciuni pe care nu le are bărbatul, iar acesta, la rîndul său, are calitățile și slăbiciunile lui specifice. Faptul acesta cere bărbatului să-și menajeze și să-și ocrotească soția, cu alte cuvinte are o obligație cu totul specială.

ION BĂIEȘU: Neînțelegerile din sinul multor familii pot fi foarte diverse. S-ar putea ca în cazul familiei de la Hunedoara motivele care au declanșat înstrăinarea soților să fie cele prezentate de tovarășul doctor. S-ar putea să fie și altele. După părerea mea, unul din motivele care subrezesc familia este lipsa copiilor. Am foarte mulți prieteni căsătoriți care nu vor să aibă copii. Le place foarte mult să se știe lipsiți de anumite griji. Sînt aproape pe deplin convins că majoritatea căsniciilor fără copii nu au perspective. Copiii sînt de fapt sensul secret al unei căsnicii, ei sînt în ultima instanță — după sau mai presus de dragoste — ceea ce unește pe doi oameni vreme de 40 de ani sub același acoperiș. Căsătoria — atunci cînd din ea rezultă unul, doi sau mai mulți copii — capătă un anumit echilibru moral și chiar... fizic, părinții au o preocupare care le captează o mare parte a energiilor, ei devin conștienți de o răspundere socială. Iată de ce consider extrem de îngrijorător — subliniez chiar acest cuvînt — fenomenul acesta arătat.

REDACTIA: Cauzele și măsurile care duc la consolidarea familiei sînt numeroase, o clasificare a lor ar fi

practic imposibilă. Aria discuției noastre a cuprins, desigur, o zonă restrînsă. De la caz la caz, printr-o interpretare judicioasă, numeroșii cititori care ne-au scris în legătură cu aceste probleme pot găsi, credem, în rîndurile de față, răspunsuri directe sau indirecte.

MIRCEA REBREANU: Viitoarele intervenții, colaborarea largă a cititorilor și a oamenilor de specialitate pot aduce în continuare o contribuție prețioasă în găsirea mijloacelor de consolidare a familiei, care de cînd e lumea constituie punctul de încrucișare a două tendințe: un prilej de perpetuare a speciei și o excelentă școală și pepinieră pentru societate. Cînd funcționează bine, societatea are de cîștigat. Cînd se dezorganizează, se creează o breșă prin care pătrund tendințe antisociale. Ce putem face pentru a preveni destrămarea unui cămin? În primul rînd să identificăm cu exactitate cauzele care provoacă acest lucru. În al doilea rînd trebuie să stabilim dacă, în mod obiectiv sau subiectiv, aceste cauze sînt înlăturate. Ținînd seama de latura lor obiectivă, iată următorul exemplu: în dese împrejurări soții trăiesc într-un spațiu locativ necorespunzător, într-o locuință comună cu alte rude, părinți, frați, surori etc., care prin intervențiile lor intempestive și inoportune frînează înțelegerea soților. Subliniez că, deseori, aceste intervenții ale părinților pornesc dintr-o dragoste nefirească, exagerată, numită impropriu dragoste și care pe numele ei adevărat se cheamă egoism. Scrisoarea semnată B.M. relevă un caz edificator. Subiectiv vorbind, cauzele determină nepotriviri de ordin fiziologic, psihologic și intelectual. O nepotrivire fiziologică majoră capătă aspectul obiectiv peste care soții nu mai pot trece oricît ar ține unul la celălalt. Nepotrivirile de ordin psihologic și intelectual pot fi înlăturate în unele cazuri dacă partenerul respectiv este de acord cu înlăturarea lor. Nepotrivirile de natură afectivă în același mod, la care trebuie să se adauge însă și o schimbare de mediu. Doresc să spun în încheiere că ceea ce vedem la tribunale, în spitale, pe stradă și pretutindeni unde situația ne dă prilejul să descoperim aspectele negative ale dragostei și căsnicii nu reprezintă oglinda fidelă a societății noastre. Aspectele pozitive, viața conjugală integră, consolidată, dragostea sinceră, adevărată a cetățenilor noștri sînt prezente pretutindeni. Răul, cît există și pe unde mai există, poate fi înlăturat prin efortul nostru comun. Și în această privință ancheta organizată de revista Flacăra își va aduce, sînt sigur, o modestă contribuție.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR! Vom continua redactarea prezentei anchete cu ajutorul dumneavoastră. Așteptăm, deci, impresii asupra discuțiilor publicate în numărul de față, precum și păreri în legătură cu orice problemă privind dragostea și viața conjugală. Vă rugăm să menționați numele, ocupația, pseudonimul sau inițialele sub care doriți să apară colaborarea dv.

După un lung turmeu în Europa și Australia. Teatrul Negru din Praga a poposit la Moscova. Acest teatru prezintă în exclusivitate spectacole de pantomimă: alături de Actor, pe scenă acționează magia Obiectului. Un pistol, o mască antigaz, un vas cu flori și un om — iată personajele pantomimei pe tema păcii și războiului.

★
Tînărul Teatru Național Englez, înființat în august 1962 și condus de Laurence Olivier, s-a impus printr-un repertoriu prestigios și valori scenice remarcabile. În decursul a două stagii și jumătate, pe așele sale au figurat: Shakespeare cu Hamlet, Othello, Mult zgomot pentru nimic; alți clasici englezi — Dragoste pentru dragoste de Congrave, Curtezanul olandez de John Marston; de asemenea marii clasici și contemporani universali, reprezentați prin: Unchiul Vanja de Cehov, Constructorul Solness de Ibsen, Mutter Courage de Brecht, Andorra de Max Frisch, Vrăjitoarele din Salem de A. Miller. Stagiunea 1965 a inaugurat un succes al dramaturgiei originale: Ultimul rămas bun al lui Armstrong Arden, evocarea unui moment din istoria Scoției. Autorul este dramaturgul Peter Schaffer, un „tînăr furios“.

★
Cunoscutul om de teatru francez Jean Vilar, părăsind în 1963 conducerea T.N.P. (Teatrul Național Popular) și predând-o lui Georges Wilson, s-a dedicat montărilor lirice: două opere de Verdi și una de Mozart la Scala din Milano și la Veneția. Într-un interviu recent apărut în presa franceză „după o îndelungată tăcere“, Jean Vilar mărturisea că preocupările sale au rămas consecvente: teatrul — tribună de educație și cultură! Visul său, crearea unui nou „T.N.P.“ liric: Teatrul Muzical Francez, „instrument popular în serviciul națiunii și muzicii“.

★
După formula lui Jérôme Kilty, care a scris piesa Dragă mincinoșule interpretând corespondența lui G. B. Shaw, la Teatrul Vahtangov se reprezintă un spectacol bazat pe scrisorile lui Cehov adreseate familiei sale. Rolul lui Cehov a fost încredințat actorului Iuri Iakovlev, cunoscut publicului nostru din filmul Idiotul, în care a interpretat pe prințul Mișkin.

★
Pe scenele din Sofia se abordează noi căi de expresie în montarea clasicii. La Teatrul Național „Ivan Vazov“ regizorul N. Liutkonov a dat Pescărușului lui Cehov distincte note comice. Moartea lui Tarellin de Suhovo-Kobelin a fost tălmăcită în stil brechtian. Un alt spectacol reprezentativ s-a realizat, adunându-se în jurul piesei Solicitanții a clasicului dramaturg bulgar Ivan Vazov, o serie de alte texte dramatizate din proza acestuia. Montarea reunește pe scenă peste 200 de actori.

★
Scriitorul italian Franco Brusati a scris recent o piesă despre viața presupusului asasin al lui Kennedy — intitulată Milă pentru ziua de noiembrie. Lucrarea se va prezenta la Roma, la Teatrul Broclemmer-Albertazzi.

★
La Londra, cunoscutul actor și regizor John Gielgud a pus în scenă Ivanov de Cehov, interpretând rolul titular. Parteneri — Claire Bloom și Roland Culver.

★
La New York, Lincoln Center — cunoscuta instituție teatrală — a montat, în premieră americană absolută, Moartea lui Danton de Georg Büchner. (Piesa e înscrisă și în proiectul de repertoriu al teatrului „Lucia Sturdza-Bulandra“ din București.)

Patronimic, ești tentat de la bun început să stabilești legături de rubedenie între Spiridon Biserică și „Sfintul Mitică Blajinu“. Mielușel (fie el și turbat!) primul — blajin al doilea, eroii comediilor lui Aurel Baranga se anunță chiar de la titlu aureolați de o sfință — dar nu pasivă — cumsecădenie.

— Predilecție specială pentru „sfințenia“ cotidiană a muritorilor de rînd, tovarășe Baranga? Interesant — și probabil compensator — pentru un comediograf care frecventează asiduu satira... În ce privește ultima dv. piesă, putem oare să-l luăm pe Mitică Blajinu drept o variantă de „miel turbat“?

— Ciudat, acești dreptate, se pot descoperi unele asemănări între numele celor două personaje ale mele... Dar e absolut împlător: abia acum sesizez faptul acesta, din întrebarea dumitale. Blajinu este, într-adevăr, un miel turbat, dar la o altă scară spirituală. Spiridon Biserică era datat 1955, Blajinu are amprenta lui '65. Diferențele dintre ei sînt de un univers intelectual și moral diferențiat. Blajinu e un Spiridon crescut o dată cu vremea lui.

— Iar similitudinile?

— Sînt amîndoi niște oameni oarecare, obișnuși — nu mă tentează demonstrația unor „cazuri“. În oamenii aceștia oarecare scilicet minereul prețios al omeniei, ei cred cu adîncă sinceritate în adevărurile vremii și societății noastre, și e firesc ca amîndoi să intre în conflict cu tot ce se opune sau mai exact se mai opune — moralmente vorbind — vremii noastre.

— Spiridon Biserică luptase împotriva inerției...

— Spune-i pe nume: spune-i birocrațism.

— Iar Blajinu, cu fățărnicia...

— Cu fățărnicia, dar nu numai. Cu fățărnicia mascată în vorbe mari, cu filistinismul, cu spiritul de parvenire, cu iresponsabilitatea față de

— Și totuși dumneavoastră încredințați „cheia“ farsei, motorul ei, acestui nevinovat și cumsecăde Mitică Blajinu — funcționar sexagenar îndrăgostit de hîrțile arhivei sale — și „complicei“ sale, dactilografa corectă, punctuală, sirguincioasă pe numele hazliu de Adela Cosimbescu. E și ea trecută binisor de o primă tinerețe, pe care nu a avut niciodată timpul să și-o trăiască. Nu e un act prea temerar să lăsați pe mîinile lor frînele farsei?

— Nu, de loc. Îți văd pe amîndoi capabili de farsă: în oamenii cu cea mai cenușie aparență găsești filonul umorului. Există de altfel în piesă o replică-cheie care sună cam așa: „Noi ne-am grăbit toată viața. Și ca oamenii grăbiți, am uitat să ridem, să plîngem, sau să fim niște nebuni...“ Ei bine, eu le acord acum eroilor mei dreptul la haz, la un grăunte de nebunie, le dau ocazia să aibă imaginație. De fapt, întreaga piesă e o pledoarie pentru imixtiunea fanteziei în viața de fiecare zi...

— Dar farsa pe care o declanșați se revarsă abundent peste marginile firescului cotidian: cine i-ar vedea pe acești doi funcționari blajini în ipostaza unor spioni ultra-primejdioși?

— Aceasta a fost intenția mea: aș fi putut să confabulez o farsă plauzibilă, dar mai ales una grotescă, frizînd teatrul absurdului, tocmai pentru a servi demonstrației satirice. Exagerînd totul la maximum, ca sub o lupă uriașă, am scos

de la s la sfintul mitică blajinu

semenul tău. Mă înfurie totdeauna demagogii care întrebuițează limbajul nostru, clișeizîndu-l, pentru a-și camufla meschinele lor interese particulare. I-am urcat frumusețea pe scenă și i-am lăsat să se descurce singuri. Mă rog, ocupîndu-mă de ei și din punct de vedere regizoral.

★

Baranga, regizorul propriei sale comedii, pentru prima oară după 17 piese montate de alți regizori? Iată totuși un argument pentru care merită să înfrunți atmosfera încărcată dinaintea spectacolului. Deocamdată în postură de simplu spectator...

Piesa e — într-adevăr — bine articulată, se simte mina abilă și verva exersată a dramaturgului. Cele trei planuri ale ei — satira, farsa, comedia lirică — se interferează și se completează reciproc, în așa fel încît demonstrația să se desfășoare cu cît mai multă elocință scenică.

în evidență o trăsătură de caracter inedită a filistinilor mei: cînd sînt încolțiți, cînd le fuge pămîntul de sub picioare, cînd se simt amenințați în interesele lor individuale, trăiesc o asemenea panică încît sînt gata să înghită și cea mai incredibilă fantasmagorie.

— Ce v-a chemat, tovarășe Baranga, spre regie? O dorință mai veche, nevoia de a comunica mai direct cu piesa transpusă spectacol? — Necesitatea de a-mi lua singur toate răspunderile. Dacă va exista după premieră vreo nemulțumire, să mi-o reproșez mie și nu altcuiva.

De altfel, cred că un dramaturg care nu-și poate pune singur piesa în scenă, nu-i dramaturg... — Dacă nu mă înșel, e prima dv. experiență regizorală.

— N-aș spune. Am asistat la punerea în scenă a tuturor pieselor mele. Dar dacă știu ceva despre regie, aceasta o datorez marelui meu meșter Sică Alexandrescu, căruiua îi aduc și pe această

cale omagiul meu emoționat. Insa dacă nu-mi va reuși spectacolul, nu înseamnă că maestrul a fost de vină, ci că eu am fost un elev prost.

— Citeva cuvinte despre distribuție, tovarășe Baranga; în general, mi se pare judicios alcătuită, îi aveți drept „aliați” — în duelul satiric declanșat — pe Toma Caragiu, Rodica Tapalagă, Paul Sava, Marius Pepino, Gh. Oancea, Vasile Florescu, Dan Damian, ca să nu mai vorbim de faptul că ați rezervat rolurile principale unor forțe artistice de talia Marcelei Rusu și a lui Ștefan Ciubotărașu. Dar nu mă pot opri să nu-mi exprim ușoare îndoieli în ce privește acest cuplu liric: Ciubotărașu și Marcela Rusu într-un flirt mărturisit după 20 de ani...

— Dumneata poți avea îndoieli, eu nu am. Marcela Rusu are îndrăzneala de a face un rol de compoziție de o insolită modalitate și sint incredințat că va arăta cu acest prilej o nouă fațetă a talentului ei. Ștefan Ciubotărașu va realiza, cred, o creație deosebită, pentru că are toate datele rolului: bonomie, căldură, umanitate.

— Văd că publicistul din dv. a simțit nevoia să se substituie cronicarului dramatic. Sinteți un cronicar cam prea generos cu elogiile... Mai avem însă de pus regizorului o întrebare: care dintre cele trei planuri ale piesei v-a solicitat, v-a cucerit mai mult?

— E foarte curios: de solicitat, m-au solicitat în egală măsură toate. Problema care se pune e

unde am reușit mai bine, regizoral vorbind. Liviu Ciulei, care a asistat la o repetiție, susține că m-am realizat mai ales pe planul liric. Observația dumisale mă alarmează ca regizor și mă fletează ca scriitor, fiindcă Ion Luca Caragiale, întrebat o dată de ce s-a făcut scriitor satiric, a răspuns enervat: „Nu sint un scriitor satiric, sint un liric”.

— Aveți intenția de a permanentiza — sau măcar de a repeta — această experiență regizorală?

— La piesele mele, totdeauna!

— Mă tem că n-o să fiți în stare: după o informație ce o dețin, numai „Mitică Blajinu” se joacă sau se repetă în prezent pe scenele a 14 teatre.

— Evident, nu mă pot multiplica regizoral pentru toate scenele. Dar la 25 februarie încep repetițiile cu această piesă la secția maghiară a teatrului din Tg. Mureș.

— Asta nu înseamnă, însă, că veți condamna la repetare versiunile scenice ale pieselor dv.?

— Nu, fiindcă la Tg.-Mureș — de exemplu — nu voi repeta greșelile făcute la București.

— În sfârșit, iată-ne și în fața unui mic moment autocritic: în ce constă greșelile de care ați pomenit?

— O să aveți grijă voi, cronicarii, să mi le semnalați.

Sanda FAUR

nota medie: 10

Când un arbitru de fotbal pare cit de cit părtinitor, împotriva lui se dezlănțuie mânia spectatorilor, ironia cronicarilor, supărarea revoltată a jucătorilor. Dintre toate neazurile vieții nici unul nu este resimțit cu mai multă acuitate decât nedreptatea. De aceea, nimeni nu este dispus să fie indulgent cu greșelile — uneori firești, uneori inevitabile — ale celui care a acceptat misiunea îngrată de a-i desemna pe învingători și pe învinși.

Nu sint de invidiat nici personalitățile vieții culturale și artistice care nu refuză invitația de a face parte din juriile emisiunilor „Dialog la distanță”. Totdeauna vor exista nemulțumiri și contestații, deși este evidentă străduința televiziunii de a asigura, prin componența juriilor, o cât mai deplină imparțialitate. Reprezentanții regiunilor în concurs nu mai au drept de vot, ceea ce elimină orice suspiciune de favoritism. Cu cităva vreme în urmă s-a transmis de la Praga un concurs internațional de dansuri moderne. Primul loc fusese cucerit statornic, de la primele probe, de o pereche daneză. O urmas, la depărtare apreciabilă, doi dansatori englezi. Juriul era format din reprezentanți ai tuturor țărilor participante la concurs. Renegind tradiția „fair play”-ului inventat și indeobște riguros respectat de compatrioții săi, arbitru englez dădea invariabil nota minimă dansatorilor danezi și nota maximă celor din țara sa, doar-doar va reduce handicapul. (Strădania i-a fost zadarnică.) Nici unul dintre cei 12 membri ai juriilor bucureștene nu poate fi bânuit de asemenea tentative. Competența lor de prim ordin este totodată o mare onoare pentru participanții la concurs, cărora li se oferă prilejul rar de a fi apreciați de frunțași ai vieții noastre artistice.

Nu la fel de norocoși au fost, în etapa încheiată acum, cei care au îndrăznit să înfrunte pentru prima oară publicul și camerele televiziunii în emisiunile „Debuturi”. Modul de alcătuire a juriilor a lăsat un joc mai mare întâmplării.

Există, însă, un aspect negativ comun aproape tuturor emisiunilor în care se dau note. Cu excepția, poate, a „Telerebusului școlar”, unde sistemul de apreciere este mai riguros și deci mai drept. Nota acordată cu cea mai mare frecvență de juriile dialogului la distanță este 10. Un 9, în mentalitatea care s-a creat, echivalează aproape cu o palmă. Evident, concurenții sint în general buni, foarte buni. Evident, factorul simpatie acționează irezistibil în fața anonimului dintr-un colț pierdut de țară care se vădește a fi înzestrat cu un talent real și, pe deasupra, cultivat. Dar fără un criteriu sever de gradare a aprecierilor, dintr-un mijloc de stimulare, concursul riscă să se transforme în contrariul său.

Orice bun profesor știe că 10 este o notă care se acordă pentru răspunsuri și rezultate la învățatură leșite din comun. Clasele în care un număr mare de elevi au numai medii de 10 sint adesea clase mediocre. Printre membrii juriilor sint mulți profesori din învățămîntul artistic superior. La catedră se arată, fără îndoială, mult mai puțin generoși în materie de note. Și bine fac. Diferențierea atentă, fină, este una din primele condiții ale unei notări juste.

Zecele care ar fi trebuit să aneoleze performanța excepțională a tînărului violonist de la Galați, de pildă, și-a pierdut din valoare în contextul avalanșei de note maxime primite de toate aparițiile meritorii. Într-o bună zi, „Dialogul la distanță” ar putea să reveleze un nou Mozart sau o nouă Eleonora Duse. Cu ce li va răsplăti juriul? Cu zecele demonetizat de dărnicia cu care a fost acordat diversilor prezentatori corecți sau chiar agreabili ai unor cronici rimate mai mult sau mai puțin inspirate, mai mult sau mai puțin hazlii? În atmosfera creată, orice derogare de la șirul rigid și impersonal al notelor 10 poate duce la nedreptăți flagrante, ca cea făcută tînărului din Ipotești. Pentru că un singur judecător — distrat sau prost inspirat sau pur și simplu necunoscînd regulile jocului — i-a pus 9 în loc de 10, acest băiat, venit din satul lui Eminescu să ne spună cu simțire și pătrundere din versurile de dragoste ale marelui poet, a fost lăsat în afara clubului cîștigătorilor. I-au luat-o înainte aproape toți recitatorii despre care era vorba mai sus.

Felicla ANTIP

iridon biserică

Un cuplu de îndrăgostiți! Da: dactilografa Adela (Marcela Rusu) și Mitică Blajinu (Șt. Ciubotărașu).

curier

Unul din produsele uzinei din Arad care se bucură de o bună apreciere din partea beneficiarilor: vagonul pentru minereu. La execuția acestuia se aplică cu succes o serie de metode de lucru de mare eficiență tehnică și economică.

obiectivele întrecerii

Constructorii de vagoane din Arad au stabilit, recent, obiectivele întrecerii socialiste pe anul în curs. Din halele uzinei metalurgice de pe Mureș vor ieși în acest an vagoane de călători și de marfă, la a căror construcție se vor realiza importante economii de materii prime, vor fi aplicate noi metode de lucru, vor fi adaptate o serie de îmbunătățiri tehnice menite să sporească calitatea produselor predate la recepție. Prevederile angajamentelor luate arată că până la sfârșitul anului producția globală va fi cu 10 milioane lei mai mare decât cea planificată, producția marfă va depăși cu 5 milioane lei cifra prestabilită, iar productivitatea

muncii va crește cu 0,6 la sută față de cifra planificată. Prin aplicarea unor metode mai eficiente de organizare a procesului tehnologic se vor economisi, printre altele, 40 tone de oțel electric lichid.

În cinstea celei de-a 45-a aniversări de la crearea P.C.R. constructorii de vagoane arădeni vor realiza, până la 8 mai, peste prevederile planului o producție globală de 3 500 000 lei, o producție marfă de 1 500 000 lei și o economie de 15 tone oțel electric lichid. Totodată se vor lua măsuri de extindere a unor metode de lucru care vor duce la sporirea calității vagoanelor. Printre acestea se numără sudura automată, matrițarea unor repere care pînă acum se executau prin alte procedee, sudura în mediu protector de gaze și altele.

N. R.

Printre noutățile ce se vor extinde pe scară largă la uzina de vagoane din Arad se numără și sudura automată și sudura în mediu protector de gaze.

la băi la timișoara!

Harta stațiilor balneare din țara noastră va marca în viitorul apropiat două localități noi: Timișoara și Tr. Severin. Aici s-au detectat, de curînd, izvoare de apă caldă al căror conținut variat în săruri permite folosirea lor în tratamentul diferitelor afecțiuni.

Printr-un sondaj inițiat în Parcul pionierilor din Timișoara s-a descoperit, la peste 1 000 m, în adînc, un izvor de apă termală gazoasă cu o temperatură de circa 50°C și cu un debit zilnic potențial de 90 vagoane, bogat în carbon, iod, sulf și fier. Acesta permite amenajarea unui complex balnear pentru tratamente ginecologice, ale sistemului nervos periferic și ale reumatismelor cronice. Cu scopuri terapeutice, pentru început se vor construi două bazine mici pentru tratament subacvatic și o clădire cu 50 de cabine cu cascade. La 600 m adîncime subsolul timișorean găzduiește și un izvor de apă hipotermală de 35°C.

Sonde speciale vor capta și la Tr. Severin, de la 500 m adîncime, izvoare de ape mezotermale avînd în compoziție sulf și sare. Debitul acestora este de circa 50 vagoane pe zi.

D. GOLUMBEANU

cercetarea stelelor cu eclipsă

Cu aparență ciudată, semînd uneori cu fragmente de stea, dar alături cu stelele duble ce oscilează în jurul aceluiași centru de greutate, stelele variabile cu eclipsă au atras de multă vreme atenția astronomilor. „Taina” acestor astre constituie încă și astăzi ținta cercetărilor observatoarelor astronomice din toată lumea. Studiile lor a atras în ultima vreme și pe cercetătorii secției astrofizice de la Observatorul astronomic din București. Aparatului modern de aici destinat acestui scop i s-a adăugat în 1963 un telescop de tip Carl Zeiss Jena cu o oglindă de 50 cm diametru și o distanță focală totală de 7,5 m. Acestuia i s-a conectat de curînd un fotometru fotoelectric cu fotomultiplicator electronic, proiectat la noi în țară și realizat în colaborare cu observatorul astronomic din Andrejov (R. S. Cehoslovacă). Un asemenea fotometru modern se dă pentru prima oară în folosință în țara noastră. Superioritatea lui și a noii metode de cercetare constă într-o precizie și rapiditate nemaîntîlnite pînă acum la celelalte procedee. Noul fotometru a și dat primele rezultate care au fost comunicate la Simpozionul de astronomie de la Timișoara (27-29 dec. 1965) printr-o lucrare a cercetătorului H. Minti. Comunicarea a stîrnit un viu interes printre astronomi. Menționăm că și la Observatorul astronomic din Cluj există o adevărată tradiție în ce privește observarea și studierea stelelor variabile cu eclipsă.

Florentin POPESCU

puzdra-ostrea: o nouă cale de acces

Doroteia, Stulpicani, Negrițea Ostră... Înșirate pe valea Suhiei, un afluent oarecare al Moldovei, aceste sate n-au avut pînă în urmă cu cîțiva ani nici o altă cale de legătură cu restul țării decît albia pietroasă a râului. O dată cu deschiderea exploatareii miniere de la Leșul Ursului, pe valea Suhiei s-a construit o șosea de beton pe care aleargă astăzi camioanele cu minereu, iar în muntele Aluniș a fost sfredelit un tunel de peste 6 km, cel mai lung tunel din țară. Întreaga vale a fost ocupată cu instalații industriale, blocuri de locuințe etc., ceea ce i-a schimbat cu totul înfățișarea. Recent, rețeaua de drumuri din partea locului s-a îmbogățit cu o nouă arteră. Aceasta reprezintă a doua cale de legătură săvîrșită de om între Bistrița și Moldova (după tunelul Aluniș).

Extremitățile sînt localitățile Puzdra și Ostra. E vorba de un nou drum forestier care permite transportul buștenilor exploatați în pădurile de pe Bistrița pînă la Frasin, în valea Moldovei, pe o cale mai scurtă de două ori decît cea reprezentată de vechile drumuri. Amenajarea acestei artere menite să contribuie la ușurarea accesului în munți, are consecințe și în ce privește îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă ale muncitorilor forestieri din parcuri. Pe aici vor fi transportate nu numai utilaje, mașini, piese de schimb etc., ci și alimente și îmbrăcăminte de protecție. În felul acesta în cabanele forestiere izolarea se va simți din ce în ce mai puțin.

R. NICOARĂ

arheologice

cetatea țărănească de la prejmer

Cetatea țărănească fortificată de la Prejmer (regiunea Brașov) este una din cele mai impresionante din cele 300 de asemenea relicve ale trecutului cîte au fost identificate pînă acum, ridicate începînd din veacul al XV-lea și pînă în veacul al XVI-lea ca mijloc de apărare împotriva incursiunilor militare otomane. Situată în mijlocul satului cu același nume, pe drumul mult umblat în evul mediu spre pasul Buzăului, cetatea se impune prin planul circular și dotarea ei complexă. Ziduri puternice, groase la bază de 5 metri, adăpostesc în interior o adevărată stupină de locuințe și cămări, cu prispă de lemn în față și scări de lemn găturate din loc în loc.

Demn de menționat este faptul că la Prejmer s-a păstrat așa-numita „orgă a morții”, dispozitiv pe care erau fixate mai multe arcebuze ce trăgeau toate o dată, provocînd panică în rîndurile asediatorilor.

Studiul cetăților țărănești de piatră are o valoare documentară deosebită, iar investigațiile arheologice în acest domeniu rezervă pentru viitor date interesante care vor îmbogăți cunoștințele privind trecutul poporului nostru. În prezent, la Prejmer specialiștii Direcției monumentelor istorice execută multiple și complexe lucrări de consolidare și punere în valoare a edificiului. După ce lucrările se vor fi încheiate vizitatorii vor avea prilejul să aprecieze arta, iscusința și măiestria aceluia care au durat acest valoros edificiu.

I. SAFIR

cula de la maldărești

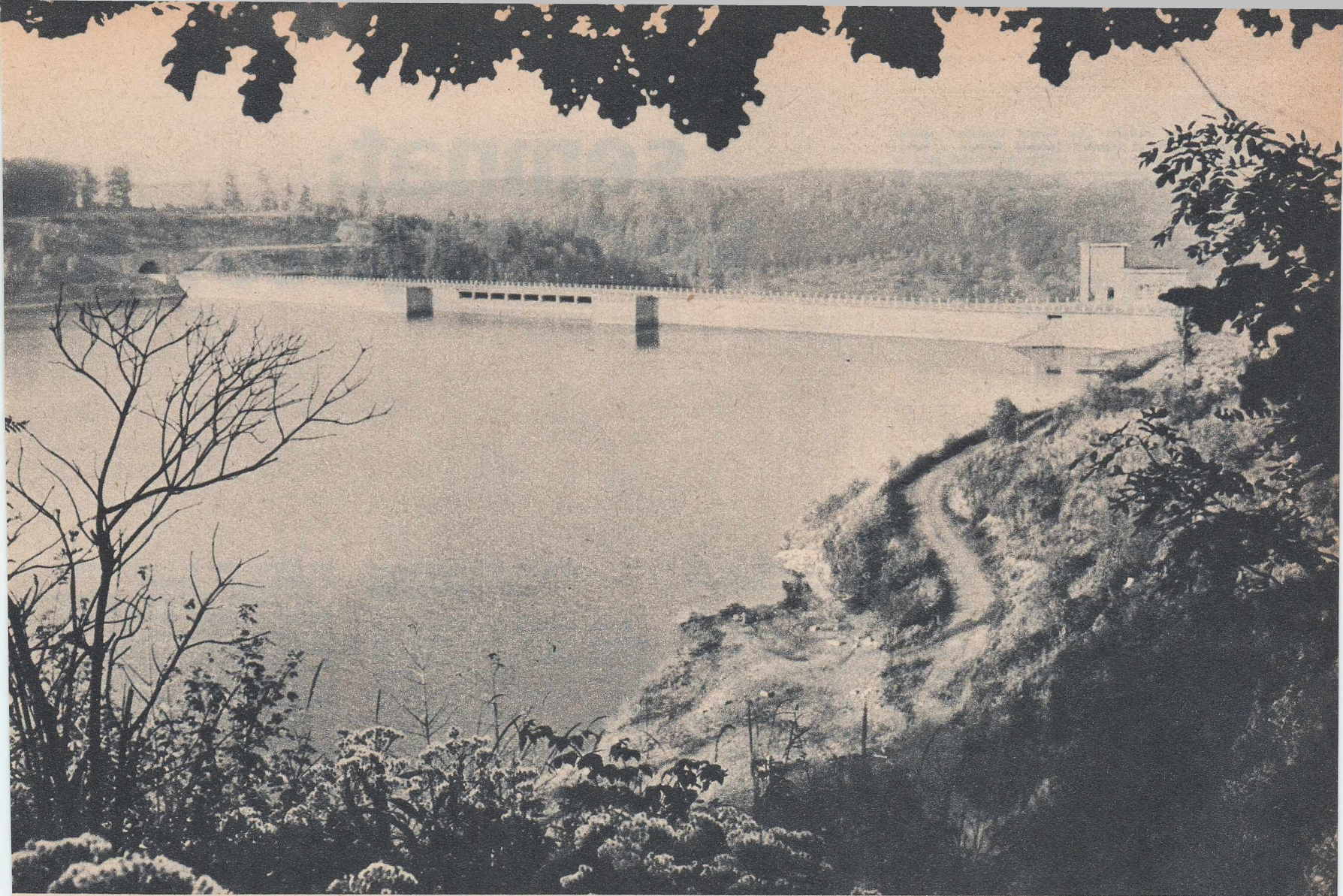
După lucrări care au durat doi ani (1963-1965), a fost restaurată sub egida Direcției monumentelor istorice cula de la Maldărești (raionul Horezu, reg. Argeș). Este vorba de un tip de clădire civilă fortificată din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea specifică regiunii Oltenia și parțial regiunii Argeș — tip de casă creat pentru locuință dar în același timp cu scopul de apărare în vremurile tulburi.

O asemenea clădire era construită pe un plan pătrat sau dreptunghiular, avînd doua sau trei camere, ferestre puține, parterul fiind rezervat depozitelor. Cula de la Maldărești împreună cu o culă mai veche datînd probabil de pe la 1791 și cu o biserică de aceeași vechime, aflate alături, formează un ansamblu interesant de arhitectură civilă a timpului.

Data exactă a construirii culei recent restaurate este între 1820 și 1823.

Actualele lucrări, conduse de arh. Ștefan Balș și ing. Dan Lotru, au avut ca scop repararea și consolidarea culei pentru menținerea în continuare a formelor ei inițiale.

F. URȘEANU

torrente domesticite

Între Munții Elbsandstein și înălțimile împădurite ale Munților Metaliferi de Răsărit se află o regiune care în decursul timpului a avut mult de suferit de pe urma inundațiilor. Vitregiile naturii au dus adesea la pierderi însemnate de bunuri materiale, nu rareori și de vieți omenești. În prezent aici se naște cel mai modern sistem de protecție împotriva apelor de inundație al Republicii Democratice Germane, cuprinzând patru bazine de acumulare și un baraj. Deocamdată au fost domesticiți cei trei afluenți mai năbădăioși ai râului Gottleuba. Apele lor nu se mai pot scurge în aval decât prin canale betonate. Când viiturile devin primejdioase, această ieșire se închide, iar apele se acumulează în bazinele din spatele digurilor.

Cel de-al patrulea bazin al sistemului este încă în fază de proiectare. Întreaga lucrare va fi terminată pînă la sfîrșitul acestor

an și va zăgăzui, după ce va fi terminată, peste 13 milioane metri cubi apă.

Ca și majoritatea construcțiilor de acest fel din R.D.G. — noul baraj, avînd o lungime de 330 m și o înălțime de 55 m, va fi o instalație cu mai multe scopuri, servind atît ca protecție împotriva apelor de inundație, cît și ca sursă de alimentare a orașelor cu apă potabilă și a întreprinderilor cu apă industrială.

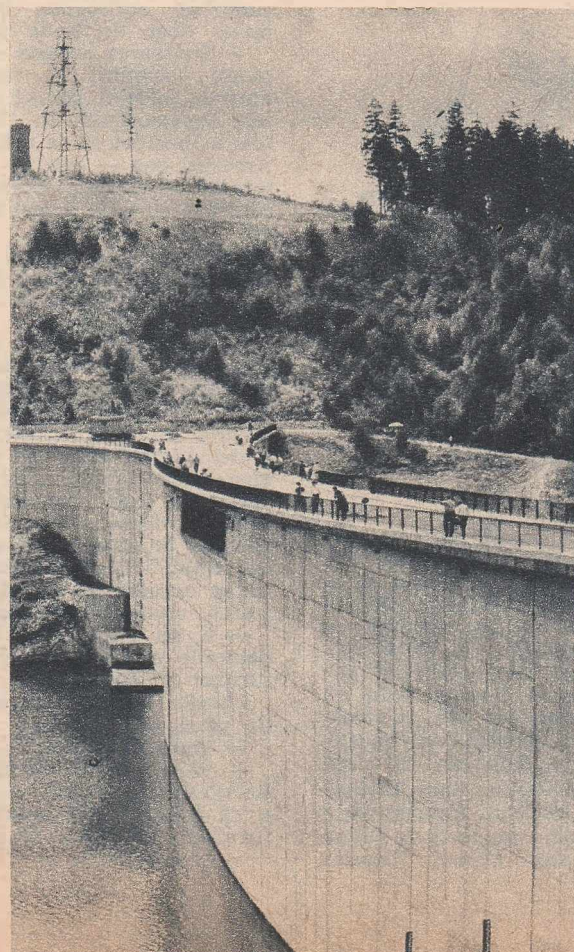
Capacitatea lacurilor de acumulare se va mări nu numai în Munții Metaliferi de Răsărit, ci și în întreaga Republică Democrată Germană (în prezent totalul acestora se ridică la 1 miliard metri cubi apă).

În timp ce la Gottleuba se lucrează încă, se execută concomitent construcții hidrotehnice în Munții Metaliferi, de Apus, în Turingia, precum și în alte regiuni ale R.D.G.

Wolfgang HORN

Barajul Rappbode din Munții Harz, cea mai mare construcție de acest gen din Republica Democrată Germană. Lungimea — 450 m, înălțimea — 106 m, capacitatea de acumulare — 110 milioane mc de apă.

Peste barajul Pöhl s-a construit o șosea care permite turiștilor să viziteze regiunea din jurul lacului de acumulare.

Intr-un volum intitulat „Le Grand Canular”, apărut nu demult, scriitorul francez Jacques Franju a înmă-nuncheat câteva din cele mai celebre mistificări puse la cale de-a lungul ultimului veac. Faptele uluitoare pe care le descrie autorul sînt toate absolut autentice. Și chiar dacă uneori păcălețile au avut conținutul cu codul penal și s-au încheiat cu procese — risul a ieșit totdeauna biruitor, biciuind cu violență prostia, ipocrizia, infumurarea, vanitatea, lăcomia... Căci de cele mai multe ori mistificările acelea au fost mai curînd demistificări.

Redăm mai jos din volumul pomenit, într-o traducere prescurtată, o întâmplare care acum aproape o sută de ani a stîrnit o vîlvă deosebită în cercurile științifice din mai multe capitale europene.

semnat: vercîngetorix

„Un om de o mare erudiție, un savant în adevăratul înțeles al cuvîntului și o inimă generoasă; atît de cinstit, încît nici nu-și poate închipui că i s-ar putea juca un renghi”.

Profesorul Chasles merita acest portret elogios, dar de loc exagerat. Și această cinste pe care toți colegii i-o recunoșteau, avea să-l antreneze într-o aventură ciudată.

În 1867 Chasles avea 74 de ani și numeroase titluri, printre care acelea de profesor universitar, membru al Academiei de științe, membru al Academiei din Bruxelles, Comandor al Legiunii de Onoare și deținător al unei înalte distincții engleze pentru oamenii de științe — ordinul Copley.

Autor al unui număr impresionant de lucrări de prestigiu,

el era un savant de reputație internațională, unul dintre cei mai cunoscuți și apreciați ai epocii sale. Ca înfățișare, Michel Chasles era un om mărunț, cu ochii nevinovați. Ca toate spiritele înalte, avea crize de admirație pentru fleacuri care nu erau de domeniul său și rămînea deseori surprins de chestiuni mărunte, care n-ar fi atras nici măcar atenția unui învățător. Cînd părea figurile geometrice care-i creaseră o faimă internațională, Michel Chasles

părea ca picat din lună, un fel de profesor Nimbus la cheremul oricui.

Spre ghinionul său, profesorul avea o slăbiciune: autografele. Cum a ajuns să afle de această manie a anume Vrain-Lucas — soarece de bibliotecă, o fire întortocheată, ascunsă, dar cu o imaginație aprinsă — istoria nu ne spune. Dar într-o bună zi — dacă se poate spune așa — Chasles primi vizita acestui om cu aspect destul de respingător: cocoșat, chel, cu ochii spălăciți îndărătul unor ochelari aburiți, cu accent și maniere vulgare.

— Dl. Lucas a venit la mine — avea să declare mai tirziu profesorul — și mi-a spus că e originar din Châteaudun. Întrucît eu m-am născut la Chartres, înseamnă că eram aproape vecini.

Această „vecinătate” s-a adăugat la credulitatea naturală a savantului, care ascultă cu atenție propunerile lui Vrain-Lucas. El îi oferea o scrisoare semnată de Molière, contra sumei de 500 franci-aur.

Chasles n-a șovăit o clipă. A cumpărat scrisoarea, interesîndu-se doar de unde provenea.

— Scrisoarea aceasta — îi răspunse cocoșatul — face parte dintr-o colecție strînsă de contele Boisjournain. În 1791, contele a încercat să se refugieze în America dar — vai! — a pierit într-un naufragiu. Cufărul care conținea colecția a fost însă salvat.

Mai tirziu, profesorul a cumpărat cu 400 de franci un autograf al lui Rabelais, pe urmă unul al lui Racine...

Între ilustrul savant și furnizorul său s-a infiripat un fel de prietenie. Chasles îi făcea confidențe, pe care Vrain-Lucas le asculta cu religiozitate. Marele matematician avea pe atunci o idee extravagantă: era îndreptățat că legile gravitației universale, atribuite lui Newton, se datorau de fapt lui Blaise Pascal. Cînd îi împărtăși lui Vrain-Lucas această ipoteză fantasmagorică, cocoșatul nici nu clipi.

— E cu atît mai adevărat, domnule profesor, cu cît vă pot furniza și dovada...

Chasles era gata să se arunce de gîtul lui.

— Vorbești serios?

— Vă pot spune că în colecția Boisjournain există o scrisoare a lui Pascal către Newton, confirmînd cele spuse de dv.

— O cumpăr!

mărul lui newton — mărul discordiei

Prima vizită a lui Vrain-Lucas avusese loc în 1861. Timp de opt ani savantul a cumpărat de la cocoșat o mulțime de autografe. La proces s-a stabilit că fuseseră cam 27 000 și că plătitise pentru ele fabuloasa sumă de aproximativ 150 000 de franci.

Dar savantul nu înțelegea să se bucure singur de acest tezaur literar. Altruismul său îi dicta să-l împărtășească semenilor. El a donat Academiei de științe din Franța și celei din Belgia mai multe scrisori, care au fost publicate fără să trezească nici o bănuială.

La 15 iulie 1867 profesorul Chasles urca la tribuna Academiei de științe, propunîndu-și

lui Albion, dar la Londra vestea a căzut ca un trăsnet.

Sir David Brewster, eminent fizician și biograf al lui Newton, i-a trimis o scrisoare președintelui Academiei de științe franceze. Scrisoarea era redactată într-un stil britanic — demn, puțin rigid și condimentat cu un umor specific englezesc.

„După ce am examinat cu atenție toate hîrtiile și corespondența lui Sir Isaac Newton, care se păstrează la Hurltsbourne Park, casa familiei sale, pot afirma că n-a existat nici o corespondență între Pascal și Newton. Acești iluștri savanți nu s-au cunoscut niciodată.

De altfel, în 1654 Newton se ocupa cu lucruri mai potrivite pentru vîrsta lui — zmee, mořiști și cadrane solare...

„Vă rog să primiți, domnule președinte...”

Trebuie să spunem că în 1654 Newton avea abia 12 ani. Comentariile lui Sir David au creat o anumită jenă la Paris. Profesorul Chasles șterse această impresie, scoțînd la iveală o scrisoare a mamei lui Newton către Pascal. Această mamă recunoscătoare îi mulțumea călduros autorului „Cugetărilor” pentru sollicitudinea pe care o arătase fiului ei.

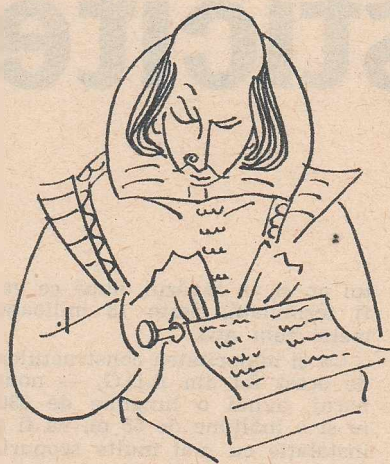
Mama lui Newton aducea o nouă întărire a pozițiilor franceze. Parisul jubila. Dar nici Londra nu se dădu bătută. Mărul lui Newton devenise mărul discordiei.

profesorul chasles devine mesagerul istoriei

Iar profesorul Chasles, purtat de valurile elanului, scoase alte scrisori ale lui Blaise Pascal. Una din ele, adresată fizicianului englez Boyle, se referea la calitățile reconfortante ale cafelei. Aceasta însemna că francezii cunoșteau cafeaua la data cînd fusese trimisă scrisoarea, în 1652. Or, cafeaua n-a fost introdusă în Franța decît în 1659, de către ambasadorul Turciei.

Chasles scotea acum scrisorile, precum scamatorii batistele din pălărie. Pascal fiind la modă, Chasles arătă o scrisoare în care fizicianul filozof se adresa reginei Christina a Suediei, făcînd elogiu lui Descartes.

Toate „piesele” erau transmise Academiei, care începu să murmure. Era uimitoare această su-

să demonstreze că descoperirea legilor gravitației universale era franceză și nu britanică. Trei sferturi din colegii săi erau ferm hotărîți să susțină această teză.

Profesorul Chasles scoase o foaie de hîrtie și dădu citire unei scrisori datată 1654, din care reieșea clar că Pascal îi „suflese” lui Newton ideile, așa cum se face totdeauna între bunii colegi de clasă.

Francezii se simțeau mîndri pentru revanșa asupra perfidu-

bită erupție de misive, care-i prezentau pe ilustrații dispăruți într-o lumină neașteptată. Unii dintre colegii savantului își manifestau cu timiditate îndoiala.

— Sinteți sigur de autenticitatea scrisorilor?

Și bătrînul profesor scotea din buzunare alte documente. Era o adevărată frenezie.

— Poate că și scrisoarea aceasta a lui Galileu e falsă? Și a aceasta a lui Ludovic al XIII-lea și...?

Timp de doi ani, Academia fu inundată de cele mai extraordinare misive. Ludovic al XIII-lea își împărtășea secretele lui Richelieu, un comandant al Basiliiei expunea pe larg secrete de stat, ca cel al Măștii de Fier etc.

Chasles devenise mesagerul istoriei. Într-o zi Arhimede îi scria lui Heron; într-alta, Cleopatra lui Cezar.

maria magdalena scrie în franceza veche...

Pe culoarele Academiei, ilustrații membri șușoteau cu aere de conspiratori. Se formaseră două tabere, pro și contra. Chasles aduse triumfător două documente zdrobitoare: un ordin de zi al căpeteniei galilor, Vercingetorix, în cel mai pur stil militar, și un permis de trecere, semnat tot de el, pentru un curier al lui Iulius Caesar.

Dar Academia nu se afla la capătul încercărilor. Mai convins decât oricînd, profesorul Chasles îi oferi autograful cel mai surprinzător din colecția sa — nici mai mult nici mai puțin decât al sfintei Maria Magdalena! Păcătoasa pocăită, îi scria cui? — să te-apeuce ameteala! — ...lui Lazăr cel înviat din morți!

Și scria, Maria Magdalena, pe hîrtie și în franceza veche!

De altfel absolut toate scrisorile depuse la Academie de profesorul Chasles și semnate de Arhimede, Cleopatra, Lazăr, Galileu și cîți alții erau redactate în franceza veche, pe hîrtie!

Semnătura Mariei Magdalena a pus Academia pe jărat. Bătrînul savant a fost luat serios la rost, dar prietenii săi au făcut front comun și ședințele Academiei deveniră foarte zburcinate.

— Falsuri!
— Sînt documente care fac parte din patrimoniul național!
— E un adevărat scandal!
— N-aveți dreptul să insultați pe cel mai mare savant din această adunare!
— Mistificarea depășește orice limită!
— Gura!

În mijlocul tumultului, profesorul Chasles își păstra seninătatea celor drepti. Și ca să închidă gura necredincioșilor, flutura cite un manuscris al lui Aristotel sau al lui Homer. Era un delir!

semnătura care lipsea

Afacerea autografelor depăși cadrul restrîns al lumii științifice și intră în arena politică. După Academie, Camera se împărți și ea în două tabere. Disputa în jurul lui Newton se aprinse iar, devenind o afacere de stat.

— Așteptăm să se restituie Franței una dintre cele mai însemnate descoperiri științifice — declara fostul prim-ministru Thiers, într-un splendid avînt patriotic.

Un deputat replică:

— N-aveți dreptul să tirîți patria într-o aventură împotriiva Angliei.

Începeau să zăngănească armele.

Cît despre profesorul Chasles, cînd i se vorbea de părerea specialiștilor „contra”, riposta:

— Experții grafologi nu-s savanți, iar savanții nu-s experți în grafologie.

Basta!

Cînd încerca cineva să-l tragă de limbă, bătrînul savant refuza cu încăpăținare să dezvăluie sursa autografelor; avea o încredere oarbă. Și, fără să cedeze, scotea o scrisoare a lui Shakespeare, o spovedanie a lui Iuda Iscarioteanul sau o scrisoare de dragoste a lui Henric al IV-lea adresată unei spălătoare.

Academia rezistă cît putu la acest val de scrisori. Clanul necredincioșilor creștea însă văzînd cu ochii, iar Chasles se văzu repede izolat. Se hotărî deschiderea unei anchete și se descoperi că toate documentele proveneau de la acel Vrain-Lucas de care am amintit, cititor zelos al Bibliotecii Imperiale.

Academia sesiză justiția. Vrain-Lucas fu arestat și, la 16 februarie 1870, începu poate cel mai extravagant proces al secolului.

Sala tribunalului era prea strîmtă pentru a cuprinde mulțimea pestriță care venise acolo ca la un spectacol. Savanți de toate specialitățile stăteau lingă gură-cască îmbrăcați neglijent. Ziariști britanici traversaseră Canalul Mîneicii și tronau impasibili printre colegii lor francezi. Vrain-Lucas, pe banca acuzăților, făcu la început o impresie proastă. Cocoșatul avea un fel iritant de a privi juriul. Pe urmă, atmosfera s-a destins. Vrain-Lucas a mărturisit totul fără nici o dificultate, ba chiar făcîndu-și din escrocherie un titlu de glorie.

Da, timp de opt ani fabricase aceste autografe, aduse apoi la cunoștința aproape tuturor savanților pe care-i număra bătrîna Europă. Da, timp de opt ani „alcătuiuse” această colecție, 27 000 de piese atribuite celor

mai ilustre nume din istorie — din antichitate și din biblie.

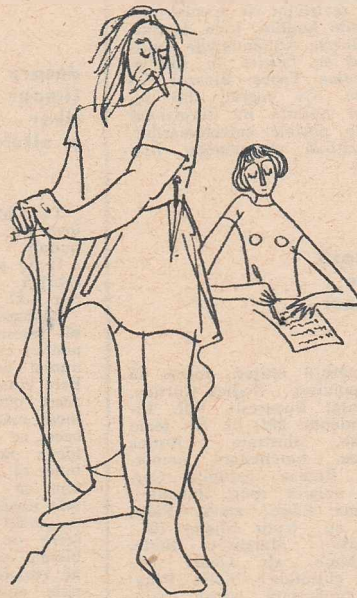
„E aproape surprinzător — scria un ziarist — că în această corespondență nu se află și semnătura lui Adam”.

— Am folosit această stratagemă — declară Vrain-Lucas — pentru a atrage atenția și a stîrni curiozitatea, urmărind să readuc la lumina zilei fapte istorice uitate sau chiar necunoscute pentru mulți savanți. Am făcut o operă de educație prin amuzament și am procedat, dacă nu înțelept, în orice caz cu echitate și cu patriotism.

În sală izbucniră hohote de rîs repede înăbușite. Numai ziaristii englezi rămăseră de granit. Cînd se prezentă profesorul Chasles la bara martorilor, se făcu tăcere. Bătrînul savant era calm și demn. Avea aerul că mai credea în autografele lui și aproape că regreta acest proces, care îl despărțea brutal de fanatomele sale scumpe. Declară niște lucruri fantastice, cu o bunăcredință și o naivitate dezarmante. Cîndoarea sa nu stîrni nici un zîmbet, care ar fi fost deplasat față de atîta inocență. Întrebat asupra sumelor de bani plătite, nu arătă nici o pică față de Vrain-Lucas. Dimpotrivă: oare nu-i oferise acesta cele mai mari bucurii ale vieții?

o manevră diabolică

Uneori se întîmplau mici neînțelegeri între profesor și falsificator, dar nu din cauza vreunei îndoieli, ci numai pentru că unul întîrzia să-i aducă autografele promise. Atunci Chasles se supăra ca un copil care așteaptă nerăbdător prăjitura. În cursul unei astfel de dispute, Vrain-Lucas i-a aruncat cîteva cuvinte menite să-i stingă fla-

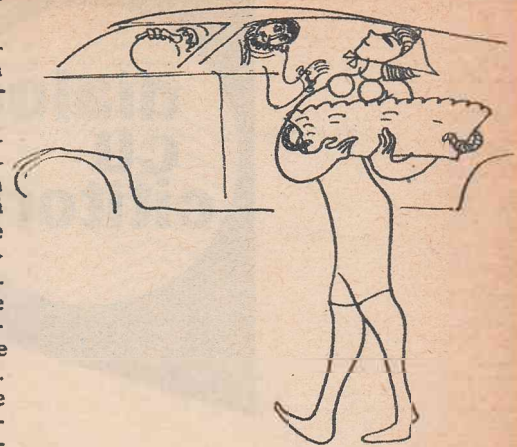
cara miniei:

— Dacă nu sinteți mulțumit de mine, dați-mi înapoi manuscrisele și eu vă înapoiez cei 150 000 de franci.

Era o manevră diabolică. Chasles a recunoscut candid:

— Nu i le-aș fi dat cu nici un preț.

Sala era aproape emoționată. Atîta credulitate depășea orice logică. Buna dispoziție a revenit o dată cu depozitia expertului care examinase hîrtia folosită de Vrain-Lucas.

— Fără îndoială — declară expertul — că e o hîrtie obișnuită, fabricată recent. După scrierea textului, hîrtia a fost „pirlită” la flacăra, ca să se învechească. Procesul e foarte abil și creează o iluzie perfectă.

Vrain-Lucas nu-și mai încăpea în piele de mîndrie. Roși de plăcere atunci cînd expertul continua, cu o umbră de admirație:

— Am experimentat și eu acest procedeu, dar trebuie să recunosc că n-am reușit atît de bine.

Acuzatul comentă binevoitor:

— Ca să reușești, trebuie să perseverezi.

Sala era cît pe ce să aplaude.

S-a dat cuvîntul apărării. Avocatul lui Vrain-Lucas a pledat pentru achitare. Mai întîia a făcut un portret elogios al clientului său, prezentîndu-l drept o ființă însetată de cultură.

— ...prea sărac pentru a studia, fără nici o diplomă universitară, acest om este tipul autodidactului. Aveți înaintea dumneavoastră un biblioman înăscut...

Din magia cuvintelor se năștea un Vrain-Lucas devorînd Biblioteca Imperială, un Vrain-Lucas privîndu-se de toate pentru ca să cumpere o carte rară. Apoi avocatul se ocupă de profesorul Chasles, aducîndu-i un solemn omagiu. Era și aceasta o manevră abilă.

— În fond, domnilor, aceste scrisori reprezintă un vibrant elogiu la adresa țării noastre, a Franței. Vrain-Lucas a intenționat, uzînd de aceste semnături, să-și manifeste dragostea față de patrie. Desigur, veți spune că există și alte mijloace de a-ți glorifica pămîntul natal, dar nu uitați că Vrain-Lucas este un tip original. Un intelectual fără cultură, dacă-mi permiteți acest paradox. Să nu uităm că plutim pe o mare de paradoxuri...

Pledoaria a fost un model al genului. Vrain-Lucas s-a ales cu doi ani închisoare, ceea ce era un adevărat cadou.

Profesorul Chasles a murit peste zece ani, în 1880, și a fost înmormîntat cu toate onorurile cuvenite. În imensul cortegiu de prieteni și curioși, care s-a perindat prin cîmîtir, putea fi observat și un mic cocoșat îmbrăcat modest, care s-a oprit mult în fața sicriului. Iar la plecare, cocoșatul și-a șters îndelung ochelarii. Plîngea micul cocoșat, plîngea cu lacrimi adevărate...

În românește
de F. MANOLE
Ilustrații de Tia PELTZ

dialog cu cititorii

un calendar al săptămîni și alte cîteva propuneri

Tov. Nicolae Răpopa din Corabia, arătîndu-ne că este un bun prieten al „Flacării“, a cărei colecție o păstrează în întregime, ne face o serie de sugestii izvorite, indiscutabil, din dorința sinceră de a se îmbunătăți conținutul revistei. Prima dintre aceste sugestii vizează înființarea unei noi rubrici: „Calendarul săptămîinii“ — menită a consemna diferitele aniversări și comemorări naționale și internaționale.

Am discutat această propunere și am ajuns la concluzia inoportunității ei. Ne-ar ocupa inutil spațiu, deoarece există un calendar editat de Editura politică, în care datele respective sînt prezentate mai pe larg chiar decît s-ar putea face într-o rubrică dintr-o revistă. În ce privește propunerea de a rezerva un spațiu pentru prezentarea peisajelor și a realizărilor construcției noastre socialiste, bineînțeles că vom publica permanent asemenea fotografii, fără însă a le afecta un loc special în revistă.

anecdote, citate, aforisme

Tov. Petre Ioan, operator petrolist la schela Moșoia din raionul Pitești, apreciind pozitiv conținutul revistei noastre, ne propune să mai creăm cîteva rubrici, în care să includem anecdote despre oameni celebri, citate semnificative din cele scrise sau rostite de unii oameni de știință, artiști, oameni politici de seamă, aforisme etc.

Noi am publicat o asemenea rubrică în numărul nostru de Anul nou. Nu ni se pare însă că ar fi bine s-o permanentizăm. Totuși, vom ține seama de propunerea făcută și vom mai publica din cînd în cînd asemenea grupaje.

În același timp, corespondentul nostru ne propune și unele materiale de umor. Desigur că n-avem nimic împotriva umorului în principiu. Dovadă, faptul că publicăm în mod frecvent schițe umoristice și caricaturi. Principalul este însă calitatea artistică a lucrărilor ce ni se trimit spre publicare. Și, din păcate, așa-numitele „Superlative“ pe care ni le trimite tov. Petre Ioan nu corespund acestui criteriu.

cîteva aprecieri

Tov. Gelu Buzoianu din Piatra-Neamț ne scrie că în urmă cu cîteva luni a observat în paginile revistei unele încercări nereușite generate, probabil, de găsirea unor formule noi. „Dar acum (revista — n.r.) și-a revenit și îmi place din ce în ce mai mult“ — ne scrie corespondentul nostru.

Ne pare rău, tovarășe Buzoianu, că nu ne arătați concret ce nu v-a plăcut și, ca atare, nu ne ajutați suficient să înlăturăm scăderile pe care le constatați uneori. Ne bucură însă aprecierile pozitive și ne vom strădui să le merităm. În ce privește propunerile dv., iată răspunsurile pe care vi le putem da:

1. Fotografii în culori în interiorul revistei — și încă pe toate paginile, cum ne cereți — deocamdată nu putem publica. Credem că abia în 1967 vom putea mări numărul reproducerilor în culori.

2. Materialele din ciclul „Pagini din istoria spionajului“ am publicat în continuare (încă două după primirea scrisorii dv.) și vom mai publica.

Adresa — va apărea.

în cîteva rînduri

Aurel Chiriac, com. Bălănești, m. Corj. În legătură cu examenul de maturitate interesați-vă la secretariatul unuia din liceele din Tg. Jiu.

C-tin Pateșan, Reșița. Mulțumim pentru aprecieri; vom ține cont de sugestiile dv. Adresele cîntăreților străini nu le cunoaștem.

I. Marcu, Teleajen. „Flacăra“ nu publică în paginile ei partituri muzicale. Adresați-vă revistelor de specialitate.

Vasile Loghin, Jucu de Sus, m. Gherla. Automobilele Rolls-Royce se fabrică în Anglia.

Nicolae Teșeș, Bicazul Ardelean. Cu regret, dar redacția noastră nu furnizează timbre poștale colecționarilor. Adresați-vă magazinelor filatelice.

cititorii către cititorii

Următorii cititori doresc să corespundă: Rodica Curtiev, studentă, București, Spl. Independenței 204, bl. E: teme diverse, ilustrate; Aurica Hristea, funcționară comercială, Roman, cartierul Cordun: muzică, sport, ilustrate; Iosefina Petru, elevă, Fălțiceni, str. Nuțu Elman 108: ilustrate; Margareta Bude, Baia-Mare, str. Oanei 10: teme culturale; Maria Panait, profesoară, satul Cîrlomănești, com. Certești, m. Tecuci: teme diverse, ilustrate; Ioan Fekete, electrician, Hunedoara, C. M. 3, ap. 44: teme diverse, ilustrate; Ion Victor, electrician, București, str. 13 Decembrie 21, ap. 128, m. 30 Decembrie: ilustrate; Săftica Vișan, elevă, satul Cîrlomănești, com. Certești, m. Tecuci: teme diverse, ilustrate; Marin Ciocia, electrician, Hunedoara, str. Severin 62, pav. 1/6: teme diverse, ilustrate; Emilia Mateiaș, elevă, Sibiu, bd. Victoriei 28: teme diverse; Ion Gîljoabă, mecanic, Tg. Jiu, str. Sadoveanu 15: ilustrate; Aurel Baghean, miner, Vulcan, bl. 61, sc. II, ap. 23: teme diverse, ilustrate; Mircea Lozneau, stu-

dent, Cluj, str. Moșilor 78: ilustrate; Ana M. Ion, Floiești, Grupul școlar petrolchimie, str. Petrolului 59: ilustrate; Andrei Hejedus, Lupeni, str. M. Eminescu 2: sport, muzică; Flory Mateiaș, elevă, Pitești, str. Craiovei 27: cinema, muzică; Ilie Vulpescu, strungar, Craiova, str. I. Creangă 25 A: ilustrate; Sadie Cincinat, Iași, str. Flamarion 4: teme diverse; Cici Iov, operatoare chimistă, orașul Gheorghiu-Dej, pavilionul 57, ap. 7 (oficiul P.T.T.R. 2): teme diverse.

aveți dreptate!

La redacție ne-au sosit rîndurile de mai jos trimise de tov. G. Radoslav, lăcătuș mecanic din București, str. Măgurei 1:

„În ancheta pe care ați publicat-o în nr. 51/1965 al revistei dv. sub titlul **Importantul lucru mărunt** (la pag. 6, coloana 2, începînd cu rîndul 16) s-a strecurat — cred — o greșală. «Antigel» de care pomeniți într-o frază este într-adevăr un produs destinat automobilistilor pentru a împiedica înghețarea apei, dar nu a apei din... carburator ci din «radiator»“.

„ce-aș dori să citesc“

„Citind «Flacăra» din 1965, mi-a plăcut în mod deosebit prezentarea unor șantiere și uzine. Poate că acum în 1966 veți scrie și despre «Progresul» din Brăila. Găsesc foarte interesantă rubrica **Curier**. De asemenea, găsesc utile anchetele... **Tot despre calitate e vorba și Ce faceți după ora 3?** Ultima ar trebui extinsă pentru că în viitor, cu ajutorul ei, să se creeze asemenea condiții încît mulți tineri să nu se mai întrebe: «Ce fac după ora 3?»“

ILIE CINEZAN
Brașov, str. Comuna din Paris 55

despre timpul liber și altele

Tov. Moțoc Mihai din Craiova ne face o serie de propuneri.

1) Să apară în continuare o rubrică „Ce faceți după ora 3?“

Răspuns: nu am intenționat să facem o rubrică permanentă cu această temă, ci numai un ciclu de anchete. Este vina noastră că, încheind acest ciclu, nu am publicat încă materialul concludiv — ceea ce a generat, probabil, ideea unui lucru care trebuie să continue. Vă promitem că într-lunul din numerele noastre viitoare va apărea o „masă rotundă“ în care o serie de specialiști în problemă, cititori și colaboratori ai revistei vor trage concluziile anchetei întreprinse de noi.

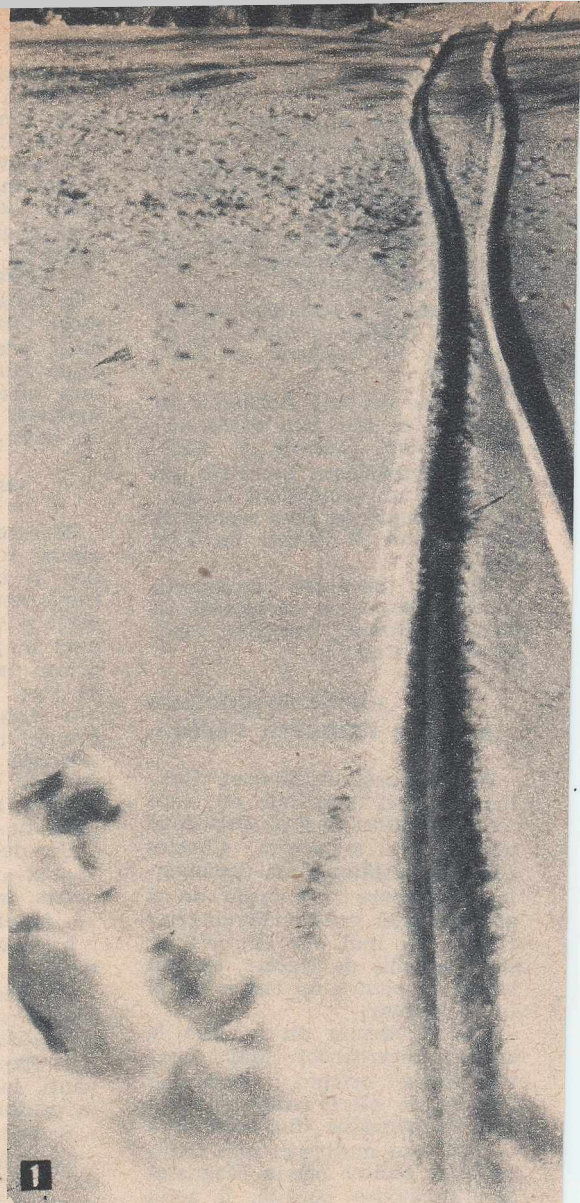
2) Să apară o rubrică de dans cu fotografii și scheme.

Răspuns: nu credem că cea mai bună metodă de învățare a dansurilor ar constitui-o niște fotografii și niște scheme. Dansurile nu se pot învăța decît „pe viu“, în ritmul muzicii.

3) O rubrică pe tema „Cum să ne purtăm în societate“.

Răspuns: nu ni se pare tocmai pe specificul nostru. Credem că ea s-ar potrivi mai curînd într-o publicație de tineret. Totuși, din cînd în cînd — fără caracter de permanență — vom publica și noi cîte un material ce abordează această tematică.

4) Despre culturism vom mai scrie, desigur.

cititorii foto- grafiază

cititorii intrebă

teatrul național din craiova

„Doresc să cunosc datele mai de seamă din trecutul Teatrului Național din Craiova”

Doina NIȚĂ
profesoară suplinoare, com. Moțăței,
ra. Calafat

Răspunde **ION S. SIRBU**, secretar literar al Teatrului Național din Craiova.

Teatrul Național din Craiova a fost înființat în anul 1855 din inițiativa unui grup de tineri revoluționari fugiți din București ca să scape de teroarea dezlănțuită acolo după eşuarea Revoluției din 1848. La acea dată în Principatele Române nu existau decât două teatre românești: cel de la Iași, înființat de Gh. Asachi, și cel din București născut din inițiativa lui Eliade Rădulescu.

Înființarea teatrului craiovean e legată direct de numele actorilor Costache Caragiale și Costache Mihăileanu, amândoi fugiți din București. Fără să aibă nici un sprijin din partea boierimii locale, prin zelul și perseverența lor, cu mare greutate, au reușit să clădească un teatru din birme lângă școala Oteteleşanu și aici au prezentat mai multe piese românești (Vlad Tepeș, Al. Lăpușeanu etc.).

Al doilea mare moment în istoria Teatrului Național din Craiova este momentul în care la conducerea sa au ajuns Theodor Theodorini și soția sa — actrița Maria Stavrescu. Ei au condus instituția timp de 30 de ani, reprezentând piese valoroase (în 1885 de pildă, la 13 noiembrie, se joacă capodopera lui I. L. Caragiale *O scrisoare pierdută* cu Ion Anestin și A. Bobescu în rolurile principale) și ridicând numeroși actori de prima mână.

Dintre directorii care au urmat amintim pe Grigore Gabrielescu și apoi pe Emil Gîrleanu, care (venit la direcție în 1912), ajutat de Liviu Rebreanu — secretarul său literar — au introdus primele decoruri adecvate spectacolelor care se prezentau. În anul 1927 arde vechea clădire a teatrului. În 1936 teatrul este desființat din „motive bugetare”. Se reînființează în 1942.

Adevărata sa viață, teatrul o începe în anii puterii populare. Astăzi Teatrul Național are un personal artistic de peste 50 de persoane și este în măsură să pună în scenă 10-12 premiere pe an, asigurând prin aceasta nu numai o intensă activitate la sediu, ci și posibilitatea unor deplasări și turnee în regiune și în țară.

premiile gongourt

„Recent presa ne-a informat despre acordarea premiului Gongourt scriitorului Jacques Borel pentru romanul său «Adorație». Cu acest prilej, aş vrea să ştiu: ce este Academia Gongourt și ce caracter are premiul său?”

Sorin DAVIDESCU
Tlmișoara

Răspunde **PAUL B. MARIAN**, publicist.

„Academia Gongourt”, a fost întemeiată de scriitorul Edmond de Gongourt (1822-1896), printr-o clauză a testamentului său în care prevedea un fond pentru instituirea unei „Academii” alcătuite din zece membri, aleși dintre cei mai reprezentativi scriitori francezi. Aceștia urmau să decerneze, anual, un premiu „celui mai bun volum de imaginație în proză”. Premiul urma să fie atribuit din banii obținuți de pe urma vânzării colecției artistice a defunctului Edmond de Gongourt. Regulamentul de funcționare al acestei instituții — o fundație, de fapt — prevede ca în fiecare an cei zece membri ai „Academiei Gongourt” să se reunească la un restaurant și acolo, în cadrul unui dîneu, să desemneze pe laureatul premiului. Obligațiunea acestor reuniuni gastronomice trebuie căutată în obiceiul ce-l avea Edmond de Gongourt de a se înfilma cu prietenii săi în jurul unei mese copioase.

Primul dîneu al „Academiei Gongourt” a avut loc la 28 februarie 1903, la Grand Hotel; cu toate că a fost foarte reușit și buna dispoziție a domnit tot timpul, norii începuseră să se îngâmădească la orizont deoarece vânzarea colecției artistice a defunctului nu dăduse un rezultat prea bun. Toate spezele fiind achitate, nu ră-

mînea Academiei decât suma insuficientă de 1 350 000 franci. În consecință, spre a nu micșora valoarea premiului Gongourt, cei zece membri ai „Academiei” și-au redus renta de la 6 000 — cit prevăzuse Gongourt în testamentul său pentru fiecare din ei, la 3 000 franci anual. Dar mai târziu, prin rețipărirea operii lui Gongourt, în casieria „Academiei” intrară sume importante datorită cărora s-au putut respecta fidel toate dorințele ilustrului dispărut.

Faimoasele dîneuri, care apoi s-au transformat în dejunuri, avură loc pe rînd la restaurantul *Champaux*, la *Café de Paris* și în urmă la *Dronant*, unde se desfășoară și azi.

Alphonse Daudet (1840-1897), prieten intim al lui Edmond de Gongourt, a fost cel dintîi președinte al Adunării „Academiei”, deși el nu s-a așezat niciodată la masa ei și n-a avut norocul să asiste la dîneul inaugurării. Autorul renumitelor romane „*Tartarin din Tarascon*”, „*Jack*” și „*Sapho*” fusese de părere să nu se aleagă pentru noua instituție un cuvînt prea solemn, opinînd schimbarea cuvîntului „Academie” în acela de „*Diners Gongourt*” (Dîneuri Gongourt), dar propunerea lui n-a avut succes.

Actualul președinte al Academiei este Roland Dorgelès, autorul unui celebru roman despre primul război mondial, „*Crucile de lemn*”.

Din anul 1903, premiul Gongourt a fost decernat multor scriitori de talent printre care cităm pe Henri Barbusse, Georges Duhamel, Marcel Proust, André Malraux, Elsa Triolet. Suma de bani care se atribuie laureatilor este puțin importantă, dar este compensată prin faptul că acordarea premiului asigură romanului laureat o vânzare de zeci sau chiar sute de mii de exemplare.

istoricul indicatoarelor rutiere

„Cînd s-a reglementat circulația pe drumuri și străzi?”

Ion GORUNEANU
Suceava

Răspunde ing. **STAN LUCIAN** de la Direcția circulației din Direcția generală a miliției.

Necesitatea reglementării circulației rutiere s-a făcut simțită încă din vechime. S-a stabilit că romanii foloseau ca mijloc de semnalizare — de marcare — anumite pietre cu forme bine definite, așezate în genul bornelor kilometrice de astăzi la distanțe uniforme pe marginea șoselelor, indicînd astfel lungimea drumului.

Acest sistem a fost utilizat și mai târziu pe anumite drumuri, menținîndu-se sau sub formă de pietre ce indicau distanțele, sau sub forma unor „pietre de hotar”.

O dată cu apariția mijloacelor de transport moderne — tren, automobil etc. — pe la sfîrșitul secolului al XIX-lea au fost fixate primele instalații și marcaje speciale.

În această perioadă sistemele de semnalizare rutieră rămîn în urmă față de semnalizarea pe căile ferate, care cunoaște o dezvoltare amplă. Mult mai târziu, în 1927 și în 1929 în S.U.A. se reglementează circulația și semnalizarea rutieră rurală și urbană.

La noi în țară, s-au luat primele măsuri de reglementare a circulației rutiere încă înainte de cel de-al doilea război mondial, dar o reglementare mai complexă s-a făcut abia în 1950, fiind — ca o consecință a creșterii numărului de vehicule — completată cu indicatoare noi în anul 1961 și apoi în 1965.

pe scurt

Tatiana Vesa, Craiova. 1) „Cîntecul Nibelungilor” este o capodoperă a literaturii germane medievale, scrisă prin secolul al XIII-lea de un poet rămas necunoscut. Este o epopee eroică în 39 de cîntări, împărțită în două părți, dintre care prima relatează aventurile și moartea cavalerului Siegfried — și a doua acțiunile de răzbunare întreprinse de văduva acestuia, Krimhilda. Această epopee l-a inspirat pe Wagner în crearea nemuritoarelor sale opere cuprinse în tetralogia „Aurul Rinului”. 2) Adresați-vă Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale”, bd. Schitu Măgureanu 1, rn. V. I. Lenin, București. 3) Puteți să scrieți soliștilor dv. preferați trimițîndu-le scrisorile pe adresa Studioului de televiziune București. 4) Adresa dv. va apărea.

Vasile Ardeleanu, com. Risipiți, m. Focșani. În răspunsul la care vă referiți am arătat clar că e vorba doar de niște cursuri — și nu de secții care să mai aibă și subdiviziuni. Ca atare, nu se poate vorbi de examene de admitere. Studenții facultăților menționate de noi pot participa la aceste cursuri, începînd din anul III de studii, dacă dovedesc aptitudini pentru profesiunea de ziarist.

Costel Giurca, Drăgănești-Olt. Adresa librăriei „Cartea prin poștă” este str. Sergent Nuțu Ion nr. 8-12, rn. V. I. Lenin, București. Adresa dv. va apărea.

Cristina F., București. Guarneri (Guarnierus) este numele unei celebre familii de lutieri (construcții de violi) din Italia secolelor XVII-XVIII. Ca și nu mai puțin celebrul Stradivarius și Amati, lutierii din familia Guarneri au trăit și au creat în orașul Cremona. Cel mai celebru dintre ei a fost Giuseppe Antonio Guarneri (1687-1742), adică acel Ioseph Guarnierus de care ne întrebăți dv. Se consideră de către specialiști că violurile lui pot rivaliza cu ale lui Stradivarius. Dar numai faptul că într-o vioară ați văzut inscripția de care ne vorbiți, nu dovedește nimic. Doar un specialist versat v-ar putea spune dacă această inscripție e veritabilă sau un fals.

Nicolae Cimpeanu, Gherla. 1) „Marele zid”, cea mai grandioasă construcție a Chinei antice, a fost înălțat într-o perioadă istorică îndelungată. Construcția a început în perioada Cin (secolul al III-lea î.e.n.), avînd drept scop apărarea împotriva hunilor. 2) Publicistului Sen Alexandru îi puteți scrie pe adresa redacției.

V. SILVIAN

ele schlorului — George Stoica,
Craiova

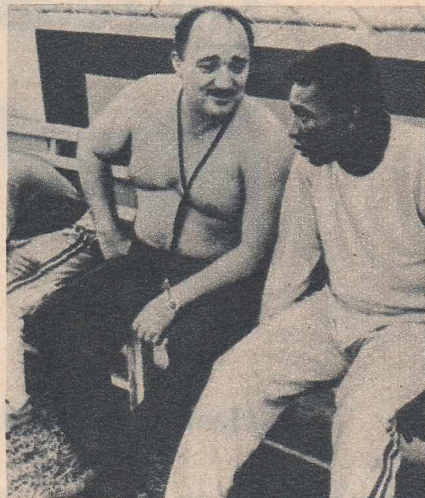
a de pe Mestecăniș —
D. Vințilă, Suceava

— A. Constantinescu, Constanța

acasă la pele

Pregătirea fizică excelentă constituie una din marile calități ale celebrului fotbalist. El se antrenează zilnic cu o rară conștiințiozitate. Iată-l făcând un exercițiu cu portarul naționalei Braziliei, Gilmar.

Cel mai bun amic al lui Pele este antrenorul său Lulo.

Chitara este prietena nedespărțită a lui Pele. Bunica își ascultă cu multă plăcere nepotul...

colțul automobilistului

suprimarea paraziților radiofonici

De multe ori spectatorii televiziunii sau auditorii emisiunilor radiofonice constată perturbări ale recepției a căror cauză o constituie autovehiculele care pornesc motorul sau care trec în apropierea receptorului nostru. La televizoare perturbarea se manifestă prin apariția unor dungi luminoase, trepidarea și dispariția imaginii atâta timp cât motorul funcționează în apropierea receptorului.

Multe tipuri de autovehicule (Moskvici, Skoda etc.) sînt prevăzute de elemente de suprimare a paraziților; există însă și multe tipuri moderne de autoturisme care nu dispun de asemenea elemente.

Perturbarea recepției programelor de radio și televiziune se datorează undelor electromagnetice generate la întreruperea și închiderea circuitelor electrice în apropierea receptorilor. La autoturisme sînt generatoare de paraziți radiofonici: distribuitorul (delco), bujiile, bobina de inducție, ștergătorul de parbriz, releul regulator, releul semnalizatorului de direcție.

Ca urmare, pentru ca să avem o audiere radiofonică plăcută, în autoturismul echipat de noi cu aparat de radiorecepție și ca să nu deranjăm receptoarele din apropiere trebuie făcute următoarele modificări:

1) conexiunea fișelor care vin de la distribuitor cu electrodul central al bujiei trebuie făcută cu cîte o pipă prevăzută cu rezistență de 10-15 kΩ. În modul acesta undele parazitare, generate între electrozii bujiilor și care se înapoiază pe conductori sînt atenuate;

2) pentru ca aceste unde să nu poată fi radiate, fișele (conductorii) trebuie să fie blindați cu treasă metalică legată electric — ca și pipa — la masă;

3) conexiunea distribuitorului cu borna circuitului secundar al bobinei de inducție se face tot cu fișă cu treasă metalică legată electric la masă și tot prin intermediul unei rezistențe de 10-15 kΩ montată la borna bobinei de inducție;

4) autoturismele cu caroseria din masă plastică trebuie prevăzute cu cîte un capac de ecranare la fiecare bujie (ca la motocicletele M.Z.);

5) la motorul ștergătorului de parbriz, la releul regulator și la releul semnalizatorului de direcție se va monta cîte un condensator de 2-3 μF cu polul activ la intrarea curentului.

Se va urmări ca la locul de montare a elementelor de deparazitare amintite toate conexiunile să fie perfecte; în caz contrar se creează noi surse generatoare de paraziți radiofonici și de televiziune.

Executînd aceste modificări în instalația electrică vom avea o audiere plăcută în interiorul autoturismului și vom evita perturbarea recepțiilor radio și televiziune din imobilele în fața cărora pornim mașina sau prin apropierea cărora trecem. Și n-ar fi rău ca deparazitarea radiofonică a vehiculelor să constituie una din condițiile de verificare tehnică la înscrierea în circulație a autoturismelor.

Lorand FEKETE

cuvinte încrucișate

scurte

ORIZONTAL: 1) Îscălitură prescurtată — Conținutul pe scurt al unei scrisori (pl.). 2) Scurți la mîna! — Fe scurt. 3) A stat de veghe — Fiting în formă de bucată scurtă de țevă (pl.). 4) Fluier scurt din lemn (pl.) — Aici — Acut! 5) Riu în Italia — Animal cu corpul scurt și gros acoperit cu țepi — Pronume. 6) Notă muzicală — Scurtătură — Distanțată. 7) Care vibrează cu oscilații reze și scurte. 8) Fose nazale — Din vechea Atică (pl.) — Diftong. 9) A pluti pe apă — Măsură agrară — Pantaloni scurți. 10) Scurtat — Locuitorii Olimpului — Pronume. 11) Elegantă — Haină scurtă de postav (reg.) — Particulă cu sensul de „fost” ce se adăuga pe vremuri titlaturii unor demnitari. 12) Dare (od.) — Marin Udrescu — Oraș în Finlanda. 13) Prefix — Riu în Franța — Arbori (pl.). 14) A lua scurt — Picior de vers compus din 2 silabe, prima lungă și a doua scurtă (pl.). 15) Hore și sîrbe — Pește cu capul scurt și ochi mari. 16) Barcă sportivă (pl.) — Barbu Oprescu. 17) Zeu la vechii germani — Nume feminin — În folio! 18) Unitate metrică formată din 2 silabe scurte — Anotimpul cu cele mai scurte nopți. 19) Nume feminin — Desăvîrșit — Scobit. 20) Scurtă misivă (pl.) — Scurtătură.

VERTICAL: 1) Scurți cei ai copilăriei — Cu întreruperi scurte și dese — Începutul alfabetului. 2) Ploaie de scurtă durată — Animal ierbivor din Africa — Conducători tătari (od.). 3) Merge și pe unde scurte — Covată scurtă și lată — Privitor la o uniune. 4) Localitate în Norvegia — Buciați — A scurtă. 5) Sferturi (reg.) — Riu în Elveția — Rege în Iudeea — Sfredeluş (reg.). 6) Personaj mitologic — Lecții — La scurt timp. 7) La limită — Ivită — Scurți (Ban.) — Așa. 8) Sătuleț — Fermă — Ere! — Cu coarne scurte și groase. 9) În cupe! — Elev — Elena

prescurtat — Imprejmuire — Leul! 10) Actori de pantomimă — Anasoni — Bufniță — Avocat. 11) Regiune în vestul Africii — Articol... pe scurt — Haină feminină scurtă — Document. 12) Dezlănțuire bruscă violentă și scurtă de

vînt și de ploaie — Moș Martin (pl.) — Oită — Haină bărbătească de ceremonie în față scurtă și în spate lungă. 13) Pasăre răpitoare cu ciocul scurt și încovoiat — Scurtătură — Scurtă istorioară hazlie.

N. ARAGON

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												

Dezlegarea jocului „CUVINTE” apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) PREFATA — ADICA. 2) LEXIC — LA-CONIC. 3) ETA — TEO — ERATE. 4) DOCT — X — TL — MAR. 5) ORTOEPIE — CI — B. 6) AI — PORUMBACU. 7) R — FILE — ARHAIC. 8) ISAC — SI — AL — EO. 9) IAG — FINISAT — N. 10) CATRE — NO — OAC. 11) RADIO — STABIL. 12) I — URNA — EVA — EZ. 13) MUIAT — ORATORI. 14) ARAD — BAL — RATE. 15) GLAS — MOVILA. 16) REA — FIECINE — O. 17) ON — TAINURI — DR. 18) START — ITA — ORA. 19) TALION — ORACOL. 20) I — POSTERITATE.

În apropiere de sediul clubului se află locuința lui Pele. El mai stă împreună cu părinții. Iată-l în fotografie, alături de mama sa.

Istoria fotbalului nu cunoaște pînă acum vreun alt fotbalist care să-l fi depășit în popularitate pe celebrul Pele, pe numele său adevărat, Edson Arantes do Nascimento. Și pe lista marilor celebrități fotbalistice mondiale și-au înscris mulți numele: Leonidas, Piola, Meazza, Sindelar, Zamora, Iașin, Planicka, Zsengeler, Toldi, Di Stefano ș.a. Dar nici unul din aceste glorii fotbalistice

nu a întrunit calitățile „perlei negre” de la F. C. Santos. Acestui sportiv în vîrstă de numai 25 de ani i-au fost și-i vor mai fi consacrate multe pagini... Revista vest-germană „Sport Illustrierte” scrie următoarele despre Pele: „Într-adevăr, popularitatea sa nu are limite... Cînd joacă Pele se întrerup ședințele Parlamentului brazilian... Cînd joacă Pele numărul spectatorilor crește cu 40 la

sută... Cînd se comandă tricouri pentru echipa Santos, lui Pele i se cumpără 20 în plus, pentru că, de regulă, după fiecare meci, Pele este nevoit să ofere tricoul suporților...”

Numele lui Pele este pe buzele tuturor brazilienilor. La Sao Paulo i se va ridica o statuie, iar Confederația de sport din Brazilia i-a acordat un fotoliu pe viață la stadionul Maracana.

DIN FIȘIERUL PERSONAL AL LUI PELE :

- S-a născut la 21 octombrie 1940 la Tres Coracoes (Mina Gerais).
- Are o soră : Maria Lucia (19 ani) și un frate : Zoca (22 ani).
- Nu fumează, nu consumă alcool, se îmbracă în costume sport.
- Înălțimea : 1,71 m. Greutatea : 73 kg.
- În timpul liber frecventează cinematografele, îi place să danseze (samba), citește și este un pasionat al bărcii cu motor.
- A îmbrăcat de 70 de ori tricoul echipei reprezentative.
- Aleargă 100 m în 10,8-11,2!
- Șutul preferat : vole, cu stîngul!
- A debutat ca profesionist la F. C. Santos în meciul cu A. I. K. Stockholm în 1957, iar în echipa națională la 7 iulie 1957 în meciul cu Argentina, la Buenos Aires (1-2).
- Joacă cu predilecție mijlocaș și înaintaș central în sistemul 4-2-4.
- În cariera sa de fotbalist profesionist a marcat peste 700 de goluri!

MARGARINA VITAMINIZATĂ

O grăsime de origine vegetală ce înlocuiește în foarte bune condițiuni untul atît la prepararea prăjiturilor cît și la diferite preparate culinare

cadran interna- tional

Pentru un străin, doar câteva cifre care înfățișează schimbările survenite în recolta de orez de pe câmpiile cooperative agricole Nam Tien din R.D. Vietnam sînt suficiente pentru a arăta maturitatea țăranilor de acolo și a cooperativei lor.

Astfel, dacă în 1961 producția la hectar de orez de vară era de 2 250 kg, în recolta de vară din 1965 producția s-a ridicat la 3 050 kg la ha.

La Nam Tien am văzut cu câtă îndrăzneală studiază populația știința și tehnica, străduindu-se să le aplice la producția agricolă. Echipele științifice și tehnice, filialele Asociației pentru răspîndirea științei și tehnicii, școlile pentru cadrele de conducere din admi-

oameni și orez la nam tien

nistrație și cooperative, discuțiile tehnice dintre membrii cooperativei — iată factorii care alcătuiesc baza pentru progresul pe care l-am menționat mai sus.

Intr-adevăr, cu greu se poate imagina că înainte de 1960 populația din satul Cao Mai (unde se află în prezent cooperativa Nam Tien) a trebuit să cumpere într-un rînd 12 tone de orez de la stat — și chiar în acest fel cu greu a putut face față necesităților. În 1959, cînd au fost înființate pentru prima dată câteva mici cooperative în sat, țăranii cultivau o singură recoltă pe an și nu exista nici un proiect pentru păstrarea apei. Mai tîrziu, au fost înființate alte și alte cooperative care au permis înfăptuirea unor lucrări de mai mică însemnătate pentru irigare și în-sămînțarea unor recolte suplimentare pe un număr de terenuri, care au fost apoi lăsate să se coacă în timpul verii. În 1962 toate cooperativele din sat s-au unit în una singură, actuala cooperativă Nam Tien. Lupta contra sărăciei a fost grea, dar situația s-a îmbunătățit necon-tenit de atunci.

„După părerea dv. care este principala factor care a determinat aceste rezultate?” — l-am întrebat noi pe Ngo Thien Tue, președintele cooperativei.

„La început ne-am propus să extindem lucrările de păstrare a apei, care s-au dovedit foarte eficiente în sporirea producției de grînce. Dar nu ne putem opri aici. Am început o campanie pentru stringerea și pregătirea îngrășămintelor, pentru îmbunătățirea calității acestora

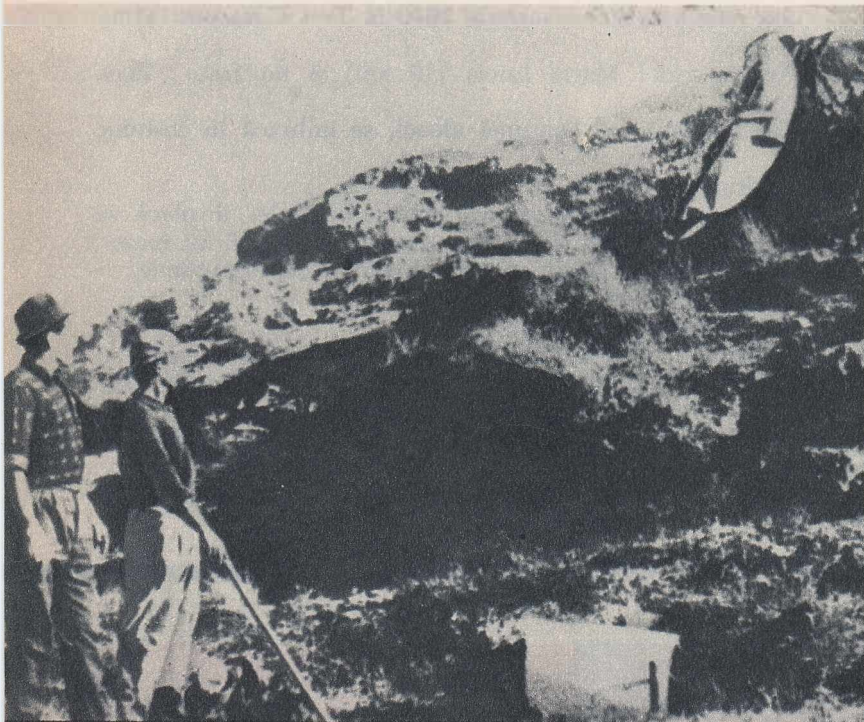

La cooperativa Nam Tien se întocmesc planurile culturilor de orez.

și creșterea neconținută a cantității. Aceasta a dus, de asemenea, la o sporire însemnată a recoltei de grînce. Mai tîrziu, am început să îmbunătățim semințele (trebuie spus că aceasta nu este o treabă ușoară și necesită timp). Apoi au fost abordate o serie de alte probleme, legate toate una de alta. De pildă, problema aratului, a grăpatului, a semănării răsădurilor în rînduri drepte și într-o asemenea direcție încît să beneficieze cel mai bine de pe urma soarelui și a vîntului...”

În timpul conversației, Tue, care o-dinioară a făcut parte din armată, a arătat că de fapt și azi se consideră ca un comandant de batalion care-și aduce aportul la lupta desfășurată de populația R.D. Vietnam pentru întărirea și apărarea patriei sale.

Phan CANH

Pierderea unui proiect nuclear, în urma ciocnirii și prăbușirii în sudul Spaniei a două avioane aparținînd forțelor aeriene americane (în fotografie), a provocat o vie îngrijorare în rîndul populației spaniole din această parte a țării — cu atît mai mult cu cît medicii au constatat urme de radioactivitate la persoanele antrenate în găsirea proiectilului. Starea de spirit a populației s-a evidențiat și în cadrul unei manifestații anti-americane ce a avut loc la Cuevas de Almanzora

o comandă pentru feisal

Desigur, contractul încheiat la Londra între Arabia Saudită și firmele aeronautice britanice nu a putut trece neobservat în cercurile comentatorilor politici. În primul rînd deoarece o comandă de peste 100 milioane lire sterline nu a mai fost lansată pînă acum în Anglia. În vederea realizării ei a fost format un consorțiu special (Saudi Arabian Air Defence Consortium) grupînd marile firme: British Aircraft Corporation (care va livra Arabiei Saudite pentru suma de 55 milioane lire sterline 40 de avioane de vînătoare supersonice, 25 avioane de antrenament și 40 de avioane de vînătoare); Associated Electrical Industries International (care îi va furniza echipament radar în valoare de peste 25 milioane lire sterline) și Air-work Service (care pentru 22 milioane lire sterline va asigura antrenamentul piloților și serviciul tehnic de întreținere a experiențelor).

Comanda saudită nu interesează însă numai prin importanța sa cantitativă ieșită din comun, ci îndeosebi prin implicațiile politice și militare pe care le poate avea în Orientul Mijlociu și Apropiat. În cursul recentei sale vizite la Teheran, regele Feisal a propus constituirea unei „Ligi

islamică”, proiect care amintește îndeaproape multiplele tratative inițiate de Anglia și Statele Unite în vederea creării unui ansamblu regional politic și militar în Orientul Mijlociu. Ideea „Frontului islamic” poate sugera fără un efort prea mare de imaginație că Washingtonul — totdeauna în căutarea unui „om forte” — l-a ales pe Feisal ca fiind conducătorul arab cel mai capabil să asigure „ordinea și securitatea” într-o regiune „sensibilă”, în care anumite interese petroliere și strategice trebuie ferite de surprize. Feisal a transmis celor două capitale occidentale asigurări depline că va utiliza armamentul livrat de firmele britanice în concordanță deplină cu planurile acestora de constituire a unui dispozitiv de apărare a pozițiilor lor la est de Suez.

Cît despre interesele monarhiei saudite, aceasta se va fi gîndit desigur la perspectiva unui viitor Aden și a unei Arabii de sud independente, perspectivă considerată — ca și întregul avînt al luptei de eliberare națională din această parte a lumii — drept un pericol direct.

Ileana NICOLAESCU

canada și planul nawapa

Congresul american studiază de cîtăva vreme un proiect calificat de revista franceză *L'Express* ca fiind de alură „demențială”. Despre ce este vorba?

În vara anului trecut New Yorkul a suferit de o serioasă penurie de apă. Expertii s-au grăbit să întocmească o serie de calcule care atestau că pînă în anul 1980 întreaga coastă de est a S.U.A. va ajunge să sufere de o cruntă secetă. Ei aminteau că, încă de pe acum, California nu este capabilă să-și irige toate terenurile sale fertile.

În legătură cu această situație o firmă din Los Angeles, societatea Parsons, a afirmat că poate să asigure apă din abundență Statelor Unite pe timp de un secol sau mai mult. În acest scop ea a întocmit chiar un plan, Nawapa, care prevede transportarea — printr-un sistem complicat de conducte și lacuri artificiale — a apei din Alaska și Canada pînă în Mexic. Va fi o călătorie care va traversa 3 provincii canadiene, 33 de state americane și 3 state mexicane. Costul operației a fost prevăzut să se ridice la fabuloasa cifră de 100 miliarde de dolari.

Prezentînd proiectul Nawapa, Parsons Society — la ale cărei servicii guvernul american a recurs deja, în special pentru construirea rachetelor Titan și ale

sateliților purtați de acestea — și-a luat precauțiunea de a-și asigura un solid sprijin politic. Senatorul de Utah, Frank E. Moss, s-a făcut campionul proiectului. El a reușit să-i atragă de partea sa pe senatorii de Alaska, Montana, Wisconsin, Hawaii și Kansas. În cele din urmă, Comisia lucrărilor publice a Senatului l-a însărcinat pe Moss să prezinte un dosar privind întregul plan.

Lăsînd senatorului Moss argumentația politică, societatea Parsons a hotărît să aprobe aspectele economice ale proiectului. Ea promite, în consecință, Statele Unite 90 miliarde de mc de apă pe an, Canadei 35 miliarde mc, iar Mexicului 25 miliarde mc.

Lucrurile nu sînt însă chiar atît de simple cum par la prima vedere. Căci într-adevăr Moss a afirmat că proiectul Nawapa „nu va iezi pe nimeni”. Dar nu aceasta este și părerea canadienilor, de pildă. Astfel, ziarul canadian *Vancouver Sun* scria cu litere de o șchioapă: „America însetată devorează cu ochii marile noastre lacuri”. Iar ministrul Arthur Laines a declarat într-o conferință de presă: „Acestea sînt apele noastre și noi vrem să le păstrăm”.

I. SOCACIU

satisfacția primarului

La început de an imaginea „capitalei sudului”, paralizată, era dezolantă. Nici portul magnific de la confluența lui Rio del Plata cu oceanul nu cunoștea forța obișnuită. Motivul? Greva salariaților municipalității a împiedicat circulația mijloacelor de transport în comun, funcționarea spitalelor (cu excepția cazurilor urgente) și a serviciilor de salubritate din capitala Argentinei — Buenos Aires.

După două săptămîni de ignorare a revendicărilor greviștilor — mărirea salariilor în raport cu creșterea costului vieții, îmbunătățirea condițiilor de muncă etc. — municipalitatea a încercat să folosească spărgătorii de grevă, greviștii împiedicînd reluarea — fie și parțială — a muncii. Manevra a eșuat. Ca răspuns la această tentativă, în numeroase orașe au fost declarate greve de solidaritate cu cei din

capitală. Tensiunea s-a extins în numeroase orașe, infirmînd pronosticurile trandafirilor ale reprezentanților autorităților cu privire la reluarea lucrului. La chemarea sindicatelor, greva a cuprins și diverse ramuri de producție în care revendicările economice sînt de asemeni la ordinea zilei.

În starea de încordare din capitala argentiniană declarațiile optimiste ale primarului orașului, Francisco Rabanal, au răsunat bizar. El și-a exprimat public satisfacția pentru „realizările municipalității” (!)... Și aceasta, după cum s-a arătat mai sus, tocmai în momentul cînd spitalele nu funcționau, gospodăriile nu dispuneau de serviciile gunoierilor, iar transporturile în comun erau dezorganizate.

Z. F.

fintinile romei

Nicăieri în lume, fintinile nu sînt atît de numeroase, ca la Roma, nu sînt, ca aci, adevărate opere de artă.

Cine n-a auzit de Fontana di Trevi, cea mai somptuoasă fintină a Romei? Fintina Trevi o simți înainte de a o vedea; din străzile învecinate o auzi venindu-ți în întîmpinare; zgomotul apelor ei te atrage, te farmecă. La fintina Trevi îl poți vedea — sprijinit de fațada unui vechi palat — pe Neptun în carul său tras de cai care parcă aleargă vijelios printre stînci. Iar printre statui, basorelieful și stînci, apa țîșnește zgomotos din toate părțile. În tumultul magnific al apelor stă de fapt toată strălucirea fintinei Trevi — operă a arhitectului Salvi și decorată de diverși sculptori ai școlii lui Bernini. Nu-i vizitator străin care să treacă pe aci și să nu arunce o monedă în apele cristaline ale fintinei. Legenda spune că așa îți asiguri întoarcerea în „orașul etern”.

Există însă în Roma și fintini la care Bernini, marele meșter al sculpturii și arhitecturii italiene, a lucrat personal. Una din operele sale este fintina din piața Navona. Sub un obelisc, printre

Somptuoasa Fontana di Trevi.

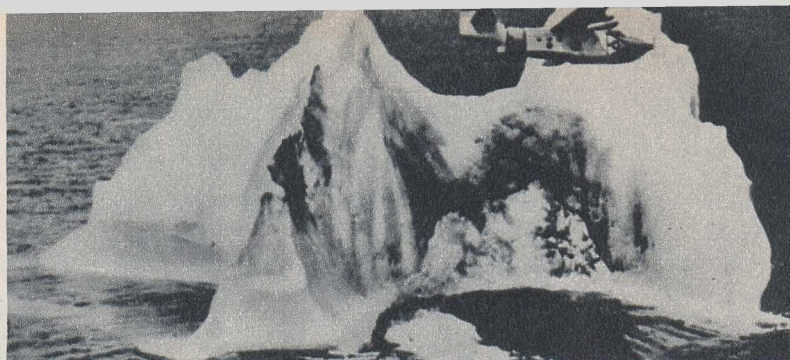
jeturi de apă, se află reprezentate cele patru mari fluvii ale lumii, un leu care sare, un palmier și armele pontificale, într-o îmbinare maiestuoasă. Este interesantă povestea acestei fintini. Cînd Bernini a fost însărcinat cu terminarea catedralei Sf. Petru, el a avut imprudența să taie o mică scară într-unul din enormii stîlpi care susțin domul. Stîlpul s-a prăbușit imediat. A trebuit să se pună un cerc de fier care există și acum acolo. Pentru a-și răscumpăra greșeala, Bernini a construit fintina din piața Navona.

Bernini este autorul și al altor fintini în Roma. În centrul comercial alît de aglomerat al orașului se află fintina Tritonului. Aici, în mijlocul unui bazin cu contur elegant, pe un soclu alcătuit din patru delfini și marcat cu armele papale, un triton este așezat, cu picioarele încrucișate și torsul ridicat, pe două mari scoici care îi slujesc ca un fel de pavăză, în timp ce brațele susțin un mare ghioc în care suflă și din care țîșnește un jet de apă; picăturile care cad pe torsul musculos al tritonului, par o sudoare fină; jetul de apă iese din scoică cu violență, îndreptîndu-se spre cer, sfîrșind ca o dulce mîngiere.

În grădinile Vaticanului există o fintină — operă a lui Maderna — care reprezintă o corabie de bronz. Tunurile corăbiei împing apă direct de apă, iar alte jeturi, fin încrucișate în toate sensurile, desenează întreaga armătură a vasului.

Cîte fintini din Roma n-ar mai merita să fie măcar amintite!... Lîngă palatul Farnese se află fintina broaștelor țestoase, care reprezintă niște adolescenți goi care susțin cîte o broască țestoasă de bronz. În piața Republicii se află fintina Naiadelor, cu țesătura ei de ape asemeni maramelor fine. Și cîte altele! Mereu îți răsună, parcă, în ureche, melodiioasele acorduri ale „Fintinilor din Roma” — celebrul poem simfonic al lui Ottorino Respighi. În vacarmul străzilor și piețelor acestui zgomotos oraș cu două milioane de locuitori, fintinile murmură și zi noapte poezia lor delicată și fermecătoare.

Stan VLAD

Un avion al „Patrului Internațional al ghețurilor”, reperînd un aisberg de peste 1 milion de tone în largul Terrei-Nova, îl studiază diferitele caracteristici, determinînd volumul masei de gheață și direcția derivei sale.

atențiune! aisberg!

Alarma cuprinsă în titlul de mai sus n-a fost dată la timp, din nefericire, în catastrofa — rămasă vestită — a „Titanic”-ului. Primejdia pe care o reprezintă pentru navigația muntii de gheață răcitori pe întinsurile nesfîrșite ale oceanelor era cunoscută, dar nu se bucura de o atenție deosebită din partea forurilor internaționale. Abia după 1912 — anul scufundării marelui pachetot — aisbergurile au început să constituie un obiect de studiu. O convenție semnată în 1913, crearea unei flote speciale menite a supraveghea zonele din Atlanticul de Nord în care ajung aisbergurile și a semnalarea navigației primejdia, apoi înființarea „Serviciului internațional al ghețurilor” și a „Patrului internațional” (20 ianuarie 1914) au pus ghețarii plutitori sub o strictă supraveghere, desfășurată fără întrerupere timp de 52 de ani. Supravegherea a constat într-o „recenzare” permanentă a munților de gheață plutitori și în semnalarea — pe cale telegrafică — a zonelor în care „navighează”. Cu timpul, organele acestea de supraveghere și-au creat un corp de specialiști care studiază și stabilesc volumul ghețurilor plutitori, deriva în care se află, mijloacele de a le distruge.

Peste 5 500 de aisberguri „furnizează” anual numai Groenlanda. Acestora li se adaugă alte sute și mii ce se desprind din calota polară. Dar în zonele frecventate de nave, adică la sud de paralela 48°, nu ajung decît 400. Suficiente însă pentru a constitui un mare pericol pentru navigație.

Desigur că pericolul ar putea fi înlăturat definitiv numai prin distrugerea aisbergului. Dar cum poate fi distrus un

asemenea colos de gheață? S-au încercat diferite metode. S-au executat bombardamente din avion; ele n-au dus la bune rezultate, deoarece bombele — oricît de grele — nu produc decît distrugerii superficiale, neputînd pătrunde în profunzimea gheții. Dinamitarea s-a dovedit mult mai eficace; ea duce însă la distrugerea ghețurii numai dacă imensele cantități de explozibil necesare sînt introduse adînc în inima muntelui de gheață; or, nici acest lucru nu e prea ușor de efectuat, lucrările de excavare pentru introducerea dinamitei punînd în pericol viața celor ce le execută, din pricina echilibrului instabil al aisbergurilor, care se răstoarnă cu ușurință cînd sînt escaladate. S-a mai încercat acoperirea suprafețelor aisbergurilor cu un strat de carbon negru, care absoarbe razele solare, precum și distrugerea ghețurilor cu ajutorul benzinei — mijloc ce s-a dovedit mai eficient, dar teribil de costisitor (11 milioane de litri de benzină pentru distrugerea unui aisberg mijlociu, de circa 100 000 tone). Ultimele propuneri ale specialiștilor preconizează utilizarea laserului pentru tăierea în bucăți a imensității de gheață. Dar pînă în prezent nu s-a ajuns încă la o soluție eficace și suficient de ieftină pentru a putea fi pusă în practică.

Deocamdată singura măsură sigură de pază împotriva primejdiei aisbergurilor continuă să fie activitatea aviatorilor, marinarilor și cercetătorilor din organisme internaționale de supraveghere a ghețurilor plutitori.

V.Sv.

rem...

Omul părea să-și fi pierdut mințile. Alerga urlînd pe coridoare, într-o neobișnuită stare de agitație, iar fața lui trăda o neînchipuită durere. După 36 de ore a succumbat. Analizele au constatat că fusese bombardat cu 12 000 Rem în zona toracei și 1 000 Rem la nivelul picioarelor.

Acest incident s-a petrecut la Los Alamos (S.U.A.) în decembrie 1958 și presa occidentală l-a reamintit în legătură cu accidentul din 30 decembrie 1965 al tehnicianului belgian Ferdinand Janssens de la centrul nuclear din Mol.

Numărul accidentelor grave din centrele nucleare europene sau americane sînt relativ rare. Iată o succintă statistică: 1945, 1946, 1958 — Los Alamos: 3 așprezece victime; 1952 — Argonne: patru victime; 1958 — Oak Ridge: opt victime și Vinca (Iugoslavia) opt victime; 1960 — Lockport (bază militară în statul New York): nouă victime; 1965 — Mol (Belgia): o victimă.

Un nou cuvînt și-a făcut, în ultimul timp, transferul din domeniul fizicii în acel al medicinei: Rem (prescurtarea expresiei: „Roentgen valent man”). În ultimă instanță întreaga viață a unui om — supus fără voia lui radiațiilor ionizante — depinde de numărul Rem. O doză sub 150 Rem necesită un tratament clinic obișnuit. Dacă radiațiile la care a fost expus individul nu depășesc 300 Rem, regenerarea celulelor atinse poate duce la o restabilire completă. Însă o doză de 400 Rem primită de întreg organismul poate provoca moartea. În prealabil are

loc în corp un întreg cortegiu de reacții fizice și chimice ce se manifestă prin stări alternative înșelătoare. Chiar în ziua accidentului bolnavul are grețuri și vomită. Apoi totul se calmează, pare normal timp de o săptămînă. După această perioadă de „liniște clinică”, se succed dureri abdominale, diaree, ulceratii ale mucoaselor, hemoragii etc. Iar în a treia săptămînă începe să-i cadă părul. Moartea survine prin infecție sau hemoragie. Pentru doze mai intense (800-1 000 Rem sau mai mult) care distrug sistemul nervos central, moartea survine rapid.

Lupta medicilor împotriva sindromului de irradiație, cu toate că a început de foarte puțini ani, a înregistrat succese am putea spune spectaculoase. În 1958, cercetătorilor iugoslavi victimele accidentului de la Vinca, li s-au făcut în Franța (sub conducerea profesorului Georges Mathé de la centrul de la Villejuif) grefe ale măduvei osoase. Utilizarea acestei metode extrem de complicate a stîmmit un îndreptățit interes în lumea științifică și se pare că specialiștii francezi sînt singurii care o aplică pînă în prezent. De aceea este așteptată cu nerăbdare cea de-a cincea tentativă pe plan mondial de transplantare de măduvă (la Fundația Curie), care se va efectua grație cîtorva donatori voluntari, operație menită să salveze viața tehnicianului belgian de la Centrul nuclear din Mol, care a fost grav iradiat joi 30 decembrie 1965.

I. CORIBAN

abstracții și realități

Un batalion de infanterie englez, cantonat lîngă Londra, a fost pus în stare de alarmă. Imediat au început să circule zvonuri privind posibilitatea trimiterii de trupe engleze în Nigeria. Purtătorul de cuvînt al departamentului apărării a dat o dezmințire spunînd doar că „unitățile de elită sînt puse în mod regulat în stare de alarmă pentru ca totdeauna o unitate să fie gata să facă față oricărei eventualități”. Singurul lucru care a mai rămas de lămurit este de ce asemenea eventualități trebuie neapărat puse în legătură cu țări străine independente.

În ultimul timp evenimente ca cele petrecute în Nigeria — instaurarea unui regim militar — au avut loc și în alte state africane: Republica Africa Centrală, Dahomey, Volta Superioară. Nu știm dacă, unde și cînd au mai fost puse în alarmă unități militare de elită în legătură cu astfel de evenimente. Nu sînt cunoscute de asemenea date mai ample asupra sensului ce se intenționează a se da acestor modificări apărute pe continentul african. Se știe însă că la originea lor stau frîmintările provocate de probleme sociale și economice acute care preocupă masele sărace africane, frîmintări care — așa cum arată observatorii — nu-și vor găsi soluția în acțiuni militare, fie că este vorba de lovituri de stat, fie de punerea sub stare de alarmă a trupelor de elită de lîngă Londra sau alte metropole.

Săptămînalul francez *Nouvel Observateur* face următoarea apreciere de ansamblu asupra instaurării acestor regimuri militare: „În ciuda diversității situațiilor constatăm pretutindeni aceeași orientare politică... armatele sînt folosite împotriva presiunii încă anarhice dar de pe acum amenințătoare a forțelor populare”. Mișcările de masă revendicative semnalate în cele patru țări au ca obiectiv obținerea asigurării că după proclamarea independenței se va merge mai departe pe calea înfaptirii echității sociale, a îmbunătățirii condițiilor de viață. În nordul Nigeriei, de pildă, în provincia Sokoto, unde s-au înregistrat ciocniri și nemulțumiri acute, studiile UNESCO au constatat grave deteriorări ale solului, ca urmare a exploatarea abuzive străine. În Volta Superioară s-a calculat că există regiuni care pierd anual pînă la 2 000 tone de pămînt arabil pe kilometru pătrat din aceeași cauză. Drept rezultat, fenomenul subnutriției devine cronic.

Un observator african constată că în urma agravării dificultăților economice „abstracțiile juridice se manifestă din ce în ce mai ineficace față de nemulțumirile populare”. Acum loviturile de stat au înlocuit „abstracțiile juridice” cu unificările militare. Ele se pot dovedi la fel de ineficace în fața realităților care impun o amplă politică de dezvoltare economică în folosul celor mulți.

N. LUPU

Un aspect semnificativ din Lagos după recenta lovitură militară. Sosît în fața clădirii parlamentului nigerian un deputat este salutat de un soldat, dar este împiedicat să coboare și să pătrundă în lăcinta parlamentului.

UZINA DE FIRE ȘI FIBRE SINTETICE SĂVINEȘTI

produce:

RELON

- fire textile normale;
- fire supraelastice;
- fire voluminoase;
- fire de pescuit.

MELANA

- fibră pentru țesături;
- fibră pentru tricotaje.

